

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli

Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności w 2023 r.

Końskowola, 2024 r.
www.wodr.konskowola.pl
wodr@wodr.konskowola.pl

Akceptuję:

.....
Dyrektor

Zatwierdzam:

.....
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Opracowanie: Monika Lewtak, Michał Wenerski - Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Redakcja techniczna: Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący: Antoni Skrabucha – Dyrektor LODR w Końskowoli
Zaopiniowany: Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Końskowola, 26.02.2024 r.

Spis treści

Wstęp	4
A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego	6
B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego	10
C. Działalność merytoryczna.....	10
C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	12
Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich	25
Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej	35
Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.....	51
Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.....	52
Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie	54
Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego	57
Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska	58
Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	71
Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	75
Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej	83
Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie	86
Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne	86
C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego	87
C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).....	92
C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).....	98
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.....	104
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń	109
F. Działalność wydawnicza.....	111
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej	112
H. PODSUMOWANIE	113

Wstęp

Status prawny.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli od dnia 20 sierpnia 2016 r. jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 76).

Program Działalności LODR w Końskowoli został opracowany z uwzględnieniem:

1. Statutu.
2. Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli.

Podstawy funkcjonowania:

1. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 76).
2. Statut Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli stanowiący Załącznik do Zarządzenia Nr 30 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (poz. 22).
3. Regulamin Organizacyjny LODR w Końskowoli zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego działająca przy Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora LODR w Końskowoli powoływanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 76).

Do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy LODR w Końskowoli należą:

- Przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: **Agnieszka Filipek**;
- Przedstawiciel Sejmiku Województwa Lubelskiego: **Tomasz Solis**;
- Przedstawiciel Zarządu Województwa Lubelskiego: **Ewa Szalachwiej**;
- Przedstawiciele Lubelskiej Izby Rolniczej: **Gustaw Jędrejek**, **Marta Gawron**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa:
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona” - **Andrzej Rusiński**,
 - Przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” - **Tomasz Obszański**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników - **Krzysztof Balka**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna” - **Mariusz Gołębiowski**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju wsi:

- Przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie -
Prof. dr hab. Andrzej Woźniak,
 - Przedstawiciel Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach -
Prof. dr hab. Janusz Podleśny,
- Przedstawiciel szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej na potrzeby rolnictwa, działającej w obszarze województwa: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej -
Stanisław Buk.

Podstawa prawna sporządzania Sprawozdania z realizacji programu działalności.

Sprawozdanie z realizacji Programu Działalności LODR w Końskowoli zostało opracowane z uwzględnieniem Statutu Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli oraz Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli, opierając się na zadaniach wyznaczonych Ustawą o JDR z dnia 22 października 2004 roku.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

1. Ogólna informacja o zmianach organizacyjnych w 2023 r.

Struktura organizacyjna + schemat.

Centrala w Końskowoli z następującymi komórkami organizacyjnymi:

Dyrekcja

Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa

Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym

Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich

Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska

Dział Teleinformatyki

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Dział Administracyjno-Gospodarczy

Dział Księgowości

Dział Kadr i Organizacji Pracy

Stanowisko do spraw Obsługi Prawnej

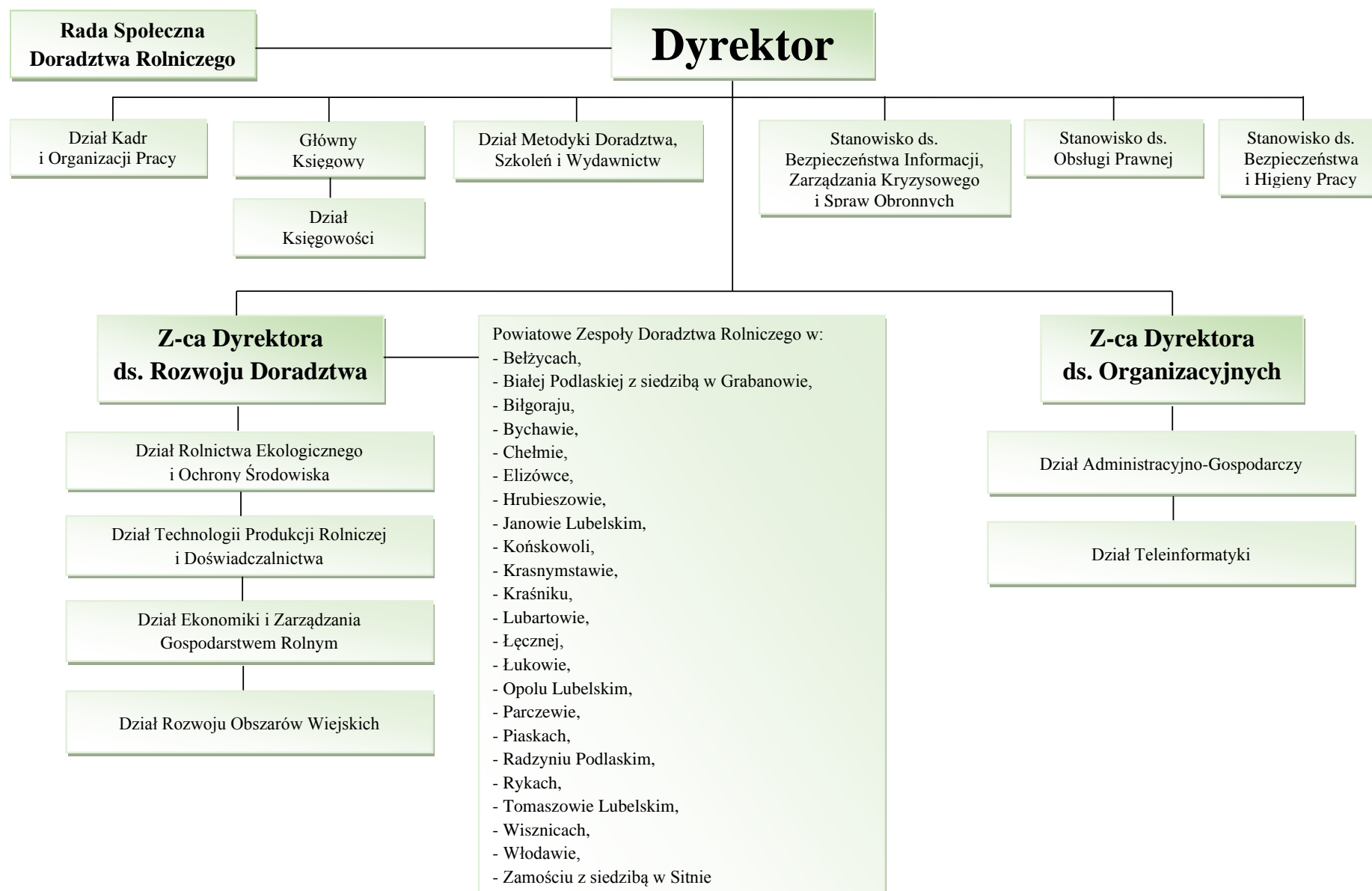
Stanowisko do spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

Stanowisko do spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw

Obronnych

23 Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ LODR

W województwie lubelskim jest 20 powiatów i 213 gmin (193 gminy wiejskie i miejsko-wiejskie i 20 miejskich), a na ich terenie pracują 23 Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego (PZDR) – z przynależnymi do nich gminami.

LODR w Końskowoli w 2023 r. realizował modernizację budynku biurowego.

Inwestycja została rozpoczęta w 2022 roku, zrealizowana częściowo do dnia 31.12.2023 r. W ramach inwestycji wykonano w całości: roboty rozbiórkowe, konstrukcję nadziemną, konstrukcje dachowe, demontaż instalacji teletechnicznej i elektrycznej.

Częściowo wykonano: podłogi, posadzki, tynki i okładziny wewnętrzne, instalowanie sufitów podwieszanych, roboty w zakresie stolarki budowlanej, instalacje elektryczne oraz komputerowe, instalację systemów sygnalizacji włamania, instalacje wodno-kanalizacyjne oraz c.o., instalację wentylacji oraz klimatyzację.

2. Informacja o zatrudnieniu

Średnioroczny poziom zatrudnienia w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2023 roku wynosił 312,87 etatu/ów.

Tab. A. Zatrudnienie w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.12.2023 r.

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1	Dyrektor	1
2	Zastępca dyrektora	1
3	Dział Księgowości	7
4	Dział Kadr i Organizacji Pracy	7
5	Dział Administracyjno - Gospodarczy	23
6	Dział Teleinformatyki	3
7	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	7
8	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	8
9	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	6
10	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	10
11	Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	14
12	Stanowisko samodzielne	3
13	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	195
14	Pozostali pracownicy (np. pole, sad, pasieka)	33
Razem		318

Tab. B. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
1	2	3	4
1	PZDR w Bełżycach	5	5
2	PZDR w Białej Podlaskiej z/s w Grabanowie	10	14
3	PZDR w Biłgoraju	14	11
4	PZDR w Bychawie	6	6
5	PZDR w Chełmie	15	13
6	PZDR w Elizówce	6	6
7	PZDR w Hrubieszowie	8	8
8	PZDR w Janowie Lubelskim	7	7
9	PZDR w Końskowoli	11	8
10	PZDR w Krasnymstawie	10	10
11	PZDR w Kraśniku	10	10
12	PZDR w Lubartowie	13	9
13	PZDR w Łęcznej	6	7
14	PZDR w Łukowie	11	6
15	PZDR w Opolu Lubelskim	7	7
16	PZDR w Parczewie	7	8
17	PZDR w Piaskach	5	6
18	PZDR w Radzynie Podlaskim	8	6
19	PZDR w Rykach	6	5
20	PZDR w Tomaszowie Lubelskim	13	10
21	PZDR w Wisznicach	8	8
22	PZDR we Włodawie	8	5
23	PZDR w Zamościu z/s w Sitnie	19	20
Razem		213	195

B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego

Etapy przygotowania sprawozdania z realizacji programu działalności.

- a) Pracownicy merytoryczni poszczególnych komórek organizacyjnych przygotowują swoje sprawozdania indywidualne, a kierownicy sporządzają sprawozdania z komórki organizacyjnej.
- b) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw dokonuje opracowania sprawozdania opierając się na przesłanych sprawozdaniach i danych ze sprawozdawczości elektronicznej. Zostają sporządzone również załączniki w formie elektronicznej.
- c) Kierownictwo Jednostki opracowuje konkluzje (zamieszczone w części *H. Podsumowanie*).
- d) Sprawozdanie zostaje przedłożone Dyrektorowi do oceny i weryfikacji i po uwzględnieniu uwag Dyrektora zostaje przedłożone do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego, a następnie do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

Całość działalności merytorycznej Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli tworzą działania finansowane z dotacji celowej i zarobkowej, zadania finansowane z innych źródeł (SIR, KSOW, projekty, zadania zlecone), które są nieodpłatne dla klientów oraz zadania finansowane przez klientów.

Podstawowym zadaniem doradztwa rolniczego jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa rolnego oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

Zadania te zgodnie z art. 4 ust. 2-5 i art. 5 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli realizował poprzez:

- doradztwo indywidualne,
- organizowanie szkoleń, kursów i konferencji,
- organizowanie wystaw, pokazów, kolekcji, demonstracji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego,
- sporządzanie opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej.

W 2023 r. część usług szkoleniowych, wzorem ostatnich lat, w związku z istniejącym zapotrzebowaniem na tego rodzaju formę szkoleniową, przeprowadzono w formie webinarów i wideokonferencji.

Od 2023 r. obowiązywały nowe przepisy unijne, które wprowadziły zmiany w rodzajach dostępnego wsparcia oraz w zasadach przyznawania wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Dużym, nowym prośrodowiskowym elementem płatności bezpośrednich były ekoschematy, obowiązkowe dla państwa członkowskiego, ale dobrowolne dla rolnika. Ekoschematy są to roczne, płatne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, ale poddane ocenie przez Komisję Europejską pod kątem realizacji celów środowiskowych i klimatycznych nowej WPR – ochrony zasobów gleby, wód, klimatu, dobrostanu zwierząt, różnorodności biologicznej w produkcji rolnej. W Polsce ekoschematy zostały tak zaprojektowane, żeby promować praktyki, które przekładają się na dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów. W związku z powyższym w 2023 r. wiele porad i informacji dotyczyło właśnie składania wniosków na dopłaty bezpośrednie poprzez platformę eWniosekPlus oraz ekoschematy. W ramach prowadzonej działalności LODR w Końskowoli świadczył również bezpłatnie wsparcie dla rolników w zakresie wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe w formie porady indywidualnej.

Uruchomione zostały nowe działania wprowadzone w związku z trudną sytuacją na rynku rolnym spowodowaną wojną w Ukrainie - Wnioski dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem ziarna z Ukrainy. Pracownicy LODR w Końskowoli udzielali również bezpłatnej pomocy przy wypełnianiu wniosków: Wnioski o przyznanie dopłat do nawozów, dopłaty do zbóż, dopłaty do malin, dopłaty do kalafiorów; Wnioski o oszacowanie strat poprzez aplikację suszową; Wnioski dla producentów truskawek i plantatorów krzewów owocowych poszkodowanych w 2023 r. przez przymrozki wiosenne, huragan lub grad.

Ogromnym zainteresowaniem wśród rolników cieszyły się wnioski z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „Wymiana w gospodarstwach rolnych pokryć dachowych wykonanych z materiałów zawierających azbest”. Istotnym zadaniem o charakterze doradczym było doradztwo w zakresie Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz wsparcie rolników w uzyskaniu środków finansowych na rozwój gospodarstw rolnych poprzez doradztwo oraz pomoc w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji.

Wiele czasu poświęcono także na propagowanie bezpiecznego chowu świń, ze względu na występujący w naszym województwie problem ASF. Ważnym tematem w 2023 r. były również zagadnienia gospodarowania wodą, mała retencja oraz Lokalne Partnerstwa ds. Wody.

W ramach Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie LODR w Końskowoli realizował wiele ciekawych przedsięwzięć (opisane w Zad. C.3).

W 2023 r. realizowaliśmy również kilka projektów m. in. w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD II i III, Transfer wiedzy, AgroFossilFree (opisane w Zad. C.4).

W 2023 r. „Lubelskie Aktualności Rolnicze” po raz kolejny zajęły I miejsce w XXXI edycji konkursu „Najlepsze Wydawnictwo Ośrodków Doradztwa Rolniczego w 2022 roku” w kategorii „Najlepsze czasopismo periodyczne”. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 4 czerwca 2023 roku w ramach Krajowych Dni Pola w Sielinku koło Opalenicy. Komisja konkursowa przeprowadziła ocenę i wybrała trzy równorzędne I miejsca - spośród 16 zgłoszonych - wydawnictw wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego w 2022 roku. Organizatorem konkursu jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu we współpracy z Departamentem Innowacji,

Cyfryzacji i Transferu Wiedzy MRiRW. Patronat honorowy nad Konkursem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jednym z kryteriów oceny zgłoszonych wydawnictw było zaangażowanie czasopism w promocję, wykorzystanie i popularyzację narzędzi pomocowych PROW 2014-2020 oraz zagadnień Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027.

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

LODR w Końskowoli realizuje zadania na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego:

- Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
- Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
- Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
- Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.
- Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.
- Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.
- Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
- Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.
- Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.
- Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.
- Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.
- Zadanie 12. Szacowanie szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie.
- Zadanie 13. Ocenienia i akceptowanie, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Zadania realizowane w 2023 r. powiązane były z wyznaczonymi priorytetami na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

1) **wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej**, w tym upowszechnianie informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: WPR na lata 2023-2027 i Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Z.1.G.2.) oraz Ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym w ramach PROW 2023-2027 (Z.1.M.3.) – 62 szkoleń dla 1407osób, oraz 1 konferencję dla 45 osób z zakresu WPR na lata 2023-2027.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 4806 informacji, opracowano 4 materiały na stronę www i 12 artykułów w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.G.2., Z.2.M.3.).

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (Z.4.I.2.) - 6350.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Udzielono 198 porad (Z.7.M.3.).

2) **upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:**

a) zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, z uwzględnieniem zasad bioasekuracji i konsekwencji pojawienia się ww. chorób w stadzie,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Bioasekuracja – podstawowe zasady ochrony gospodarstwa przed grypą ptaków oraz Zapobieganie afrykańskiemu pomorowi świń i konsekwencje pojawienia się choroby w stadzie (Z.1.B.6.) – 20 szkoleń dla 352 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 968 informacji, opracowano 1 info na www i 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.6.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 949 porad (Z.7.B.6.).

b) chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Wymagania w zakresie ochrony świń (dobrostan) (Z.1.B.3.) i Zoonozy – zależności między zdrowiem ludzi, a zdrowiem i dobrostanem zwierząt (Z.1.B.6.) – 11 szkoleń dla 194 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 465 informacji (Z.2.B.3.) i (Z.2.B.6.), opracowano 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 936 porad (Z.7.B.3.) i (Z.7.B.6.).

c) metod chowu i hodowli stosowanych w produkcji zwierzęcej, zmierzających do ograniczenia stosowania antybiotyków oraz zagrożeń, jakie niesie zjawisko antybiotykooporności;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Ochrona zdrowia świń (Z.1.B.2.), Zapewnienie bezpieczeństwa pasz i żywienia zwierząt w łańcuchu żywnościowym (Z.1.B.3.), Higiena żywienia i pojenia zwierząt gospodarskich (Z.1.B.6.), Alternatywne do antybiotyków metody poprawy dobrostanu w produkcji zwierzęcej, Przeciwdziałanie antybiotykooporności u zwierząt (Z.1.M.7.) – 9 szkoleń dla 160 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 537 informacji (Z.2.B.2.), (Z.2.B.3.), (Z.2.B.6.) i (Z.2.M.7), opracowano 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.2.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 523 porady (Z.7.B.2.), (Z.7.B.3.), (Z.7.B.6.) i (Z.7.M.7.).

3) **upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt** (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) w świetle nowej ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt w świetle nowej ustawy o IRZ oraz Normy i wymogi warunkowości w gospodarstwie rolnym (Z.1.B.3.) – 34 szkoleń dla 795 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 810 informacji (Z.2.B.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 915 porad (Z.7.B.3.).

4) **dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza** (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

a) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin (Z.1.B.1.), Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania nawożenia mineralnego, Stosowanie środków ochrony roślin (Z.1.B.5.), Zasady integrowanej produkcji (Z.1.M.1.), Zasady integrowanej ochrony roślin (Z.1.M.2.) – 35 szkoleń dla 1272 osób oraz 1 konferencja dla 34 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 560 informacji (Z.2.B.1.), (Z.2.B.5.), (Z.2.M.1.), (Z.2.M.2.), opracowano 1 info na www (Z.2.B.1.) oraz 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.1.), (Z.2.M.1.), (Z.2.M.2.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 1423 porady (Z.7.B.1.), (Z.7.B.5.), (Z.7.M.1.), (Z.7.M.2.), zrealizowano 1 demonstrację w 28 gospodarstwach (Z.7.M.2.).

b) ograniczanie strat składników odżywczych,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Analizy glebowe i precyzyjne nawożenie roślin (Z.1.A.1.), Możliwość stosowania uprawy bezorkowej na różnych typach gleb, Nawożenie i potrzeby

pokarmowe roślin rolniczych, Racjonalny płodozmian jako podstawowy element zachowania żyzności gleb (Z.1.B.1.), Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym (Z.1.D.1.) – 24 szkolenia dla 432 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 326 informacji, opracowano 2 artykuły w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.A.1.), (Z.2.B.1.), (Z.2.D.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 469 porad (Z.7.A.1.), (Z.7.B.1.), (Z.7.D.1.).

c) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Systemy nawadniania w uprawie warzyw polowych (Z.1.B.1.), Sposoby gromadzenia wody deszczowej do wykorzystania jej w okresie suszy, Upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym, Zmiany uprawy roli mające na celu zmniejszenie odparowania oraz zatrzymania wody w glebie (np. mulczowanie zamiast orki, orka w poprzek stoku zatrzymująca wodę z opadów), Zwiększenie retencji wodnej i działalność Lokalnych Partnerstw ds. Wody, Zabiegi agrotechniczne sprzyjające zatrzymywaniu wody w glebie, a tym samym przeciwdziałające skutkom suszy (Z.1.M.3.) – 14 szkoleń dla 274 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 250 informacji, opracowano 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.1.), (Z.2.M.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 360 porad (Z.7.B.1.), (Z.7.M.3.), zrealizowano 1 doradztwo grupowe dla 7 osób (Z.7.M.3.).

d) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej, warunkujące ochronę gleby, wody i klimatu, Rola wapnowania w uprawie roślin rolniczych, Zapobieganie degradacji gleb poprzez zmianowanie i uprawę roślin bobowatych (Z.1.A.1.), Rola wapnowania w uprawie roślin rolniczych, Zapobieganie degradacji gleb poprzez zmianowanie i uprawę roślin bobowatych (Z.1.B.1.) – 26 szkoleń dla 507 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 213 informacji (Z.2.A.1.), (Z.2.B.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 405 porad (Z.7.A.1.), (Z.7.B.1.), zrealizowano 1 demonstrację w 43 gospodarstwach (Z.7.B.1.).

e) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (aktualizacja programu azotanowego),

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Przechowywanie nawozów naturalnych (Z.1.B.4.), Prawidłowa gospodarka nawozowa ograniczająca spływy substancji biogennej do wód i cieków wodnych, Zasady stosowania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów, (Z.1.K.), Zmiany uprawy roli mające na celu zmniejszenie odparowania oraz zatrzymania wody w glebie (np. mulczowanie zamiast orki, orka w poprzek stoku zatrzymująca wodę z opadów), (Z.1.M.3.), Budowa płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę (Z.1.M.8.), Dyrektywa azotanowa

– wymogi dla gospodarstw rolnych, Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna (Z.1.P.1.) – 18 szkoleń dla 333 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 1234 informacji, opracowano 1 info na www oraz 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.4.), (Z.2.K.), (Z.2.L.), (Z.2.M.3.), (Z.2.M.8.), (Z.2.P.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 310 porad (Z.7.B.4.), (Z.7.M.3.), (Z.7.M.8.), zrealizowano 1 doradztwo grupowe dla 8 osób (Z.7.M.3.).

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Udzielono 1405 porad (Z.7.P.1.).

f) dobre praktyki rolnicze mające na celu ograniczenie emisji amoniaku do powietrza,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Wymagania techniczne dotyczące budynków i budowli rolniczych zgodnie z obowiązującymi przepisami (Z.1.B.4.), Zasady nawożenia azotem w ramach programu azotanowego (Z.1.K.), Dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza (Z.1.L.), Technologie uprawy gleby przeciwdziałające skutkom zmian klimatycznych (Z.1.M.3.) – 16 szkoleń dla 296 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 155 informacji (Z.2.B.4.), (Z.2.K.), (Z.2.L.), (Z.2.M.3.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 75 porad (Z.7.B.4.), (Z.7.M.3.), 1 demonstracja realizowana w 7 gospodarstwach (Z.7.B.4.).

g) dobre praktyki dotyczące redukcji gazów cieplarnianych,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Niskoemisyjne praktyki agrotechniczne w produkcji rolniczej (Z.1.A.1.), Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla bydła, Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń, Zmniejszenie uciążliwości produkcji zwierzęcej dla otoczenia - regulacje prawne (Z.1.B.4.) – 11 szkoleń dla 197 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 138 informacji (Z.2.A.1.), (Z.2.B.4.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 184 porad (Z.7.A.1.), (Z.7.B.4.).

h) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym współdziałanie w ramach spółdzielni energetycznych;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Propagowanie budowy mikroelektrowni w programie prosumenckim - czyli właściciel instalacji OZE jest zarówno producentem, jak i konsumentem energii elektrycznej (instalacje fotowoltaiczne, wiatru i wody) (Z.1.M.4), Korzyści z posiadania instalacji OZE we własnym gospodarstwie, Rośliny przydatne do celów energetycznych, Wykorzystanie na obszarach wiejskich instalacji OZE takich jak: kolektory do podgrzewania wody, panele fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji (wentylacja z odzyskiem ciepła), pompy ciepła (pobierające ciepło np. z gleby, powietrza), kotły na biomasę i inne (Z.1.M.5.) – 11 szkoleń dla 209 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 95 informacji, opracowano 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.M.4), (Z.2.M.5.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska. Udzielono 165 porad (Z.7.M.4), (Z.7.M.5.), zrealizowano 1 demonstrację w 4 gospodarstwach (Z.7.M.5.).

5) produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:

a) na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny (w tym znakowanie środków spożywczych), działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Wymagania formalno-prawne przy rejestracji działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej (Z.1.A.3), Etykieta produktu – świadome kupowanie (Z.1.F.1.), Bezpieczeństwo żywności, GHP, GMP, HACCP (Z.1.H.4.), Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę, Sprzedaż bezpośrednia, produkcja pierwotna, przetwórstwo na bazie gospodarstwa rolnego, MLO, RHD (Z.1.J.2.), Wymagania formalno-prawne przy uruchamianiu działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego (Z.1.J.3.) – 28 szkoleń dla 749 osób oraz 1 szkolenie wyjazdowe dla 10 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 557 informacji (Z.2.A.3), (Z.2.F.1.), (Z.2.H.4.), (Z.2.J.2.), (Z.2.J.3.).

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego. Udzielono 467 porad (Z.7.A.3), (Z.7.H.4.), (Z.8.F.1.), (Z.8.J.2.), (Z.8.J.3.), zrealizowano 1 doradztwo grupowe dla 5 osób (Z.8.J.3.), zrealizowano 3 demonstracje w 5 gospodarstwach (Z.7.H.4.), (Z.8.J.2.), (Z.8.J.3.).

b) rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa, z uwzględnieniem przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt przy uboju z konieczności i zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Wymagania formalno-prawne przy rejestracji działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej (Z.1.A.3.), Bezpieczeństwo żywności i pasz (Z.1.B.3.), Obowiązki wynikające z ustawy o ochronie zwierząt i konsekwencje wynikające z ich nieprzestrzegania (Z.1.M.7.) – 10 szkoleń dla 166 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 293 informacji (Z.2.A.3.), (Z.2.B.3.), (Z.2.M.7.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 287 porad (Z.7.A.3.), (Z.7.B.3), (Z.7.M.7.).

c) ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia z zakresu: Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania agrofagów kwarantannowych ziemniaka (Z.1.B.1.) – 12 szkoleń dla 211 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 30 informacji (Z.2.B.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 68 porad (Z.7.B.1).

6) szkolenia rolników w zakresie prowadzenia gospodarstw opiekuńczych;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono 13 szkoleń dla 216 osób i 1 konferencję dla 30 osób z zakresu: Wykorzystanie potencjału gospodarstwa rolnego w tworzeniu gospodarstw opiekuńczych – zasady i warunki tworzenia (Z.1.O.3.).

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 171 informacji, opracowano 1 info na www oraz 1 artykuł w innym wydawnictwie (Z.2.O.3.).

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku. Udzielono 74 porady (Z.9.O.3.).

7) współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, spółdzielnie, grupy operacyjne EPI;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono 10 szkoleń dla 167 osób i 1 konferencję dla 54 osób z zakresu: Wspólne działanie rolników jako szansa zwiększenia konkurencyjności gospodarstw, Grupy producentów rolnych – szanse i bariery rozwoju, Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz zrównoważonego rolnictwa (Z.1.H.1.).

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 108 informacji, opracowano 2 artykuły w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.H.1.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 101 porad, zrealizowano 2 doradztwa grupowe dla 23 osób i 1 demonstrację w 4 gospodarstwach (Z.7.H.1.).

8) szkolenia z zakresu bhp w rolnictwie.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przeprowadzono szkolenia – 28 szkoleń dla 1134 osób z zakresu: Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym, Bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich, Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych (Z.1.B.5.).

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Udzielono 619 informacji, opracowano 1 artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych (Z.2.B.5.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Udzielono 567 porad (Z.7.B.5.).

Priorytet przekrojowy:

A) poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;

Priorytet ten realizowany był poprzez działania SIR, projekty (Transfer wiedzy) - inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk a rolnikami. Prezentowano również rolnikom efekty doświadczeń prowadzonych na polu i w sadzie doświadczalnym LODR.

B) w programie działalności ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

- W ramach doradztwa grupowego zrealizowano spotkania o poniższej tematyce:
 - (Z.7.A.1.) Nowe rozwiązania mechanizacyjne przy produkcji i zbiorze owoców pestkowych i ziarnkowych.
 - (Z.7.D.1.) Przetwórstwo przydomowe szansą dla gospodarstw ekologicznych.
 - (Z.7.H.1.) Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych.
 - (Z.8.J.3) Systemy bezpieczeństwa żywności i ich funkcjonowanie w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.
 - (Z.7.M.3.) Zwiększenie retencji wodnej i działalność Lokalnych Partnerstw ds. Wody.
 - (Z.7.M.3.) Nowe technologie uprawy gleby przeciwdziałające skutkom zmian klimatycznych.

- W ramach działań na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych:
CDR Brwinów jest koordynatorem krajowym tworzonej Sieci. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest partnerem Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. LODR w Końskowoli proponuje gospodarstwom spełniającym warunki i zainteresowanym taką formą współpracy przystąpienie do Krajowej Sieci. W ośrodku powołany jest Wojewódzki Koordynator do spraw współpracy na rzecz Krajowej Sieci, a w CDR – Koordynator Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Koordynator wojewódzki, przy współpracy doradców terenowych, nawiązuje kontakt z rolnikami z obszaru naszego województwa i rejestruje gospodarstwa. Koordynator oraz inni wyznaczeni doradcy – opiekunowie merytoryczni gospodarstw współpracują z gospodarstwami i pomagają w przygotowywaniu ich do roli gospodarstw demonstracyjnych oraz organizowaniu i przeprowadzaniu pokazów i demonstracji. W województwie lubelskim na dzień 30 października 2023 r. zarejestrowano 10 gospodarstw demonstracyjnych. KSGD jest stale rozbudowywana o nowe, pokazowe gospodarstwa o zróżnicowanych kierunkach produkcji. Baza przygotowana jest w celach edukacyjnych rolników oraz między innymi pod realizację interwencji PS WPR 2023-2027.

Tabela C. Zestawienie zadań realizujących poszczególne priorytety

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna		Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja		Broszura		Ulotka		Info na www		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa		Stoisko informacyjno- promocyjne		Pozostała działalność informacyjna		Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada		Targi/wystawy		Pozostała działalność upowszechniowa		
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28													
1	Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat instrumentów Planu Strategicznego WPR	62	1407			1	45	6548								4	12																							
2	Upowszechnianie informacji nt. zdrowia zwierząt, w tym:	40	706					2408					1970			1	3																							
2a	<i>zasad zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń ASF i grypie ptaków, z uwzględnieniem zasad bioasekuracji i konsekwencji pojawienia się ww. chorób w stadzie</i>	20	352					949					968			1	1																							
2b	<i>chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,</i>	11	194					936					465				1																							

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
2c	<i>metod chowu i hodowli stosowanych w produkcji zwierzęcej, zmierzających do ograniczenia stosowania antybiotyków oraz zagrożeń, jakie niesie zjawisko antybiotykooporności</i>	9	160					523					537				1											
3	Upowszechnianie zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt (bydła, owiec, kóz, świń, koniowatych, jeleniowatych i wielbłądowatych) w świetle nowej ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt	34	795					915					810															
4.	Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:	155	3520			1	34	4796					2971			2	6						4	82				
4a	<i>ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, z uwzględnieniem integrowanej produkcji roślin i biologicznych metod ochrony</i>	35	1272			1	34	1423					560			1	1						1	28				
4b	<i>ograniczanie strat składników odżywczych,</i>	24	432					469					326				2											

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
4c	<i>racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),</i>	14	274					360	1	7			250				1											
4d	<i>ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb, w tym regulacja odczynu gleb poprzez ich wapnowanie,</i>	26	507					405					213										1	43				
4e	<i>dobrze praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami ze źródeł rolniczych (aktualizacja programu azotanowego),</i>	18	333					1715	1	8			1234			1	1											
4f	<i>dobrze praktyki rolnicze mające na celu ograniczenie emisji amoniaku do powietrza</i>	16	296					75					155										1	7				
4g	<i>dobrze praktyki dotyczące redukcji gazów cieplarnianych</i>	11	197					184					138															
4h	<i>wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym współdziałanie w ramach spółdzielni energetycznych</i>	11	209					165					95				1						1	4				

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradczą		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
5	Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek, w tym:	50	1126	1	10			822	1	5			880										3	5				
5a	<i>na małą skalę w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny (w tym znakowanie środków spożywczych), działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia</i>	28	749	1	10			467	1	5			557										3	5				
5b	<i>rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa, z uwzględnieniem przepisów z zakresu bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt przy uboju z konieczności i zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią</i>	10	166					287					293															
5c	<i>ograniczanie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka;</i>	12	211					68					30															
6	Szkolenia rolników w zakresie prowadzenia gospodarstw opiekuńczych	13	216			1	30	74					171			1												1

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna		Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja		Broszura		Ulotka		Info na www		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa		Stoisko informacyjno- promocyjne		Pozostała działalność informacyjna		Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada		Targi/wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28												
7	Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, spółdzielnie, grupy operacyjne EPI	10	167			1	54	101	2	23			108				2						1	4															
8	Szkolenia z zakresu bhp w rolnictwie	28	1134					567					619				1																						

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

LODR w Końskowoli zorganizował w 2023 roku ogółem 906 form szkoleniowych i przeszkolił ponad 23 tys. rolników i mieszkańców obszarów wiejskich (w tym 155 webinarium – 7712 osób i 11 wideokonferencji – 700 osób).

Przykładowa tematyka szkoleń:

Z.1.A. Analizy glebowe i precyzyjne nawożenie roślin; Innowacyjne systemy uprawy roli jako sposób na poprawę żyzności gleby; Innowacyjne technologie w zakresie mechanizacji produkcji rolnej; Niskoemisyjne praktyki agrotechniczne w produkcji rolniczej; Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie rzepaku; Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie zbóż; Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej, warunkujące ochronę gleby, wody i klimatu; Nowoczesne technologie w produkcji sadowniczej; Wymagania formalno - prawne przy rejestracji działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 8 szkoleń dla 254 rolników.

Z.1.B. Agrotechnika buraka cukrowego; Agrotechnika cebulowych; Agrotechnika roślin bobowatych grubonasiennych; Agrotechnika rzepaku ozimego; Agrotechnika zbóż ozimych; Agrotechnika ziemniaków; Agrotechnika, nawożenie, ochrona w uprawach polowych; LOZ – Lista odmian zalecanych na teren województwa lubelskiego – dobór odmian; Nawożenie i potrzeby pokarmowe roślin rolniczych; Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania agrofagów kwarantannowych ziemniaka; Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin; Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania nawożenia mineralnego; Racjonalny płodozmian jako podstawowy element zachowania żyzności gleb; Rola wapnowania w uprawie roślin rolniczych; Systemy nawadniania w uprawie warzyw polowych; Technologia uprawy roślin przemysłowych; Technologia uprawy roślin strączkowych; Technologia uprawy zbóż; Uprawa roślin sadowniczych – jagodowe; Wpływ uprawy poplonów na żyzność gleby; Zapobieganie degradacji gleb poprzez zmianowanie i uprawę roślin bobowatych; Zmianowanie jako podstawa płodozmianu, mająca na celu poprawę warunków plonowania roślin;

Aktualne problemy nowoczesnego pszczelarstwa; Chów bydła mięsnego; Chów bydła mlecznego; Ochrona zdrowia świń; Pasze GMO a produktywność i zdrowotność zwierząt; Przygotowanie rodzin pszczoł do wykorzystania pożytków; Sporządzanie kiszzonek; Wpływ żywienia na jakość produktów pochodzenia zwierzęcego; Bezpieczeństwo żywności i pasz; Stosowanie dobrej kultury rolnej; Wymagania w zakresie ochrony świń (dobrostan); Normy i wymogi warunkowości w gospodarstwie; Zapewnienie bezpieczeństwa pasz i żywienia zwierząt w łańcuchu żywnościowym; Zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt w świetle nowej ustawy o IRZ; Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla bydła; Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń; Przechowywanie nawozów naturalnych; Wymagania techniczne dotyczące budynków i budowli rolniczych zgodnie z obowiązującymi przepisami; Zmniejszenie uciążliwości produkcji zwierzęcej dla otoczenia - regulacje prawne;

Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym; Bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich; Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych; Stosowanie środków ochrony roślin;

Bioasekuracja – podstawowe zasady ochrony gospodarstwa przed grypą ptaków; Higiena żywienia i pojenia zwierząt gospodarskich; Zapobieganie rozprzestrzenianiu się Afrykańskiemu Pomorowi Świń i konsekwencje pojawienia się choroby w stadzie; Zoonozy – zależności między zdrowiem ludzi, a zdrowiem i dobrostanem zwierząt.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 68 szkoleń dla 4136 rolników.

Z.1.C. Istota i funkcje rachunkowości PL FADN w gospodarstwie rolnym; Rachunkowość w gospodarstwie rolnym; Zasady prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie rolnym na potrzeby realizacji działań inwestycyjnych PROW 2014-2020; Zasady prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym na potrzeby działań inwestycyjnych zawartych w Planie Strategicznym dla WPR 2023-2027; Podatek VAT w rolnictwie; Ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich; Ubezpieczenia społeczne i majątkowe w rolnictwie.
W tym, w formie webinarium zorganizowano 13 szkoleń dla 1044 rolników.

Z.1.D. Czy produkcja ekologiczna się opłaca?; Dobre przykłady ekologicznego gospodarowania i innowacyjne rozwiązania; Kompost – nawóz na miarę XXI w. - przygotowanie i wykorzystywanie; Nawożenie w gospodarstwie ekologicznym; Podstawy rolnictwa ekologicznego; Produkcja ziół i wykorzystanie ich walorów w gospodarstwie domowym; Uprawa gleby, płodozmian i znaczenie organizmów pożytecznych; Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym; Zasady i warunki produkcji ekologicznymi metodami; Finansowanie gospodarstw ekologicznych w ramach WPR 2023-2027; Wymogi i zasady otrzymania dofinansowania do upraw ekologicznych.
W tym, w formie webinarium zorganizowano 11 szkoleń dla 247 rolników.

Z.1.E. Zasady zakładania i prowadzenia działalności pozarolniczej; Wsparcie dla organizacji pozarządowych; Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez kultywowanie tradycji rękodzielniczych regionu np. warsztaty wycinkarskie, wykonywanie ozdób świątecznych, wykonywanie palm wielkanocnych itp.; Rękodzieło jako alternatywne źródło dochodu; Twórczy potencjał czyli jak obudzić w sobie kreatywność.

Z.1.F. Etykieta produktu – świadome kupowanie; Jak wspomagać zdrowie? Czyli trochę o ziołach i żywności; Jak zarządzać budżetem domowym wiejskiego gospodarstwa; Planowanie żywienia rodziny - układanie jadłospisów dla różnych grup wiekowych; Wpływ żywności na zdrowie człowieka – zapobieganie chorobom cywilizacyjnym; Estetyka zagrody wiejskiej dawniej i dziś; Estetyzacja najbliższego otoczenia ogródków przydomowych, rabat, trawników w kontekście nowych stylów i trendów; Jak funkcjonalnie zagospodarować posesję wiejską.
W tym, w formie webinarium zorganizowano 1 szkolenie dla 16 rolników.

Z.1.G. Zasady przyznawania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2023 roku - e-Wniosek; Zasady przyznawania płatności w ramach ekoschematów; Modernizacja gospodarstw rolnych; Premie dla młodych rolników; Restrukturyzacja małych gospodarstw; Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027; Ogólnopolski program regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie; Zasady programu Czyste Powietrze.
W tym, w formie webinarium zorganizowano 12 szkoleń dla 477 rolników.

Z.1.H. Wspólne działanie rolników jako szansa zwiększenia konkurencyjności gospodarstw; Grupy producentów rolnych – szanse i bariery rozwoju; Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz zrównoważonego rolnictwa; Bezpieczeństwo żywności, GHP, GMP, HACCP.
W tym, w formie webinarium zorganizowano 5 szkolenia dla 107 rolników.

Z.1.I. Zarządzanie w gospodarstwie rolnym; Analiza ekonomiczno-finansowa produkcji roślinnej;
W tym, w formie webinarium zorganizowano 5 szkolenie dla 391 rolników.

Z.1.J. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę; Sprzedaż bezpośrednia, produkcja pierwotna, przetwórstwo na bazie gospodarstwa rolnego, MLO, RHD;

Wymagania formalno - prawne przy uruchamianiu działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 10 szkoleń dla 444 rolników.

Z.1.K. Zasady nawożenia azotem w ramach programu azotanowego.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 2 szkolenia dla 26 rolników.

Z.1.L. Dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza.

Z.1.M. Integrowana produkcja owoców; Integrowana produkcja rzepaku ozimego i jarego; Zasady integrowanej produkcji cebulowych; Integrowana ochrona i produkcja roślin; Integrowana ochrona owoców z drzew ziarnkowych; Integrowana ochrona owoców z krzewów jagodowych; Integrowana ochrona truskawek; Integrowana ochrona zbóż; Integrowana ochrona ziemniaków; Sposoby gromadzenia wody deszczowej do wykorzystania jej w okresie suszy; Upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym; Zmiany uprawy roli mające na celu zmniejszenie odparowania oraz zatrzymania wody w glebie (np. mulczowanie zamiast orki, orka w poprzek stoku zatrzymująca wodę z opadów); Zwiększenie retencji wodnej i działalność Lokalnych Partnerstw ds. Wody; Ochrona środowiska w gospodarstwie rolnym w ramach PS WPR 2023-2027; Skutki zmian klimatu dla rolnictwa i sposoby adaptacji; Technologie uprawy gleby przeciwdziałające skutkom zmian klimatycznych; Zabiegi agrotechniczne sprzyjające zatrzymywaniu wody w glebie, a tym samym przeciwdziałające skutkom suszy; Propagowanie budowy mikroelektrowni w programie prosumenckim - czyli właściciel instalacji OZE jest zarówno producentem jak i konsumentem energii elektrycznej (instalacje fotowoltaiczne, wiatrowe i turbiny wodne); Korzyści z posiadania instalacji OZE we własnym gospodarstwie; Wykorzystanie na obszarach wiejskich instalacji OZE takich jak: kolektory do podgrzewania wody, panele fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji (wentylacja z odzyskiem ciepła), pompy ciepła (pobierające ciepło np. z gleby, powietrza), kotły na biomasę i inne; Korzyści wynikające z segregacji śmieci; Alternatywne do antybiotyków metody poprawy dobrostanu w produkcji zwierzęcej; Obowiązki wynikające z ustawy o ochronie zwierząt i konsekwencje wynikające z ich nieprzestrzegania; Przeciwdziałanie antybiotykooporności u zwierząt;

W tym, w formie webinarium zorganizowano 12 szkoleń dla 412 rolników.

Z.1.N. Nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów.

Z.1.O. Jak prawidłowo stworzyć ofertę turystyczną i agroturystyczną; Wykorzystanie potencjału gospodarstwa rolnego w tworzeniu gospodarstw opiekuńczych – zasady i warunki tworzenia.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 4 szkolenia dla 67 rolników.

Z.1.P. Dyrektywa azotanowa – wymogi dla gospodarstw rolnych; Program azotanowy – maksymalne dawki azotu, plany nawozowe i rejestry nawożenia; Sporządzanie planu nawożenia oraz bilans składników nawozowych w gospodarstwie rolnym; Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna; Zobowiązania środowiskowe, klimatyczne – zasady i wymogi realizacji; Upowszechnianie korzyści wynikających z realizacji programu rolnośrodowiskowego; Wybrane pakiety działania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

W tym, w formie webinarium zorganizowano 4 szkolenia dla 91 rolników.

Szkolenia wyjazdowe:

Z.1.A. - Innowacyjne technologie w zakresie mechanizacji produkcji rolnej - Targi rolnicze AGROTECH (Kielce); **Z.1.B.** - Lista odmian zalecanych na teren województwa lubelskiego - dobór

odmian (Końskowola); Z.1.F. - Etykieta produktu - świadome kupowanie (Koryciny); **Z.1.P.** - Ochrona różnorodności biologicznej na terenach rolniczych i instrumenty wsparcia (Kluczkowice, Wierzchowiska Drugie).

Szkolenia wyjazdowe nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.

Konferencje:

Z.1.B. – 3 konferencje nt. **Dzień ziemniaka - Nowe rozwiązania w produkcji ziemniaków jadalnych** (Końskowola); **Nowe perspektywy w uprawie porzeczek oraz ekoschematy** (wideokonferencja); **Uprawa roślin sadowniczych – jagodowe** (wideokonferencja).

Z.1.C. – 1 konferencja nt. **Rachunkowość w gospodarstwie rolnym. Nowe zasady przyznawania płatności bezpośrednich w połączeniu z Warunkowością i Ekoschematami** (wideokonferencja).

Z.1.E. – 2 konferencje nt. **Instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Zasady przyznawania płatności w ramach ekoschematów** (Ostrów Lubelski); **Aktywność kobiet wyzwania i działania, ekoschematy w płatnościach bezpośrednich w 2023 roku oraz zasada warunkowości** (wideokonferencja).

Z.1.G. – 2 konferencje nt. **Nowe zasady przyznawania płatności bezpośrednich w połączeniu z Warunkowością i Ekoschematami** (wideokonferencja); **Inwestycje planowane w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej, Ekoschematy i Warunkowość** (wideokonferencja).

Z.1.H. – 1 konferencja nt. **Grupy producentów rolnych – szanse i bariery rozwoju. Ekoschematy w płatnościach bezpośrednich w 2023 roku** (wideokonferencja).

Z.1.I. – 1 konferencja nt. **Zarządzanie w gospodarstwie rolnym, zasady przyznawania płatności bezpośrednich w połączeniu z Warunkowością i Ekoschematami** (wideokonferencja).

Z.1.M. – 1 konferencja nt. **Integrowana produkcja zbóż** (wideokonferencja).

Z.1.O. – 2 konferencje nt. **Rola produktów lokalnych oraz szlaków kulinarnych w rozwoju turystyki na przykładzie Polski i świata, Ekoschematy w płatnościach bezpośrednich w 2023 roku** (wideokonferencja); **Gospodarstwa opiekuńcze w idei rolnictwa społecznego, Ekoschematy w płatnościach bezpośrednich w 2023 roku oraz zasada warunkowości** (wideokonferencja).

Z.1.P. – 2 konferencje dwudniowe nt. **Ochrona różnorodności biologicznej na terenach rolniczych i instrumenty wsparcia** (Świdnik Mały, Kijany), (Pszczela Wola, Wierzchowiska Drugie).

Konferencja zaplanowana w Z.1.A. nie została wykonana, ponieważ zaistniała potrzeba wykonania konferencji z zadania Z.1.M.

Konferencja zaplanowana w Z.1.C. została wykonana w formie zdalnej.

Konferencja zaplanowana w Z.1.G. została wykonana w formie zdalnej.

Konferencja zaplanowana w Z.1.O. została wykonana w formie zdalnej.

Szkolenia i konferencje w formie zdalnej, których nie wykazano w Programie Działalności ODR, zostały zrealizowane ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form – wykonanie

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	Szkolenie	701	12 996	732	14 845
2	Szkolenie wyjazdowe			4	94
3	Konferencja	13		4	201
4	Szkolenie zdalne	4		155	7 712
5	Konferencja zdalna	2		11	700

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów - wykonanie /plan (P), wykonanie (W)/

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	34	23		1	1			8			35	32	682	689
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	27	19		1	1			6			28	26	598	571
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej														
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	7	4						2			7	6	84	118
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	228	188		1	4	1	2	68		2	234	260	5 042	7 673
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	99	75		1	4	1		29		2	103	108	2 275	3 210
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	23	19						6			23	25	434	426
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	39	40						12			39	52	865	1 572
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	11	10						4			11	14	134	244
Z.1.B.5.	BHP	33	24					2	14			35	38	1 098	1 798
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	23	20						3			23	23	236	423
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	38	27			1		2	13		1	41	41	1 202	1 588
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	31	20			1		2	11		1	34	32	1 090	1 381
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	5	3						2			5	5	87	138
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	2	4									2	4	25	69
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	25	16						11			25	27	344	517
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	16	10						9			16	19	246	405

Symbol	Tematyka	Szkozenie		Szkozenie wyjazdowe		Konferencja		Szkozenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.D.2.	Sprzedż produktów ekologicznych														
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	9	6						2			9	8	98	112
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	11	25			1	1				1	12	27	159	392
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	2	2									2	2	25	27
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		2				1						3		72
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	9	21			1					1	10	22	134	293
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	16	14		1				1			16	16	197	212
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumentka i racjonalne żywienie	9	8		1							9	9	127	132
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	7	6						1			7	7	70	80
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	183	307			2			12		2	185	321	2 413	8 064
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	113	241						4		1	113	246	1 436	6 387
Z.1.G.2.	PROW i PS WPR *	64	60			1			8		1	65	69	874	1 581
Z.1.G.5.	Inne programy	6	6			1						7	6	103	96
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	12	6						5	1	1	13	12	167	250
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	11	6						4	1	1	12	11	157	221

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	1							1			1	1	10	29
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	8	4						5	1	1	9	10	165	541
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	4							5	1	1	5	6	120	496
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	4	4									4	4	45	45
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	17	10						10			17	20	429	603
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	1	1									1	1	10	12
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	12	7						8			12	15	374	542
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	4	2						2			4	4	45	49
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	10	8						2			10	10	111	210
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	10	8						2			10	10	111	210
Z.1.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	3	3									3	3	35	40
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	3	3									3	3	35	40
Z.1.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	52	45						12		1	52	58	1 096	1 235
Z.1.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	5	3						3		1	5	7	195	200
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	10	8						3			10	11	420	332

Symbol	Tematyka	Szkozenie		Szkozenie wyjazdowe		Konferencja		Szkozenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	18	17						3			18	20	213	363
Z.1.M.4.	Energetyka prosumencka		1										1		9
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	10	8						2			10	10	159	200
Z.1.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami		1										1		11
Z.1.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	8	6						1			8	7	99	109
Z.1.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	1	1									1	1	10	11
Z.1.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	4	5									4	5	60	91
Z.1.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	1	1									1	1	30	30
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	3	4									3	4	30	61
Z.1.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	16	13			2			4		2	18	19	249	363
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	1	2			1					1	2	3	50	88
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne	1	2									1	2	10	29
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	14	9			1			4		1	15	14	189	246
Z.1.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	44	38		1	2	2		4			46	45	645	1 084

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>16</i>
Z.1.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	25	21						2			25	23	321	542
Z.1.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	19	17						2			19	19	284	481
Z.1.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000				1	2	2					2	3	40	61
RAZEM		701	732		4	13	4	4	155	2	11	720	906	12 996	23 552

*z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych i klimatycznych

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Z.2.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze (1575) – przykładowe informacje: Nowe rozwiązania w produkcji tymianku; Nawożenie wiosenne pszenicy ozimej; Dobór odmian pszenżyta jarego do klasy ziemi, nawożenie, ochrona przeciw chorobom grzybowym; Ochrona herbicydowa rzepaku ozimego; Dobór odmian grochu do klasy ziemi - termin siewu, nawożenie, ochrona przeciw chwastom; Ochrona roślin zbożowych ozimych przed chorobami grzybowymi; Nowe odmiany zbóż jarych oraz roślin strączkowych. Wymagania agrotechniczne oraz potrzeby nawozowe; Nowe rozwiązania w uprawie ziół; Ogólne założenia rolnictwa precyzyjnego; Dobór odmian kukurydzy i soi do wiosennych zasiewów; Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin okopowych; Nawożenie zbóż ozimych azotem; Nawożenie jesienią rzepaku i terminy siewu.

Innowacyjne rozwiązania w żywieniu na mokro świń; Zasady logowania się do aplikacji IRZ plus; Chów i hodowla owiec, jako alternatywa dla produkcji świń; Badanie jakości węzy pszczelej; Chów i hodowla indyków na tuszki rzeźne, dobór rasy, żywienie, system utrzymania; Nowa ustawy i wymagania w świetle systemu IRZ w gospodarstwach rolnych; Terminy stosowania nawozów naturalnych; Preparaty stymulujące wiosenny rozwój rodzin pszczelich; Chów i hodowla strusi, system utrzymania, żywienie, budowa wybiegów, specjalistyczne inkubatory; Odchów zimny jałówek ras mlecznych - budynki, żywienie, dobór sztuk do odchovu; Nowa ustawa i wymagania w świetle systemu IRZ w gospodarstwach rolnych; Zgłoszenie kur do jednostki weterynaryjnej; Zasady sprzedaży bezpośredniej w ramach MOL; Wyjątki od ograniczeń w obszarze sprzedaży i dostaw; Warunki jakie muszą spełniać budynki i pomieszczenia, w których prowadzona jest produkcja żywności.

Materiały informacyjne na stronie www (2): Większe wsparcie związane z zalesieniami i w tworzeniu zadrzewień; Rolnictwo 4.0 - Nowoczesne Technologie Cyfrowe i informacja o naborze wniosków w ramach KPO na to działanie.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (27) - przykładowe: Uprawa jeżyny jako alternatywa dla uprawy malin; Kalarepa warzywem niedocenianym; Coraz mniej środków ochrony roślin do ochrony chemicznej upraw; Innowacyjne rozwiązania w agrotechnice i ochronie przedstawione na konferencji „Jagodowe Trendy”; Lider regionu - Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Hopkie”; Zbiór mechaniczny malin w dobie kryzysu z pracownikami sezonowymi; Czynniki warunkujące plonowanie pszenicy ozimej; Jak Wykorzystać drony w produkcji rolnej; Bionawozy przyszłością dla rolnictwa zrównoważonego.

Stoisko informacyjno-promocyjne (3) - przykładowe: Stoisko informacyjno - promocyjne w trakcie Dnia Otwartych Drzwi LODR w Końskowoli na Polu Doświadczalno - Wdrożeniowym w Pożogu II - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Audycje radiowe (w tym wywiad radiowy) (3): Nowoczesne technologie w uprawie roślin jagodowych, szkolenia w tym zakresie, produkowaniu bezpiecznej żywności oraz Integrowana Produkcja (Radio Lublin); Barszcz Sosnowskiego roślina niebezpieczna i zwalczanie (Radio Lublin); Wykorzystanie bioodpadów z gospodarstwa domowego w uprawie ogródków przydomowych (kompostowniki) (Katolickie Radio Zamość) - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Audycje TV (w tym wywiady TV) (5) - Promocja DOD 2023 w programie „Między Wisłą a Bugiem” (TVP Lublin); Pokaz pracy brony rotacyjnej na terenie Pola w sadzie LODR – „Lato z TVP Lublin”; Aktualna sytuacja w pszczelarstwie - DOD 2023 - „Lato z TVP Lublin”; Promocja LODR i DOD 2023 w programie „Lato z TVP Lublin”; Wykorzystanie bioodpadów z gospodarstwa domowego w uprawie ogródków przydomowych (kompostowniki) (TVP Lublin) - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuł w innym wydawnictwie (w tym wywiady prasowe) (1): W jaki sposób można wykorzystać drony w produkcji rolnej oraz jaką rolę w rolnictwie odegra robotyzacja (Kurier Lubelski) - *nie został zaplanowany, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Z.2.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych (8136) – przykładowe informacje: Uprawy słonecznika na kwiat; Racjonalny płodozmian jako podstawowy element zachowania żyzności gleby; Racjonalne gospodarowanie substancją organiczną w glebie; Technologia uprawy jęczmienia jarego; Podstawowe zabiegi agrotechniczne na użytkach zielonych; Uprawa i odmiany grochu siewnego; Rola wapnowania w uprawie roślin rolniczych; Agrotechnika uprawy jęczmienia jarego; Stosowanie herbicydów doglebowych i nawożenie fosforowo-potasowe; Technologia bezorkowej uprawy jęczmienia jarego; Termin stosowania nawozów mineralnych; Zarejestrowane środki ochrony roślin chwastobójczych w uprawie maliny;

Ochrona zdrowia prosiąt; Produkcja prosiąt; Możliwości zakupu dodatków paszowych dla bydła mięsnego; Zwiększony dobrostan w hodowli bydła; Możliwość obniżenia kosztów produkcji żywca wieprzowego; Organizacja i nadzorowanie produkcji pszczelarskiej; Pasze wysokobiałkowe w żywieniu zwierząt; Zakup ściółki wiórowej dla drobiu; Termin odsadzenia jagniąt od matek po porodzie; Mykotoksyny w paszach i sposoby na ich ograniczenie; Organizacja i nadzorowanie amatorskiej produkcji drobiu;

Wymogi w zakresie warunkowości obowiązujące w gospodarstwach rolnych w 2023 roku; Ogólne zasady identyfikacji i rejestracji świń w świetle nowej ustawy IRZ; Normy i wymogi warunkowości w gospodarstwie rolnym; Warunkowość czyli wymogi podstawowe w zakresie zarządzania (wymogi SMR) oraz normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (normy DKR); Normy i wymogi warunkowości w zakresie hodowli świń; Obowiązek wdrażania i przestrzegania zasad „Warunkowości” od 2023 r.; Nowe obowiązki rolnika w świetle wzmocnionej warunkowości; Zasady rejestracji koni w systemie IRZ Plus; Formy realizacji ekoschematu - Rolnictwo węglowe; Norma GAEC 8 - zmianowanie i dywersyfikacja upraw; Norma GAEC 6 - otrzymanie okrywy ochronnej w okresie jesienno-zimowym;

Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych; Wymogi przygotowania opryskiwacza polowego do atestacji; Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń; Systemy zadawania pasz; Zmniejszenie uciążliwości produkcji rolniczej dla otoczenia; Dostosowanie parku maszynowego do potrzeb techniczno-organizacyjnych gospodarstwa i zakup niezbędnych maszyn rolniczych; Przebudowa stanowisk dla loch prośnych pod wymogi dobrostanowe.

Przestrzeganie BHP w gospodarstwie rolnym; BHP podczas zimowych remontów sprzętu rolniczego; Bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich; Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych; Bezpieczne magazynowanie środków ochrony roślin; Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin, dopuszczalna prędkość wiatru podczas stosowania śór; BHP podczas wiosennych prac polowych; BHP podczas siewu ozimin; BHP przy pracy piłą motorową.

Zasady bioasekuracji w gospodarstwach rolnych; Zasady zapobiegania przed ASF; Konsekwencje pojawienia się choroby w stadzie; Higiena pojenia i żywienia zwierząt; Bioasekuracja - ochrona zdrowia ptaków; Zasady, których należy przestrzegać w celu ochrony przed wirusem ASF i grypą ptaków; Zasady bioasekuracji dla producentów świń - przeciwdziałanie występowaniu chorób

zakaźnych; Terminowość zgłoszeń zmiany stanu stada świń w strefach ASF; Aktualne ogniska ASF w regionie.

Materiały informacyjne na stronę www (45) - przykładowe: Targi sadowniczo-warzywnicze (TSW 2023); Seminarium uprawowe z „Top Agrar Polska”; Nowości z targów sadowniczo – warzywnych (TSW 2023 Kielce); Odmiany roślin bobowatych grubonasiennych rekomendowane do uprawy na Lubelszczyźnie w 2023 r.; Cięcie jabłoni w sadzie towarowym i ogrodzie przydomowym; Słonecznik na ziarno jako alternatywna uprawa dla rzepaku; Siarka w wiosennym nawożeniu rzepaku; Uprawa koniczyny krwistoczerwonej, inkarnatki; Głęboszowanie - czy warto?; Jak przygotować opryskiwacz do wyjazdu w pole wiosną; Agrotechnika uprawy buraków cukrowych; Precyzyjne nawożenie to duże oszczędności; Wybrane elementy agrotechniki mające wpływ na poprawę właściwości retencyjnych gleb; Melon w uprawie polowej; Problemy w ochronie porzeczki czarnej i borówki wysokiej w sezonie 2022 oraz ograniczenia doboru preparatów na sezon 2023 r.; Rejestry i ewidencje prowadzone przez PIORiN; Uprawa kukurydzy w monokulturze; You Tube trafił pod strzechy; Zwalczenie chwastów w łubinie; Dlaczego oprysk bywa nieskuteczny ?

Budowa obiektu budowlanego lub roboty budowlane niewymagające uzyskania pozwolenia na budowę a wymagające zgłoszenia; Pozwolenie na budowę; Przechowywanie nawozów naturalnych; Zmiana zasad rejestracji i znakowania zwierząt; VIII Międzynarodowa Konferencja Pszczelarska „Z pszczołami nigdy nic nie wiadomo”; Aktualizacja matrycy dotyczącej zgłaszania koniowatych do komputerowej bazy danych; Laureaci Lubelskiej AgroLigi 2023.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (86) - przykładowe: Cięcie jabłoni w sadzie towarowym i ogrodzie przydomowym; Słonecznik na ziarno jako alternatywna uprawa dla rzepaku; Głęboszowanie - czy warto?; Precyzyjne nawożenie to duże oszczędności; Uprawa kukurydzy w monokulturze; Zmęczenie gleby łagodzenie objawów; Aplikatory dogłębowe - skuteczne rozwiązanie w nawożeniu gnojowicą; Soja coraz popularniejsza;

Rola witamin w żywieniu zwierząt gospodarskich; Składniki mineralne w żywieniu bydła; Lucerna cenna pasza w żywieniu zwierząt; Wzorzec rasowy konia sztumskiego; Udział witamin A, D₃ i E w zachowaniu zdrowia zwierząt; Nasiona roślin oleistych w żywieniu drobiu; Pecunia non olet - cenny obornik; Czym powinien kierować się rolnik przy zakupie ciągnika do gospodarstwa ?; Bioasekuracja w hodowli drobiu.

Stoisko informacyjno-promocyjne (4) - Stoisko pszczelarskie na Gminnym Dniu Dziecka w Grabanowie; Stoisko na Kiermaszu kwiatów i krzewów w Sitnie; Stoisko na Kiermaszu roślin ozdobnych w Końskowoli; Stoisko na Dniu Ziemiaka - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Audycje radiowe (w tym wywiad radiowy) (13): Stan wegetacji roślin i przebiegu warunków meteorologicznych w ostatnim okresie (Radio Lublin); Wyjątkowo ciepły styczeń. Rolnicy boją się o uprawy (Radio Lublin); Przymrozki i skutki w uprawach rolniczych. Rolnicy boją się nocnych przymrozków. Wiosna pokazuje zmienne oblicze (Radio Lublin); Przymrozki w Oziminach (Radio Lublin); Susza w rolnictwie (Radio Lublin); Zagrożenia wynikające z występowania inwazyjnego barszczu Sosnowskiego - Audycja Agrobiznes (Radio Lublin); Wykorzystanie nowoczesnych maszyn oraz prezentacje i pokazy polowe w LODR - Informacje dotyczące zastosowań sztucznej inteligencji w autonomicznych maszynach oraz robotach polowych, zastąpienie pracy ludzkiej maszynami (mechanizacja) (Radio Lublin); „Czekamy na deszcz”. Susza nie odpuszcza - audycja (Radio Lublin); Działania LODR w zakresie technologii produkcji rolniczej - Program Agrobiznes (Radio Lublin); Monitoring agrofagów na obiektach LODR w Końskowoli (Radio Lublin); Doświadczenia na polu w Pożogu II (Radio Lublin); Warunkowość i ekoschematy – (Radio Lublin).

Audycje tv (w tym wywiad tv) (5) - przykładowe: Stan ozimin i warunki pogodowe. Agrowieści (TVP Lublin); Aktualna sytuacja na plantacjach ozimin (TVP Lublin); Stan wegetacji roślin sadowniczych w styczniu bieżącego roku -Agro wieści (TVP Lublin); Prognozy w plonowaniu jabłoni oraz mechanicznego zbioru owoców jako alternatywy na obecną sytuację ekonomiczną w sadownictwie - Agrowieści (TVP Lublin); XXXV Wystawą Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

Artykuł w innym wydawnictwie (w tym wywiady prasowe) (2): Odpowiedni dobór odmian rzepaku ozimego (Agro Wieści); Zabieg T3 w pszenicy ozimej (Agro Wieści).

Z.2.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych (2750) – przykładowe informacje: Obowiązek prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie; Terminy prowadzenia rachunkowości w ramach działania RMG; Obowiązek prowadzenia uproszczonej rachunkowości dla beneficjentów PROW 2014-2020; Rachunkowość rolna jako podstawa rachunku ekonomicznego w gospodarstwie rolnym; Rodzaje dokumentów na których można ewidencjonować sprzedaż produktów rolnych w gospodarstwie;

Zasady rozliczania podatku VAT; Wygenerowanie mikrorachunku podatkowego; Roczne zestawienie sprzedaży i zakupów VAT; Zasady wystawiania oraz rozliczania faktur korygujących; Mechanizm podzielonej płatności przy zakupie paliwa powyżej 15 tys. zł.; Możliwości regulowania płatności w US za pośrednictwem terminala płatniczego, Aktualne stawki VAT;

Zasady ubezpieczeń społecznych rolników; Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe; Możliwości ubezpieczania upraw z dotacją Skarbu Państwa w wysokości 65% składki; Stawki dopłat do ubezpieczeń upraw; Możliwości ubezpieczenia kłaczy utrzymywanej w gospodarstwie rolnym; Ubezpieczenie upraw ozimych.

Materiały informacyjne na stronę www (6) – przykładowe: Relacja z wideokonferencji „Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”; Stawki i limity VAT w 2023 r.; Obniżone stawki VAT w 2023 r.; KSeF – Krajowy systemie-Faktur; Jesienny sezon ubezpieczeń upraw z dopłatą.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (20) - przykładowe: Koniunktura w gospodarstwach rolnych - zdaniem rolników; Należyta staranność we współpracy z kontrahentami; Opłacalność uprawy łubinu; Odliczanie podatku VAT od pojazdów samochodowych; Wykreślenie i przywrócenie podatnika w rejestrze VAT; Stawki ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych; Ubezpieczenie upraw i zwierząt w 2023 - maksymalne stawki; AGRO Ubezpieczenia. Jesienny sezon ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatami ze środków budżetu państwa.

Z.2.D. Rolnictwo ekologiczne (1358) – przykładowe informacje: Uprawa gleby i zwalczanie chwastów w ekologii; Opłacalność produkcji ekologicznej; Zasady produkcji ekologicznej owoców jagodowych; Sposoby zarządzania żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym; Okres konwersji i certyfikacji gospodarstwa ekologicznego; Ocena gospodarstwa w kierunku zmiany sposobu produkcji z konwencjonalnego na ekologiczny; Płodozmian w rolnictwie ekologicznym;

Możliwości sprzedaży pszenicy orkisz jako produktu ekologicznego; Możliwości sprzedaży dyni na pestkę jako produktu ekologicznego; Obowiązek prowadzenia rejestru sprzedaży w przypadku sprzedaży produktów ekologicznych z gospodarstwa; Firmy skupujące ekologiczne owoce jagodowe; Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR; Zasady otrzymania dofinansowania do upraw ekologicznych; Dofinansowanie do uprawy dyni w rolnictwie ekologicznym.

Materiały na stronę www (2): Konkurs na „Najlepszego Doradcę Ekologicznego” w 2023 roku; Środki ochrony roślin do stosowania w rolnictwie ekologicznym - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (26) - przykładowe: Rolnicy ekologiczni z Lubelszczyzny najlepsi w Polsce w 2022 roku; Produkcja marchwi ekologicznej okiem praktyka; Odmiany jabłoni do upraw ekologicznych; Gatunki i rasy zwierząt w rolnictwie ekologicznym; Zwalczenie chwastów w ekologicznej uprawie ziemniaków; Uprawa ogrodu warzywnego; Fasola w uprawie ekologicznej; Dlaczego warto chronić chwasty.

Audycje radiowe (w tym wywiad radiowy) (1): Wywiad dla radia Lublin na temat interwencji Rolnictwo Ekologiczne - wymogi, wysokości płatności, zbilansowania, kontrola - *nie została zaplanowana, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Audycje tv (w tym wywiad tv) (1): Produkcja rolnicza metodami ekologicznymi (TVP Lublin) - *nie została zaplanowana, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Z.2.E.Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich (931) – przykładowe informacje: Wymogi związane z prowadzeniem działalności pozarolniczej - ubezpieczenie KRUS; Zasady rejestracji działalności pozarolniczej, metody rozliczania z US; Dokumenty niezbędne przy ubieganiu się o płatność II raty w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej;

Nabór wniosków z Funduszu Sprawiedliwości dla Kół Gospodyń Wiejskich na środki wspierające działalność statutową KGW; Aspekt finansowy rozliczenia dotacji dla KGW oraz zapisów w dokumentacji księgowej.

Konieczność rozliczenia się z ARiMR z pomocy przyznanej na prowadzenie działalności statutowej w 2022 r. - termin składania sprawozdania; Konkurs „Kobieta Przedsiębiorcza” organizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego; Ogólnopolski konkurs „Sposób na sukces” - XXIII edycja; Wojewódzki konkurs na palmę i pisankę wielkanocną; „Dobre z lasu” czyli zdrowa żywność z polskich lasów – autorski projekt Lasów Państwowych; Konkursu: 100 tysięcy złotych dla KGW; Przygotowania do jarmarku bożonarodzeniowego.

Nabór wniosków o dofinansowanie w ramach programu Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska 2023 - termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania, nabór wniosków, sposób aplikowania, wysokość wsparcia; Termin naboru wniosków - III edycja Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich o Nagrodę Małżonki Prezydenta; Możliwości wzięcia udziału w konkursie Gospodynie do dzieła! - program Fundacji BGK; Możliwości ubiegania się o dofinansowania dla nowo powstałych KGW; Nabór do programu Kultura-Interwencje - edycja 2023; Warunki udziału w konkursie pt.: „Festiwal Polska od Kuchni”; Możliwości ubiegania się o przyznanie środków finansowych z budżetu państwa na prowadzenie działalności statutowej dla KGW; Możliwość organizacji warsztatów bożonarodzeniowych z wykonywania dekoracji i stroików.

Materiały na stronę www (12) - przykładowe: KGW na CITO!, Zapraszamy do obejrzenia filmów instruktażowych ze szkoleń!; EtnoPolska 2023; III edycja Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich o Nagrodę Małżonki Prezydenta; Gospodynie do dzieła; Ogólnopolski konkurs Sposób na Sukces - XXIII edycja; Kultura – Interwencje. Edycja 2023 – nabór wniosków; Festiwal Polska od Kuchni - zapisy do konkursów dla Kół Gospodyń Wiejskich; Warsztaty carvingu w miejscowości Neple; Wsparcie statutowe dla KGW od 3 kwietnia: kilka nowości – w tym wyższe stawki; Konkurs „Kobiety dla Polskiej Wsi” - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (7) - przykładowe: Działanie „Współpraca” – podsumowanie naboru za rok 2022; Lipinianki odnoszą sukcesy; KGW Kukielczanki w szlachetnym programie.

Stoisko informacyjno-promocyjne (6) – przykładowe: Rodzinny Piknik Leśny w Wyrykach, Dzień Pszczelarza w Hańsku.

Z.2.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego (531) – przykładowe informacje: Darmowy domowy poradnik zielarski, w którym znajdują się przepisy na potrawy, kosmetyki oraz zastosowanie ziół w leczeniu - projekt zrealizowany przez Stowarzyszenie Kraina Rumianku; Zasady czytania informacji na etykietach produktów spożywczych; Konkurs zielarski dla Kół Gospodyń Wiejskich „Zioła dla zdrowia” -warunki uczestnictwa, termin naboru, regulamin, nagrody; Zasady układania jadłospisów;

Estetyzacja zagrody wiejskiej - plan dalszego nasadzenia lawendy; Plan zagospodarowania miejsca wypoczynku; Dobór roślin do miejsc nasłonecznionych; Wiosenne prace w ogrodzie, przycinanie krzewów, nasadzenia; Jesienne nasadzenia w ogrodzie, prace pielęgnacyjne; Zimowy wysiew warzyw; Pielęgnacja trawnika przed zimą.

Materiały informacyjne na stronę www (1) – Domowy poradnik zielarski - *nie został zaplanowany, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (13) - przykładowe: Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie; Zadbajmy o wątrobę; Miód - zdrowa słodycz; Z działki, ogrodu na stół i do spiżarni; Jesienne warzywa w kuchni - pomysł na rozgrzewające i zdrowe zupy; Kompostownik - kompost idealny.

Z.2.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (19858) – udzielono informacji na przykładowe tematy: Ekoschematy - nowości w płatnościach bezpośrednich 2023 r.; Formy płatności przyznawane w ramach ekoschematów; Ekoschematy – łączenie interwencji na tej samej działce; Formy i zasady przyznawania płatności w ramach poszczególnych ekoschematów;

Harmonogram trwających i planowanych naborów wniosków w ramach PROW; Zasady Warunkowości i Ekoschematy; Termin na złożenie Informacji o realizacji warunków w piątym roku RMG; Sposób rozliczania II raty pomocy z RMG; Planowane nabory w ramach PS WPR na lata 2021-2027; Terminy naboru wniosków - Modernizacja gospodarstw rolnych – nabory w obszarach E (nawadnianie) i F (zielona energia); Dofinansowanie w ramach WPR - Rozwój małych gospodarstw; Nabór z działania Premie dla młodych rolników - kryteria dostępu do pomocy, inwestycje wspierane w ramach operacji i zobowiązania beneficjenta; Wielkość ekonomiczna SO poszczególnych upraw, obowiązek utrzymania wielkości ekonomicznej zaplanowanej w biznesplanie RMG;

Kredyt preferencyjny na zakup gruntów rolnych; Dostępność kredytów preferencyjnych w 2023 roku; Zasady udzielenia kredytów preferencyjnych (linie kredytowe); Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania – rodzaje; W jakich bankach można ubiegać się o kredyty w ramach linii PR i RR;

Dokumenty potrzebne do uzupełnienia wniosku na wymianę pokrycia z eternitu w ramach KPO; Wniosek o płatność na czyste powietrze; Załączniki do wniosku o dofinansowanie do wymiany eternitu; Wsparcie dla producentów sian szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Termin naboru wniosków, kryteria uzyskania pomocy; Nowe zasady programu czyste powietrze; Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę; Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; Sposób aplikowania o oszacowanie skutków suszy; KPO: Wsparcie dla rolników na zakup i montaż silosów wraz z wyposażeniem; Wsparcie dla rolników w zakresie rolnictwa 4.0.

Materiały na stronę www (14) - przykładowe: Wsparcie dla rolnictwa w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027; II nabór na wymianę pokryć dachowych zawierających azbest; Rozwój małych gospodarstw – nabór wystartował;

Kredyty i depozyty;

Pomoc krajowa dla producentów pszenicy i kukurydzy; Wsparcie dla rolników na zakup i montaż silosów; Wsparcie dla producentów pszenicy, kukurydzy lub gryki - nowe stawki, termin i nowy wniosek; Pomoc w sektorze zbóż i nasion oleistych – rusza nabór wniosków; Dopłaty do nawozów.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (20) - przykładowe: Dopłaty bezpośrednie 2023-interwencje; Zasady stosowania odstępstw dotyczących produkcji na ugorach i zmianowania upraw w 2023 roku; Nowe stawki dopłat do materiału siewnego; Premie dla młodych rolników w Planie Strategicznym dla WPR na lata 2023-2027; Prawa i obowiązki Rolników w procesie kontroli na miejscu ARiMR; Wsparcie na Rozwój Małych Gospodarstw 2023;

Kredyt płynnościowy 2%; Kredyty na utrzymanie płynności finansowej (linia UP);

Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej w ramach środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Audycje tv (w tym wywiad tv) (1): Płatności bezpośrednie - zmiany oraz zasady obowiązujące w 2023 roku (TVP Lublin) - *nie została zaplanowana, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Z.2.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku (181) – informacje nt.: Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji; Funkcjonowania krótkich łańcuchów dostaw żywności; Zgłoszenie do jednostki certyfikującej; Produkcja żywności z zachowaniem zasad bezpieczeństwa żywności. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobrych praktyki higienicznych, produkcyjnych przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (2): Interwencja 13.2 „Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych” – projekt wytycznych”; Tworzenie i funkcjonowanie grup producentów rolnych.

Z.2.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym (500) – przykładowe informacje: Wylizanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej; Opłacalność uprawy koniczyny na ziarno w 2023 roku; Opłacalność uprawy ziemniaka w 2023 roku; Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym; Ceny skupu żywca wieprzowego, zbóż; Ceny nawozów; Ceny skupu pszenicy.

Materiały informacyjne na stronie www (12): Blok cen w 2023 r.- miesięczny.

Artykuły w miesięczniku „LAR” (9) przykładowe: Darmowa pomoc prawna w twojej gminie; Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych uczestniczących w systemie FADN w 2021r.; Analiza kosztów i opłacalności uprawy kukurydzy na ziarno; Koszty eksploatacji-uprawa bezpłuzna; Kontynuator tradycji szkółkarskich naszego regionu - wywiad z Lucjanem Kurowskim założycielem firmy Szkołki „Kurowscy”; Dzierżawa gruntów rolnych.

Z.2.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych (405) – przykładowe informacje: Planowane działania promocyjne lokalnej żywności; Promocja i sprzedaż produktów lokalnych; Zasady rejestracji

produktów na Listę Produktów Tradycyjnych; Możliwości promocji produktów lokalnych w internecie poprzez zarejestrowanie na e-bazarku;

Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednio, działalność marginalna, lokalna i ograniczona; Możliwości sprzedaży warzyw na targowisku, niezbędna dokumentacja; Zasady rejestracji RHD i sprzedaży w ramach RHD.

Materiały informacyjne na stronie www (1): Szkolenie „Portal kolagospodyńwiejskich.org – możliwości sprzedażowe” - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (2) – Przyprawy - nasze rodzime; Uprawa rzepaku ekologicznego pod kątem tłoczenia oleju na zimno.

Z.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne (242) – przykładowe informacje: Stosowanie stref buforowych w świetle ustawy prawo wodne; Zbiór zaleceń dobrej praktyki rolniczej, których stosowanie przyczyniać się będzie do zapobiegania zanieczyszczeniu wód azotanami pochodzenia rolniczego oraz ochrony środowiska; Terminy stosowania nawozów mineralnych na polu; Stosowanie nawozów naturalnych - terminy, zalecenia.

Z.1.L. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu (109) – przykładowe informacje: Zagospodarowanie odchodów i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą; Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku.

Z.2.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska (1008) - przykładowe informacje: Przygotowanie do integrowanej produkcji roślin - zasady wdrożenia; Integrowana produkcja jako jeden z rodzajów ekoschematów; Zasady prowadzenia gospodarstwa w ramach integrowanej produkcji; Termin złożenia zgłoszenia z zakresu integrowanej produkcji do jednostki certyfikującej;

Ogólne założenia integrowanej ochrony roślin; Integrowana ochrona zbóż; Sposoby dokumentowania integrowanej ochrony roślin w gospodarstwie;

Dostosowanie gospodarstwa do zmieniających się warunków klimatycznych; Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa;

Modernizacja-zielona energia- kryteria dostępu;

Wykorzystanie OZE w gospodarstwie rolnym; Fotowoltaika dla gospodarstw rolnych; Montaż akumulatorów do magazynowania energii;

Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami; Prawidłowa eksploatacja przydomowej oczyszczalni ścieków; Możliwości zagospodarowania worków po nawozach i paszach;

Przepisy ogólne dotyczące drobiu; Nowa ustawa – konie; Obowiązek zgłoszenia porzuconych psów; Ubój gospodarczy;

Zasady ochrony środowiska w gospodarstwie.

Materiały informacyjne na stronie www (7): Ekoschemat: Integrowana Produkcja Roślin z obowiązkiem biologicznej ochrony; Metodyki Integrowanej Produkcji Roślin obowiązujące obligatoryjnie od 2024 r.; Biologiczna ochrona - element integrowanej ochrony;

Rozliczanie prosumenta w systemie net-billingu;

Możliwość dofinansowania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych: I.10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy jakości energetycznej; Możliwość dofinansowania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych: Program „Mój prąd”; Program „Moja woda” - trwa nabór wniosków - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (15) - przykładowe: Integrowana produkcja zbóż i rzepaku; Certyfikacja integrowanej produkcji roślin - krok po kroku; Magazyn energii - czy to się opłaca; Przegląd instalacji fotowoltaicznej, czy jest konieczny?; „Oleje odpadowe pod lupą”
Wyższe dofinansowanie w Programie Czyste Powietrze; Zasady prawidłowego kompostowania; Biologiczna ochrona roślin; Naturalne środki na choroby drzew; Zieloni sprzymierzeńcy rolnika; Dla kogo mikrobiogazownia rolnicza?; Wymiana pokryć dachowych z KPO- wniosek o płatność; Wpływ zmian środowiska naturalnego na rolnictwo” .

Z.2.N. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnika gospodarstwa rolnego (208) – przykładowe informacje: Twórczość lokalna, rękodzieło; Wojewódzki Konkurs na Palmę i Pisanek Wielkanocną - regulamin, warunki zgłoszenia; Rękodzieło - możliwość dodatkowego dochodu dla rolnika; Konkurs skierowany do mieszkańców obszarów wiejskich Województwa Lubelskiego „Domowe pączki”- regulamin, nagrody; Konkurs kulinarny dla Kół Gospodyń Wiejskich „Bitwa Regionów” (VIII edycja) - regulamin, formularz zgłoszeniowy; Konkurs pt.: „Natura od kuchni” - regulamin, nagrody; Nasze kulinarne dziedzictwo - potrawy wielkanocne; Możliwości udziału w Jarmarku Bożonarodzeniowym organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego; Procedura wpisu produktu na Listę Produktów Tradycyjnych.

Materiały informacyjne na stronę www (7) – przykładowe: IV Konkurs plastyczny - Odpoczywaj na wsi; Wojewódzki Konkurs na Palmę i Pisanek Wielkanocną; Konkurs na domowe pączki; Kobieta przedsiębiorcza – konkurs; Ruszyła VIII edycja konkursu kulinarnego dla Kół Gospodyń Wiejskich „Bitwa Regionów”; XII edycja Ogólnopolskiego konkursu dla szkół gastronomicznych na najlepszy autorski przepis kulinarny - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (21) - przykładowe: Jubileusz 60 – lecia Zespołu Szkół Techniki Rolniczej im. W. Witosa w Piotrowicach; Świat folkloru i tradycji – stroje szyte na miarę; Ciekawostki o tłustym czwartku; Rozgrzewające napoje na zimowe dni; Wielkanocne baby i mazurki; Kielki i nowalijki czyli zdrowie na talerzu; Goście przy rodzinnym stole; Niebawem Wielkanoc; Stowarzyszenie Perły Chmielowa wie jak kultywować tradycje kulinarne; Czekoladowe torty i torciki.

Stoisko informacyjno – promocyjne (20): Piknik z produktem polskim w Łęcznej; Stoiska na dożynkach gminnych i parafialnych; Stoisko na Święcie Jesieni w Kazimierzu Dolnym.

Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe) (0) – *zaplanowano 1 artykuł, nie wykonano, zrealizowano w Z.2.O.*

Z.2.O. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku (340) – przykładowe informacje: Baza gospodarstw agroturystycznych; Atrakcyjne miejsca wypoczynku na wsi; Prowadzenie zagrody edukacyjnej i zgłoszenie do Sieci Zagród Edukacyjnych;

Gospodarstwa opiekuńcze jako szansa dla przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i dla osób obarczonych opieką nad niepełnosprawnymi; Gospodarstwa opiekuńcze - dodatkowe źródło dochodu dla rolników.

Materiały informacyjne na stronę www (1): Gospodarstwa opiekuńcze w idei rolnictwa społecznego - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (4) - Dorzecze środkowe Wisły czyli Natura 2000 a rozwój turystyki; Ścieżka przyrodnicza Jezioro Obradowskie; Ogród, który leczy - ogrody terapeutyczne.

Stoisko informacyjno – promocyjne (1): Stoiska promujące Ogólnopolską Sieć Zagród Edukacyjnych podczas DOD w Końskowoli - *nie zostało zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe) (1) – Szansa, ale też wiele pytań - Gospodarstwa opiekuńcze w Polsce (Echo Katolickie) - *nie został zaplanowany, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Z.2.P. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych (2062) – przykładowe informacje: Sposoby przechowywania nawozów naturalnych - zmiany w programie azotanowym; Obowiązek sporządzania rejestru nawożenia azotem w gospodarstwach o powierzchni powyżej 10 ha; Ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych; Program azotanowy - wyliczanie maksymalnych dawek azotu; Dyrektywa azotanowa - wymogi dla gospodarstw rolnych; Dyrektywa azotanowa - obowiązki rolnika w świetle przepisów; Przejęcie zobowiązań rolnośrodowiskowych przy przekazywaniu gospodarstwa oraz kontynuacji przez młodego rolnika; Analiza gospodarstwa w celu przystąpienia do programów rolnośrodowiskowych; Terminy utrzymania poplonów jako praktyki dodatkowej w rolnictwie zrównoważonym; Zasady prowadzenia zapisów w rejestrze PRSK; Możliwość wycofania łąki zgłoszonej do PRSK; Obowiązek prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych dla działania rolnośrodowiskowo - klimatycznego; Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, ogólne zasady przyznawania płatności, załączniki do wniosku, stawki płatności; Szkolenie z Ochrony różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej.

Materiały informacyjne na stronę www (1): Wsparcie na ochronę wód przed azotanami - *nie zostały zaplanowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb.*

Artykuły w miesięczniku „LAR” (10) - przykładowe: Rolnicze wykorzystanie ścieków i osadów ściekowych; Uprawa gryki; Zachowanie sadów tradycyjnych; Interwencja 5.1 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie; Trwałe użytki zielone w interwencjach Planu Strategicznego; Zapobieganie pustynnieniu gleb Polski.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form – wykonanie

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1.	Informacja		28 386		40 194
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład	Liczba form	Nakład
2.3.	Info na www.	31		111	
2.4.	Art. w miesięczniku ODR	264		262	
3	Stoisko informacyjno-promocyjne	19		34	
4.	Pozostała działalność informacyjna	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
4.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)			18	
4.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	1		12	
4.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	1		6	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna*	
				Broshura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa					
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1 486	1 575					3	2	22	27				3		9
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 037	1 133					3	2	18	23				2		9
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	310	303							4	4				1		
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	139	139														
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	5 251	8 136					12	45	87	86				4	1	23
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	1 416	1 532					12	31	61	59				3	1	20
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	477	458						11	19	19				1		
Z.2.B.3.	Normy i wymogi warunkowości	1 035	3 477							3	2						2
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	178	254						2	2	3						
Z.2.B.5.	BHP	853	1 032							2	1						
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	1 292	1 383						1		2						1
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	2 619	2 750					2	6	21	20						
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	1 778	1 798						1	7	5						
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	476	551					2	4	9	9						
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	365	401						1	5	6						
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	1 304	1 358						2	21	26						2
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	500	603						2	18	24						1
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	339	330														

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna*	
				Brozura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa					
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR	465	425							3	2						1
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	867	931						12	7	7			5	6		
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	359	341							2	2						
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	30	34														
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	159	215						1	2	2			1	2		
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	319	341						11	3	3			4	4		
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	562	531						1	15	13						
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	185	181						1	13	12						
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	377	350							2	1						
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	11 306	19 858					1	14	24	20						1
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	5 965	12 654							1	1						1
Z.2.G.2.	PROW i PS WPR**	4 291	4 806					1	4	15	12						
Z.2.G.3.	Programy regionalne	15	5														
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	118	127						2	5	4						
Z.2.G.5.	Inne programy	917	2 266						8	3	3						
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	185	181					1		2	2						

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna*		
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa						
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W					P
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	96	108					1		2	2							
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	10	3															
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	64	62															
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	15	8															
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	526	500					12	12	10	9							
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	140	127							1	3							
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	151	130							8	6							
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	20	20							1								
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	215	223					12	12									
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	393	405						1	4	2							
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	160	176						1	2	2							
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	60	63							1								
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	173	166							1								
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	264	242															

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna*		
				Brozura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa						
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W					P
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	264	242															
Z.2.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	120	109															
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	120	109															
Z.2.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	1 035	1 008						7	12	15							
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	101	169						2		2							
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	413	375						1	2	1							
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	173	139							1								
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka	15	6						1	1								
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	97	89						2	2	2							
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	58	55						1		2							
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	69	55															
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	109	120							6	8							
Z.2.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego	202	208						7	20	21				14	20	1	
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi								2		2				13	20		
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	52	62						1	1	1				1			
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	150	146						4	19	18						1	

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna*		
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku ODR		Inne wydawnictwa						
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W					P
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Z.2.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	320	340							1	3	4				1		1
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	141	119								2	3						
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	65	50								1	1				1		1
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	114	171						1									
Z.2.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	1 946	2 062							1	16	10						
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	882	899						1			1						
Z.2.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RSK)	995	1 060								12	6						
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	69	103								4	3						
Razem		28 386	40 194						31	111	264	262			19	34	2	36

^{*)} należy opisać pozostałą działalność informacyjną (audycje radiowe, artykuły w innym wydawnictwie ...)

^{**)} z wyłączeniem zobowiązań środowiskowych i klimatycznych

Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Informacje udzielane rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych dotyczyły: spełniania wymogów prawnych przez stosujących środki ochrony roślin, sprzętu używanego do wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz zajmowania się dystrybucją środków ochrony roślin, informacji o kursach operatorów kombajnów zbożowych, informacji dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników pod kątem zwiększenia punktacji dla ubiegających się o dotacje „Premia dla młodych rolników” oraz „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, informacji o terminie, miejscu i sposobie uzupełnienia wykształcenia rolniczego.

Współpraca ze szkołami rolniczymi dotyczyła m. in.: działalności stacji meteorologicznej na terenie szkoły; udziału uczniów w szkoleniach, kursach, pokazach organizowanych przez LODR; pomocy w nawiązaniu współpracy między szkołami, a Kołami Gospodyń Wiejskich.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form – wykonanie

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Informacja	2 708	4 115

*) należy wymienić jakie w części opisowej

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka*	Informacja		Porada indywidualna		Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji		Łączna liczba odbiorców	
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2 627	3 972					2 627	3 972
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	81	143					81	143

*) należy wymienić jakie w części opisowej

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Zadanie realizowane było przez doradztwo, porady, konsultacje, a także pomoc w zakresie ubiegania się o wsparcie finansowe ze środków krajowych i środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Od 2023 r. obowiązywały nowe przepisy unijne, które wprowadziły zmiany w rodzajach dostępnego wsparcia oraz w zasadach przyznawania wsparcia w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027 (PS WPR). Nowym elementem płatności bezpośrednich były ekoschematy. Uruchomione zostały nowe działania wprowadzone w związku z trudną sytuacją na rynku rolnym spowodowaną wojną na Ukrainie. W przypadku kredytów realizacja zadania polegała na doradztwie w zakresie zasad udzielania kredytów preferencyjnych przez banki, informowania rolników o dostępnych liniach kredytowych oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do otrzymania kredytu ze szczególnym uwzględnieniem planu inwestycji. Doradcy przygotowywali również niezbędną dokumentację do uzyskania dofinansowania w ramach instrumentów PS Wspólnej Polityki Rolnej (płatności bezpośrednie - e-wnioski) pomocy krajowej (np. dopłaty do materiału siewnego, pomoc de minimis, dopłaty do zbóż, dopłaty do malin, dopłaty do kalafiorów), a także w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności: wymiana pokrycia dachowego z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych, wsparcie infrastruktury magazynowania służącej zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy (silosy), wymiana słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu.

Tematyka porad (przykłady):

Z.4.I.1. Zasady przyznawania płatności bezpośrednich w 2023 roku; Formy i zasady przyznawania płatności w ramach poszczególnych Ekoschematów; Ekoschematy – system punktowy; Podstawowe wymogi określone w warunkowości oraz Ekoschematy - nowe narzędzie w ramach WPR; Szczegółowe zasady wypełniania wniosku w aplikacji eWniosek Plus; Ekoschematy - warunki, zasady łączenia; Ekoschematy - projektowane stawki płatności; Zasady realizacji Ekoschematu: wymieszanie słomy z glebą; Wybrane Ekoschematy i obowiązki dokumentacyjne; Dupoasowanie Ekoschematów do warunków gospodarstwa.

W ramach prowadzonej działalności LODR w Końskowoli świadczył również bezpłatnie wsparcie dla rolników w zakresie wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe w formie porady indywidualnej. W 2023 r. z darmowej pomocy w tym zakresie skorzystało 45080 rolników.

Z.4.I.2. Planowane nabory wniosków „Rozwój małych gospodarstw”, „Premie dla młodych rolników”; Zobowiązania z tytułu przyznanej premii na operacje typu Restrukturyzacja małych gospodarstw, analiza realizacji warunków; Nowe założenia i planowane programy na wsparcie działalności turystycznej i wynajem krótkoterminowy w PS WPR na lata 2023-2027; Terminy i zasady naboru wniosków w ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych” obszar F - Zielona energia w gospodarstwie; Zobowiązania wynikające z przyznanej pomocy na RMG; Założenia Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027; Interwencje w gospodarstwach w ramach WPR.

Z.4.I.3. Gminne dofinansowanie do fotowoltaiki.

Z.4.I.4. Kredyt na inwestycje w rolnictwie - zasady przyznawania, przeznaczenie i cel kredytu; Zasady kredytów preferencyjnych na zakup użytków rolnych; Zasady przyznawaniu kredytu na sfinansowanie

części inwestycji - linia RR; Kredyty na finansowanie zakupu maszyn rolniczych; Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing; Kredyt na zakup nawozów mineralnych.

Z.4.I.5. Pozostała działalność doradcza np.: Dotacje w ramach programu Czyste Powietrze; Zasady Ogólnopolskiego programu regeneracji gleb poprzez ich wapnowanie; Zasady dofinansowania w ramach KPO Wymiana pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych (kryteria dostępu, wysokość pomocy, niezbędne załączniki); Wnioski o wsparcie dla producentów świń szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę; Termin i miejsce składania wniosków o dopłatę do nawozów dla producentów rolnych; Wsparcia dla producentów zbóż, roślin oleistych i gryki oraz dofinansowanie do zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez, które producent rolny nabył między 16 maja 2022 r. a 31 marca 2023 r.; Dofinansowanie do zbóż i rzepaku; Dofinansowanie do zakupu silosów zbożowych.

Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna):

Z.4.II.1. Dokumenty dla rolników „Żądanie przyznania płatności dla małych gospodarstw”;

Z.4.II.2. Plany nawozowe do ekoschematów oraz oświadczenia o wykonaniu praktyki – obornik;

Z.4.II.5. Wnioski dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem ziarna z Ukrainy; Wnioski o przyznanie dopłat do nawozów dopłaty do zbóż, dopłaty do malin, dopłaty do kalafiorów; Wnioski o oszacowanie strat poprzez aplikację suszową; Wnioski dla producentów truskawek i plantatorów krzewów owocowych poszkodowanych w 2023 r. przez przymrozki wiosenne, huragan lub grad.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form - wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		14 449		71 175
3.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)				14 211

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba uczestników			
		P	W	P	W	P	W	P	W
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Z.4.I.	Działalność doradcza	14449	71175					14449	71175
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	7 968	62 318					7 968	62 318
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	5 416	6 350					5 416	6 350
Z.4.I.3.	Programy regionalne	15	3					15	3
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	120	120					120	120
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza*	930	2 384					930	2 384
Z.4.II.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)	Liczba odbiorców							
		Plan				Wykonanie			
Z.4.II.1.	Sporządzanie wniosków o płatności bezpośrednie i ONW								3766
Z.4.II.2.	Wypełnianie dokumentacji do wniosków w zakresie PS WPR /PROW **								525
Z.4.II.5.	Inna dokumentacja**								9920

*) w części opisowej należy wymienić pozostałe formy,

**) z wyłączeniem programu rolnośrodowiskowego.

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Celem realizacji tego zadania jest monitorowanie kształtowania się cen podstawowych produktów rolnych, środków produkcji w województwie lubelskim oraz upowszechnianie tych informacji wśród rolników. Ośrodki Doradztwa Rolniczego są zobowiązane do systematycznego i ciągłego przekazywania cen do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Odbiorcami tych informacji są także Centrum Doradztwa Rolniczego, organizacje rolnicze, samorządowe, media lokalne i krajowe oraz firmy ubezpieczeniowe.

Notowania targowiskowe zbierane są co tydzień w większości powiatów województwa, następnie pozyskane dane wprowadzane są do internetowej bazy „Notowania”. Notowania dla MRiRW zbierane są tylko z wybranych targowisk i przesyłane poprzez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

Baza cen skupu produktów rolniczych z terenu całego naszego województwa wykorzystywana jest do celów informacyjnych, planowania i kalkulacji.

Monitoring cen nawozów mineralnych i środków produkcji: środków ochrony roślin, pasz dla bydła i świń, dla koni, królików, pasze objętościowe (siano, słoma, sianokiszonka, kiszonka z kukurydzy) – co miesiąc publikowane są ceny innych środków produkcji; ceny materiału siewnego kwalifikowanego, ceny materiału szkółkarskiego ze szkółek leśnych, materiały budowlane, maszyny

i ciągniki rolnicze - raz w roku; informacje publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” - co miesiąc inny asortyment oraz na stronie internetowej: www.lodr.konskowola.pl

Prowadzony jest ponadto **monitoring cen płodów rolnych**: ceny skupu owoców i warzyw – od czerwca do października, ceny skupu żywca wieprzowego w wybranych punktach skupu - przez cały rok, ceny skupu zbóż – w wybranych punktach skupu - przez cały rok - przekazywane co tydzień do mediów (TVP 1, Panorama Lubelska, Radio Lublin, Radio Katolickie, gazety „Wspólnota” lokalne - 5, Agro News), Lubelski Urząd Wojewódzki, Wojewódzka Inspekcja Jakości Handlu Artykułami Rolno-Spożywczymi w Lublinie (WIJHARS), BLOWET - Puławy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa O/Lublin, MRiRW.

Monitoring przebiegu prac w rolnictwie dotyczy szeregu czynności związanych z określeniem: stopnia zawansowania zbiorów ziemiopłodów, szacowania plonów i jakości poszczególnych roślin rolniczych, cen skupowych poszczególnych roślin rolniczych. Dotyczy: zbóż, rzepaku, roślin bobowatych oraz ziemniaków. Monitoring prowadzony jest w okresie zbioru poszczególnych gatunków w odstępach tygodniowych. Doradcy prowadzą monitoring na terenie poszczególnych powiatów (PZDR) lub województwa (DTPRD). Zebrane dane przesyłane są jednostkom użyteczności publicznej działającym w branży rolniczej np. KOWR, GUS.

Inne monitoringi:

Monitoring cen usług rolniczych: międzysąsiedzkich, w wybranych punktach świadczących takie usługi, usług sezonowych (prace wiosenne i jesienne) - 2 razy do roku publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Monitoring przezimowania roślin dotyczy czynności związanych z: pobieraniem prób roślin (np. monolity glebowe), określeniem stanu poszczególnych roślin z uwzględnieniem roślin martwych, wątpliwych i żywych, zrobieniu obliczeń i zestawienia przezimowania poszczególnych gatunków ozimin. Dotyczy: zbóż ozimych, rzepaku ozimego. Monitoring prowadzony jest na przełomie lutego i marca. Doradcy prowadzą monitoring na terenie poszczególnych powiatów (PZDR) lub województwa (DTPRD). Zebrane dane przesyłane są jednostkom użyteczności publicznej działającym w branży rolniczej np. KOWR, GUS.

Analiza:

- **Ceny nawozów mineralnych** - 6 razy w roku oraz wybranych środków ochrony roślin – 4 razy w roku są aktualizowane i przesyłane do CDR, MRiRW.

Analiza porównawcza opracowana w formie wykresów: mocznik, sól potasowa 60%, polifoska 8 – publikowana jest na stronie internetowej na koniec danego monitorowanego cenowo roku oraz wykres roczny wywieszany na tablicach informacyjnych.

- **Analiza cen płodów rolnych**: zbóż - wywieszane na tablicach informacyjnych, ziemniaków, owoców - publikowane na stronie internetowej i wywieszane na tablicy informacyjnej.

Porady dotyczące cen skupu zbóż, cen targowiskowych produktów rolnych, cen owoców i warzyw, słomy, siana, ceny gruntów odbywają się na bieżąco w formie telefonicznej bądź pisemnej.

Analiza rynku artykułów rolno-spożywczych oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie gromadzone jest w bazie cenowej LODR w Końskowoli. Dane są następnie przetwarzane i zamieszczane na stronie internetowej LODR w zakładce „Informacja Rynkowa” oraz na tablicy informacyjnej LODR w Końskowoli.

Pozostałe: kalkulacje kosztów produkcji stanowiące narzędzie rachunku ekonomicznego mające na celu przewidywanie efektów różnych rozwiązań organizacyjnych i ekonomicznych. Kalkulacje rolnicze są uśrednionymi wyliczeniami, mającymi charakter poglądowy, które mogą służyć jedynie jako materiał pomocniczy do sporządzania określonych wyliczeń, będących elementem analizy bieżącej produkcji, jak też planowania działalności rolniczej. Przyjęte parametry mogą się zmieniać w zależności od gospodarstwa dla którego sporządza się kalkulację rolniczą, a precyzyjnych obliczeń w odniesieniu do konkretnych warunków można dokonać na bazie danych zgodnych z tym, co dzieje się w analizowanym gospodarstwie. Dzięki kalkulacjom możliwe jest zorientowanie się w aktualnym układzie: cen, kosztów i dochodów bezpośrednich oraz bieżące śledzenie zachodzących zmian w zakresie opłacalności produkcji dla poszczególnych kierunków działalności produkcyjnej w gospodarstwie rolnym. Informacje o kosztach i opłacalności produkcji wykorzystywane są przez rolników do podejmowania decyzji bieżących i planowania produkcji rolniczej. Kalkulacje poszczególnych działalności mogą również służyć rolnikom jako podpowiedź przy przeprowadzaniu własnych rachunków ekonomicznych. Kalkulacje: borówka, burak cukrowy, gorczyca, gryka, jęczmień jary, jęczmień ozimy, kukurydza na kiszonkę, kukurydza ziarno, malina – detaliczna, malina – przetwórstwo, mieszanka zbożowa, owies, porzeczka czarna, porzeczka czerwona, pszenica jara, pszenica ozima, pszenżyto jare, pszenżyto ozime, rzepak ozimy, sianokiszonka, truskawka - detaliczna, truskawka – przetwórstwo, wiśnia, ziemniak jadalny, łubin żółty, żyto, lucerna mieszańcowa na nasiona.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form - wykonanie

L.p.	Forma*	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Monitoring	912	1 070
2.	Analiza	11	19
4.	Pozostałe formy *	25	27

*) należy opisać pozostałe formy

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów - wykonanie

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
Z.5.I.	Monitoring	912	1 070
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	77	85
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	128	140
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	691	812
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	3	13
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	13	20

Z.5.II.	Analiza	11	19
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	1	2
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	10	17
Z.5.IV.	Pozostałe*	25	27

*) należy wymienić pozostałe formy w części opisowej

Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

LODR w Końskowoli w ramach systemu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w sezonie 2022/2023 na Polu Doświadczalno - Wdrożeniowym LODR w Pożogu II prowadził doświadczenie z pszenicą ozimą, dwa doświadczenia z ziemniakami (doświadczenia z ziemniakami jadalnymi i skrobiowymi) oraz jedno doświadczenie z bobikiem.

Doświadczenie z pszenicą ozimą prowadzone było na dwóch poziomach: poziom A1 (technologia ekstensywna) i poziom A2 (technologia intensywna) i w 2 powtórzeniach. Doświadczenia miały na celu sprawdzenie wartości gospodarczej zarejestrowanych odmian zbóż dla wzbogacenia i aktualizowania charakterystyki ich właściwości rolniczo – użytkowych, z uwzględnieniem przydatności do uprawy w zrównoważonych warunkach nawożenia i ochrony. Na podstawie ww. powstaje Lista Odmian Zalecanych do uprawy w woj. lubelskim. W sezonie 2022/2023 doświadczenie realizowane było z udziałem 23 odmian (liczba obserwacji – 22, liczba zabiegów - 8).

W sezonie 2023 prowadzone były dwa doświadczenia z ziemniakami. Jedno z odmianami jadalnymi średniowczesnymi (z udziałem 10 odmian), a drugie z odmianami skrobiowymi (z udziałem 9 odmian). Oba doświadczenia były prowadzone w trzech powtórzeniach. Na podstawie obserwacji i końcowych wyników przeprowadzonych badań można sprawdzić wartość zarejestrowanych odmian ziemniaków w celu rozszerzenia i udoskonalenia charakterystyki ich cech rolniczo-użytkowych, biorąc pod uwagę wszystkie inne aspekty tj. nawożenie czy ochrona (Liczba obserwacji - 30, Liczba zabiegów – 9).

W 2023 roku kontynuowano doświadczenie z bobikiem, z udziałem 10 odmian. Doświadczenie założono w 3 powtórzeniach. Celem prowadzenia doświadczenia było sprawdzenie i ocena odmian bobiku w konkretnych warunkach glebowo-klimatycznych (liczba obserwacji wykonywanych w badaniach 13, liczba zabiegów - 4).

Wszystkie doświadczenia realizowane są na podstawie umowy z dnia 17.04.2014 r. zawartej pomiędzy Lubelskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Końskowoli a Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin w Słupi Wielkiej. LODR w Końskowoli zobowiązany jest do założenia ścisłych doświadczeń polowych z wybranymi gatunkami roślin uprawnych, przeprowadzania stosownych zabiegów agrotechnicznych, wykonywania obserwacji i pomiarów w trakcie wegetacji roślin oraz oceny jakości po zbiorze doświadczeń oraz prowadzenia dokumentacji zgodnie z metodyką opracowaną przez COBORU.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem - wykonanie

Forma	Plan		Wykonanie	
	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Doświadczenie w ramach PDO	4	8	4	11

Sposób liczenia jednolity dla wszystkich (doświadczenia/ powtórzenia)

Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Wyszczególnienie*	Liczba doświadczeń		Ogólna liczba powtórzeń	
		P	W	P	W
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	4	4	8	11
Z.6.1.4.	Pszenica ozima	1	1	2	2
Z.6.1.9.	Ziemniaki	2	2	3	6
Z.6.1.14.	Pozostałe uprawy - bobik	1	1	3	3

**) należy pozostawić tylko te rośliny, dla których prowadzono doświadczenia*

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Zadanie „Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska” polega na wprowadzaniu do gospodarstw nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, które mają za zadanie utrzymać odpowiedni stan środowiska naturalnego a jednocześnie są elementem postępu i unowocześnienia w gospodarstwach. W 2023 roku działania zmierzały do realizacji założeń Wspólnej Polityki Rolnej i Europejskiego Zielonego Ładu oraz jego strategii „Od pola do stołu” oraz strategii „bioróżnorodności”. Nowe technologie uwzględniają wymogi warunkowości i ekoschematów, mają służyć zapobieganiu i przeciwdziałaniu różnego rodzaju problemom wynikającym ze zmian klimatycznych czy pogarszaniu się stanu gleb, zdrowia roślin i dobrostan zwierząt, zapobieganiu niektórym chorobom poprzez bioasekurację. Upowszechnianie wiedzy z zakresu produkcji roślinnej realizowano poprzez prace doświadczalno - wdrożeniowe na Polu Doświadczalno-Wdrożeniowym w Pożogu a także w gospodarstwach współpracujących poprzez kolekcje odmianowe, demonstracje polowe, pokazy i informacje w mediach.

Najważniejsze realizowane tematy dotyczyły:

- tematyki płodozmianowej, odmian odpornych na agrofagi, niekorzystne warunki pogodowe, odmian mieszańcowych oraz ochrony środowiska. Temat realizowano poprzez kolekcje odmian i w doświadczeniach polowych, które prezentowano m.in. podczas „Dnia Otwartych Drzwi”, „Dniu Ziemniaka. Wydarzenia o charakterze wystawienniczym przeprowadzono plenerowo na obiektach doświadczalnych LODR, gdzie prezentowano maszyny do siewu i sadzenia a także pielęgnacji

zasiewów ograniczające zużycie środków ochrony roślin.. Przygotowano materiały informacyjne dotyczące nowych technologii, nowych maszyn, urządzeń i robotów. Wydarzenia propagowane były poprzez audycje telewizyjne i radiowe. Działania z zakresu ekoschematów polegały m.in. na przygotowaniu kolekcji mieszanek wysiewanych w poplonach i mieszanek roślin miododajnych i wykorzystania upraw roślin bobowatych w różnych technologiach uprawy.

- nowych technologii uprawy gleby takich jak uprawa bezorkowa – zadanie to zrealizowano w doświadczeniach z uprawą pszenicy i słonecznika oraz w pokazach polowych technologii strip-till na gruntach ornych z zastosowaniem nowo zbudowanego agregatu uprawowo-siewnego.
- pokazy pracy maszyn do uprawy i zbioru ziemniaków z wykorzystaniem nowych rozwiązań w maszynach.
- poprawy bazy paszowej gospodarstw w oparciu o mieszanki krótkotrwałe stanowiące o bezpieczeństwie produkcji mleka i wołowiny w dobie zmian klimatu i występujących susz.
- kontynuowano doświadczenia z zakresu nawożenia mineralnego nawozów z udziałem siarki oraz doświadczenia ze stosowaniem preparatów kondycjonujących w uprawie kukurydzy i buraków cukrowych z mikroelementami, kwasami fulwowymi i aminokwasami,
- w zakresie techniki siewu kontynuowano doświadczenia z obniżonymi normami wysiewu, siew w podwójnych rzędach, siew z roślinami towarzyszącymi (bobik i groch), terminami siewu. Wyniki obserwacji były upowszechniane na stronie internetowej, podczas szkoleń oraz w publikacjach (audycje w mediach, artykuły w prasie),
- nawożenia i technik jego stosowania takich jak podsiew nawozów, nawożenie na podstawie potrzeb pokarmowych roślin,
- nowych technologii w zakresie monitoringu plantacji i zagrożeń ze strony agrofagów
- wykorzystania nowoczesnych i bezpiecznych dla środowiska substancji chemicznych, nowe formułacje środków ochrony roślin, adiuwanty.

Z obszaru produkcji ogrodniczej na podkreślenie zasługują działania dotyczące:

- postępu w zakresie mechanizacji zbioru owoców. Usprawnienie procesu zbioru roślin pestkowych poprzez wykorzystanie nowoczesnego kombajnu do zbioru wiśni – technologie popularyzowano poprzez materiały w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych, na stronie www i audycjach telewizyjnych,
 - nowe technologie cyfrowe w zakresie zarządzania gospodarstwem upowszechniano poprzez wykorzystanie aplikacji komputerowej eAgronom na terenie pola i sadu doświadczalnego.
- W ramach zadań z zakresu produkcji zwierzęcej udzielając porad indywidualnych rolnikom szczególnie zwracano uwagę na tematy dotyczące: bioasekuracji w gospodarstwach w celu ich ochrony przed ASF, grypą ptaków, antybiotykooporności i dobrostanu zwierząt.

Doradcy, realizując to zadanie w 2023 roku, przekazywali również zainteresowanym rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich porady na temat systemów jakości żywności, współpracy rolników w ramach łańcucha żywnościowego, zakupie produktów od lokalnych sprzedawców, zachowania bezpieczeństwa przy produkcji żywności w warunkach domowych (GHP, GMP), w małym przetwórstwie oraz małej gastronomii (HACCP).

W 2023 roku w ramach realizacji zadania rolnictwo ekologiczne doradcy prowadzili doradztwo technologiczne w zakresie produkcji metodami ekologicznymi - produkcji roślinnej i zwierzęcej. Wyjaśniano ogólne zasady produkcji metodami ekologicznymi: pochodzenie materiału siewnego, długość i zasady konwersji, zasady układania płodozmianu. Doradzano w zakresie nawożenia i stosowania środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Wyjaśniano zasady kontroli i certyfikacji, pomagano w prowadzeniu dokumentacji dotyczącej produkcji metodami ekologicznymi na potrzeby jednostki certyfikującej. W 2023 roku w ramach realizacji zadania związanego ze sprzedażą produktów ekologicznych doradcy omawiali

organizowanie kanałów sprzedaży, z uwzględnieniem sprzedaży bezpośredniej, sprzedaży w gospodarstwie, na targach żywności ekologicznej itp. Omawiano również zasady znakowania produktów ekologicznych oraz wymagania stawiane wobec etykiet produktów ekologicznych. W ramach realizacji zadania rolnictwo ekologiczne w ramach PROW/WPR w 2023 roku doradcy udzielali rolnikom porad na temat interwencji „Rolnictwo ekologiczne”. Omawiali warunki, które rolnik musi spełnić aby otrzymać płatności. Przedstawiano szczegółowe wymagania w ramach danych zobowiązań i pakietów. Omawiano wykaz roślin objętych płatnościami ekologicznymi oraz wykaz zwierząt, których posiadanie stanowi warunek przyznania płatności ekologicznych w ramach niektórych pakietów.

W ramach zadania zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa w 2023 roku doradcy prowadzili działania doradcze dotyczące ochrony środowiska w gospodarstwie rolnym, zmian klimatu, roli rolnictwa w ograniczaniu negatywnych zmian klimatu. Udzielano porad w zakresie sposobów gromadzenia wody na poziomie gospodarstwa, omawiano również warunki otrzymania dofinansowania z programu „Moja woda”. Informowano o funkcjonowaniu Lokalnych Partnerstw do spraw Wody oraz sposobach zwiększania małej retencji wodnej. Upowszechniano wiedzę w zakresie technologii uprawy gleby przeciwdziałające skutkom suszy (np. mulczownie, orka w poprzek stoku, międzyplony itd).

Ważnym aspektem było również upowszechnianie wiedzy na temat stosowania energetyki prosumenckiej jako sposobu zmniejszenia efektu cieplarnianego. Propagowano budowę mikroelektrowni, w szczególności instalacji fotowoltaicznych. Objasniano zasady rozliczania w systemie net-meteringu oraz net-billingu. Doradcy świadczyli pomoc w zakresie doradztwa technologicznego dotyczącego instalacji OZE, doboru rodzaju i parametrów instalacji takich jak: kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji, pompy ciepła, kotły na biomasę. Omawiano korzyści wynikające z posiadania instalacji odnawialnych źródeł energii w gospodarstwie. Doradzano w zakresie warunków otrzymania dofinansowania z programów dotyczących dotacji na odnawialne źródła energii: „Mój prąd”, „Agroenergia” i „Energia dla wsi”. Omawiano rodzaje biomasy na cele energetyczne, właściwości fizykochemiczne wybranych surowców biomasowych oraz przetwarzanie biomasy na brykiet i pellet.

W ramach realizacji zadania gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami w 2023 r. doradcy przedstawiali zasady segregacji odpadów, informowali o konieczności i sposobie zagospodarowania odpadów rolniczych, niewchodzących w skład odpadów komunalnych we własnym zakresie przez rolnika. Informowano o zasadach funkcjonowania Bazy Danych o Odpadach, sposobie rejestracji i sposobie uzupełniania dokumentów. W zakresie gospodarki wodno-ściekowej doradzano na temat rodzajów przydomowych oczyszczalni ścieków, sposobie ich budowy, lokalizacji i ich parametrach. Informowano także o wymogach formalnych, które należy spełnić decydując się na budowę przydomowej oczyszczalni ścieków. Doradcy udzielali porad na temat działania 5 w ramach Krajowego Planu Odbudowy dotyczącego wymiany pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych.

Realizacja zadania polegała również na rozpowszechnianiu i popularyzacji idei tworzenia i funkcjonowania grup producenckich. W woj. lubelskim funkcjonowało 7 grup producenckich i 14 organizacji producentów owoców i warzyw (stan na 31.12.2023 r.). Rolnicy dzięki udziałowi w wyżej wymienionych zadaniach organizowanych przez LODR w Końskowoli poszerzyli swoją wiedzę na temat zrzeszania się w grupy producenckie. Poznali korzyści ze współpracy oraz dowiedzieli się, że wspólne działanie może znacząco poprawić pozycję rynkową, ustabilizować zbyt swoich produktów oraz zwiększyć opłacalność produkcji. Dowiedzieli się, że grupy producenckie mają szansę sprostać wciąż rosnącym wymaganiom odbiorców produktów poprzez ustandaryzowanie produkcji w swoich gospodarstwach, a także wzmocnić ich pozycję w łańcuchu dostaw żywności.

Porady (przykładowe):

Z.7.A. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej; Nowe technologie przechowywania zbóż; Rola zmianowania upraw w gospodarstwie rolnym; Dawki nawozów azotowych na pszenicę ozimą wczesną wiosną; Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie bobowatych; Nowe rozwiązania informatyczne i techniczne wspomagających zarządzanie gospodarstwem rolnym (Aplikacje i programy komputerowe, drony rolnicze itp.); Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie zbóż; Nowe odmiany zbóż jarych; Nowe zabiegi ograniczające chwasty w oziminach; Zmiany w ochronie roślin ogrodniczych; Dobór odmian kukurydzy i soi do wiosennych zasiewów; Stosowanie rosahumusu w uprawach sadowniczych; Odmiana buraka ćwikłowego nadającego się do przemysłu na barwnik; Nowe rozwiązania w produkcji bezorkowej tymianku z przeznaczeniem zbioru na nasiona - produkcja dwuletnia, dobór stanowiska, nawozów oraz środków ochrony roślin; Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej - przykład prawidłowego zmianowania, nawożenie w oparciu o wyniki prób glebowych oraz potrzeb pokarmowych roślin, nowe technologie uprawy - obliczanie na kalkulatorze potrzeb nawozowych; Stosowanie pułapek feromonowych do odłowy szkodników w celu określenia progów szkodliwości i zasadności wprowadzenia ochrony chemicznej na plantacji; Wprowadzanie do siewu nowych odmian kukurydzy; Nowe rozwiązania informatyczne i techniczne - zalety oraz dostępne aplikacje; Wiosenne nawożenie nawozami azotowymi; Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin okopowych; Innowacyjne technologie w zakresie mechanizacji produkcji roślinnej; Rolnictwo precyzyjne w uprawie roślin;

Innowacje w budownictwie inwentarskim; Nowe rozwiązania w hodowli bydła mięsnego; Nowoczesne rozwiązania w produkcji bydła opasowego na ściółce; Wiosenne metody zwalczania warrozy; Nowa ustawa i wymagania w świetle systemu IRZ w gospodarstwach rolnych; Innowacyjne rozwiązania w organizacji chowu bydła mięsnego; Innowacyjne rozwiązania technologiczne w chowie i hodowli bydła mlecznego szansą podniesienia konkurencyjności gospodarstw rolnych; Innowacyjne rozwiązania w produkcji mleka;

Zasady sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych w ramach MOL; Wymagania formalno-prawne przy uruchamianiu działalności przetwórstwa mięsa w ramach Działalności Marginalnej, Lokalnej i Ograniczonej.

Z.7.B. Agrotechnika kukurydzy i grochu siewnego; Perspektywy uprawy owoców miękkich; Wapnowanie gleb - zalecenia na podstawie wyników analizy gleby, pomoc w określeniu dawki wapna i wyboru nawozu; Technologia uprawy jęczmienia jarego, termin siewu, dobór odmiany, nawozów, środków ochrony roślin oraz systemu uprawy; Podstawowe zasady higieny podczas cięcia drzew w celu zmniejszenia prawdopodobieństw przeniesienia patogenów; Metody bezorkowej uprawy roli - wady i zalety; Optymalne terminy wysiewu zbóż jarych w województwie lubelskim; Agrotechnika zbóż ozimych - uprawa żyta ozimego; Dobór odmiany nasion kukurydzy na ziarno; Dobór traw do mieszanek z bobowatymi na użytki zielone; Badanie agrotechniczne gleby - wyznacznikiem prawidłowego nawożenia roślin uprawnych; Stosowanie środków ochrony roślin, atestacja opryskiwaczy; Uprawa łubinu białego; Wpływ pH gleby na przyswajalność składników pokarmowych z gleby; Praktyki rolnicze jako element ograniczenia stosowania środków ochrony roślin; Dobór herbicydów w oziminach; Cięcie starych plantacji porzeczek; Termin zastosowania nawożenia mineralnego w rzepaku ozimym; Technologia uprawy zbóż ozimych w systemie bezorkowym; Zakładanie sadu jabłoniowego; Program ochrony jabłoni i wiśni; Pielęgnacja i nawożenie plantacji malin; Uprawa i nawożenie leszczyny; Agrotechnika łubinu wąskolistnego; Zabezpieczenie ran po cięciu jabłoni; Uprawa pasowa - na czym polega, zalety, zastosowanie w uprawie rzepaku; Skuteczna ochrona przeciwko mszycom w uprawie jabłoni na nadchodzący sezon; Zwalczanie tarczніка niszczyiciela w sadach jabłoniowych; Nawożenie wiosenne zbóż ozimych, dokarmianie mikroelementami; Zabiegi ograniczające kędzierzawość liści brzoskwini; Zabiegi ochronne przeciwko wielkopąkowcowi na porzecze; Profilaktyka przeciwko antraknozie w uprawie porzeczek; Szkodniki

występujące w rzepaku, sposoby obserwacji nalotu, metody zwalczania szkodników; Uprawa i nawożenie ziemniaków skrobiowych; Ochrona leszczyny przed moniliozą; Agrotechnika uprawy dyni zwyczajnej; Ochrona herbicydowa soi; Technologia uprawy bzu czarnego; Ochrona porzeczki przed przeziernikiem i mszycą; Monitoring lotu przeziernika oraz dobór środka ochrony roślin; Pasze wysokobiałkowe w żywieniu zwierząt; Organizacja i nadzorowanie produkcji pszczelarskiej; Zasady rejestrowania i oznakowania zwierząt; Sposoby na ograniczenie mykotoksyn w paszach; Dodatki paszowe dla prosiąt; Racjonalne żywienie bydła opasowego; Bilansowanie żywienia trzody chlewnej; Witaminy jako ważny aspekt w żywieniu zwierząt; Hodowla kur niosek, żywienie, system utrzymania, dobrostan zwierząt; Żywienie jagniąt na cele rzeźne, dobór mieszanek paszowych; Przejście na pasze stałe w żywieniu cieląt; Zapobieganie chorobom metabolicznym krów mlecznych; Czynniki wpływające na zdrowotność i produktywność krów mlecznych; Owca kameruńska - alternatywa dla małych gospodarstw; Przejście z żywienia zimowego na żywienie letnie opasów, metody, dawkowanie nowej paszy objętościowej; Wybór rasy królików do odchowu na mięso; Konieczność rejestracji kur w hodowli przyzagrodowej; Zapobieganie chorobom metabolicznym bydła; Prawidłowe zasuszanie krów mlecznych; Skarmianie opasów rzodkwią oleistą, dawkowanie; Wymogi jakie trzeba przestrzegać realizując zasadę warunkowości - GACE 1-GAEC 9; Zasady przestrzegania norm i wymogów warunkowości jako obowiązkowego elementu płatności bezpośrednich od 2023 r.; System warunkowości - normy w zakresie DKR i SMR, odstępstwa w 2023 r.; Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych; Rozwiązania stosowane przy wentylacji obiektów inwentarskich; Utwardzenie placu, zabezpieczenie schodów budynku gospodarczego barierkami ochronnymi; Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla bydła; Przygotowanie pomieszczenia do odchowu młodego drobiu; Wybór odpowiednich poidel dla drobiu ozdobnego w gospodarstwie; Zapewnienie odpowiedniego oświetlenia naturalnego oraz sztucznego w budynkach; Bezpieczeństwo i higieny pracy w gospodarstwie rolnym; Postępowanie w razie wypadku przy pracy rolniczej; Postępowanie w razie wypadku na terenie gospodarstwa; Zabezpieczenie budynków i magazynów przed dostępem gryzoni; Bezpieczne przechowywanie ostrych narzędzi; Zasady bezpieczeństwa w transporcie rolniczym; Zachowanie zasad BHP przy stosowaniu środków ochrony roślin, transporcie płodów rolnych oraz w czasie prac uprawowych; Zasady higieny przy pracy ze zwierzętami gospodarskimi; Zasady bezpieczeństwa przy użytkowaniu ciągników, maszyn i innych urządzeń oraz narzędzi rolniczych; Zainstalowanie kojca na wybiegu dla bydła mięsnego do bezpiecznej obsługi weterynaryjnej stada; Bezpieczna obsługa trzody chlewnej; Podstawowe zasady BHP przy obsłudze dużych zwierząt hodowlanych; Zachowanie zasad bezpieczeństwa podczas zbioru i transportu płodów rolnych; Postępowanie z padłymi rodzinami pszczelimi; Zasady bioasekuracji ASF; Dostosowanie ogrodzenia do wymogów bioasekuracyjnych; Wymogi bezpieczeństwa, które przyczyniają się do ograniczenia i zatrzymania szerzenia się wirusa ASF na terenie województwa lubelskiego; Zastosowanie ściółki ze słomy jako czynnik rozładujący stres u świń; Bioasekuracja – podstawowe zasady ochrony gospodarstwa przed grypą ptaków; Zakup odpowiedniego urządzenia do dezynfekcji; Zagrożenia wynikające z ASF; Zasady bioasekuracji w hodowli trzody chlewnej, prowadzenia wymaganej dokumentacji, terminowości zgłoszeń zmiany stada świń.

Z.7.D. Metody zwalczania chwastów, chorób i szkodników w uprawach ekologicznych oraz zasad znakowania produktów ekologicznych przy sprzedaży; Produkcja metodami ekologicznymi; Analiza gospodarstwa pod względem możliwości przejścia na produkcję ekologiczną z uprawą roślin jagodowych; Zasady uprawy pszenicy orkisz w gospodarstwie ekologicznym; Środki zakwalifikowane do ochrony marchwi w rolnictwie ekologicznym, nawożenie w rolnictwie ekologicznym; Ekologiczna uprawa grochu siewnego, możliwości nabycia ekologicznych nasion grochu; Sposoby przedstawiania

gospodarstwa na produkcję metodami ekologicznymi; Jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym; Zasady prowadzenia gospodarstwa ekologicznego, certyfikacja, konwersja i zasady kontroli; Terminy nawożenia, lista nawozów ekologicznych, zgłoszenia do jednostki certyfikującej; Zasady uprawy dyni na pestkę w gospodarstwie ekologicznym; Uprawa gleby i zwalczanie chwastów w ekologii; Ekologiczna uprawa maliny; Ekologiczna uprawa ziemniaka; Ekologiczna uprawa truskawek; Zasady używania materiału siewnego w gospodarstwie ekologicznym; Dokumentacja do kontroli na miejscu Jednostki Certyfikującej; Sprzedaż zboża ekologicznego; Sprzedaż produktów ekologicznych zgodnie z przepisami, oznakowanie produktów ekologicznych, obowiązek prowadzenia rejestru sprzedaży produktów; Firmy skupujące produkty eko; Zasady realizacji oraz stawki płatności w działaniu Rolnictwo ekologiczne (uprawy rolnicze); Możliwości dołączenia w 2023 roku do ekologii nowych działek rolnych nieobjętych dotychczas programem; Szacowane podstawowe stawki płatności w ramach Interwencji WPR - Rolnictwo ekologiczne; Możliwości zmian wariantów w programie Rolnictwo Ekologiczne; Sposób przyznawania płatności ekologicznych w kampanii 2023 r.; Wprowadzanie zmian do podjętego zobowiązania.

Z.7.H. Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji; Założenie, funkcjonowanie oraz wsparcie finansowe dla GPR w 2023 r.; Zasady uczestnictwa w systemie jakości żywności Integrowana Produkcja; Korzyści finansowe z tytułu wdrożenia w gospodarstwie systemu jakości - Produkcja integrowana.

Z.7.M. Zasady Integrowanej produkcji zbóż; Korzyści z prowadzenia produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin; Przedstawienie zasad przystąpienia do systemu integrowanej produkcji, określenie upraw które można zgłosić do IP, terminy zgłoszeń upraw, dokumentacja służąca do zgłaszania upraw; Podstawowe zasady integrowanej produkcji owoców w tym malin, jabłoni, grusz, śliwek; Zasady integrowanej produkcji roślin - kontrole pod kątem pozostałości środków ochrony roślin, nawozów i innych substancji niebezpiecznych dla zdrowia; Możliwości stosowania środków ochrony roślin zgodnie z integrowaną ochroną w uprawie dyni jadalnej; Zasady integrowanej ochrony roślin; Zasady integrowanej ochrony zbóż; Integrowana ochrona truskawek; Zasady prowadzenia zapisów w ewidencji stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem integrowanej ochrony roślin; Integrowana ochrona roślin przed organizmami szkodliwymi, polegająca na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska; Integrowana ochrona w przypadku malin letnich i jesiennych (środki dopuszczone oraz substancje wycofane w 2023 roku.); Możliwości ograniczenia zachwaszczenia w uprawie roślin miododajnych metodami niechemicznymi; Możliwości dostosowania gospodarstwa do zmieniających się warunków klimatycznych, tj. gromadzeniu wody w okresach nadmiaru, zatrzymanie wody i spowalnianie odpływu na małych ciekach śródpolnych (rowy melioracyjne), poprzez budowanie małych budowli piętrzących, magazynowanie wody w glebie, przez poprawę i utrzymanie jej struktury gruzelkowej, zwiększenie zawartości próchnicy, dbanie o bioróżnorodność środowiska, tj. odpowiedni płodozmian z maksymalnym okresem zielonego pokrycia gleb, utrzymanie miedz, zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych, dbałość o istniejące i tworzenie nowych śródpolnych zbiorników wody, z możliwością ich wykorzystania do nawodnień w okresach suszy atmosferycznej i z nią związanej suszy glebowej; Znaczenie ozimin i mulczowania jako ograniczanie działania wysokiej temperatury na glebę; Konserwujące systemy uprawy gleby i adaptacja do zmian klimatu; Możliwości podniesienia żyzności gleby poprzez zwiększenie udziału motylkowatych w strukturze zasiewów, zalety przeorywania słomy oraz nawożenia w oparciu o próby glebowe i plan nawozowy;

Energetyka prosumencka, zasady rozliczania, możliwości uzyskania wsparcia; Pompy ciepła, dofinansowanie z programu czyste powietrze;

Budowa i montaż instalacji fotowoltaicznej w gospodarstwie; Zalety zamontowania paneli fotowoltaicznych w gospodarstwie rolnym, zasady oraz dostępność programów z dofinansowaniem inwestycji pro ekologicznych; Panele fotowoltaiczne oraz baterie do magazynowania energii;

Obowiązek udokumentowania usług związanych z opróżnianiem zbiorników bezodpływowych dla właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się nieczystości ciekłych; Unieszkodliwianie padłych zwierząt, pochodzących z gospodarstw indywidualnych realizowane wyłącznie w zakładach utylizacyjnych; Zbiorniki osadowe w przydomowej oczyszczalni ścieków;

Postępowanie przy interwencyjnym trybie odebrania zwierzęcia; Postępowanie w przypadku przekazania zwierzęcia z gospodarstwa innej osobie; Dobrostan zwierząt - zwiększona powierzchnia bytowa;

Możliwość utylizacji folii rolniczych z programów gminnych, zmiana pokrycia eternitowego (utylizacja azbestu); Zasady postępowania z eternitem; Zasady uprawy gleby i nawożenia, prawidłowego płodozmienu jako czynników wpływających na ochronę środowiska; Zachowanie elementów krajobrazu rolniczego na poziomie gospodarstwa jako siedliska dla organizmów pożytecznych.

Pokazy:

Z.7.A.1 – Prezentacja doświadczeń i kolekcji odmian ziemniaków na Polu Doświadczalno - Wdrożeniowym w Pożogu II; Rola roślin bobowatych grubonasiennych w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego, znaczenie uprawy tej grupy roślin w płodozmianie, problemy w uprawie roślin (bobowate, kukurydza) związane ze zmianami klimatycznymi; Pokaz doświadczeń i kolekcji odmian roślin bobowatych grubonasiennych, kukurydzy i sorga; Prezentacja doświadczeń i kolekcji odmian zbóż na polu Doświadczalno-Wdrożeniowym;

Z.7.B.1 Pokaz pracy kopaczki do ziemniaków Wega 1400 UNO; Pokaz pracy brony rotacyjnej (chwastownika) Demus RH600F w uprawie pszenicy jarej i gryce; Pokaz pracy agregatu „Szerszeń” do uprawy pasowej „strip-till” firmy Agro-Osek.

Konkursy: Z.7.D.1 – organizacja 2 konkursów „Z ekologią na Ty”.

Doradztwo grupowe:

Z.7.A.1 - Nowe rozwiązania mechanizacyjne przy produkcji i zbiorze owoców pestkowych i ziarnkowych.

Z.7.D.1 - Przetwórstwo przydomowe szansą dla gospodarstw ekologicznych

Z.7.H.1 - Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych;

Z.7.M.3 - Wpływ ekoschematów na środowisko i ekonomikę gospodarstwa; Zwiększenie retencji wodnej i działalność Lokalnych Partnerstw ds. Wody; Nowe technologie uprawy gleby przeciwdziałające skutkom zmian klimatycznych.

Targi/wystawy: Organizacja Dnia Otwartych Drzwi w Końskowoli oraz 2 kiermaszy roślin ozdobnych i materiału szkółkarskiego (Końskowola, Sitno); XXXV Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych w Sitnie; Jesienny Kiermasz materiału szkółkarskiego, owocowego i ozdobnego w Końskowoli.

Tematyka demonstracji (zadań wdrożeniowo – upowszechnieniowych):

Z.7.B.1.:

- ✓ **Wdrażanie ekonomicznie uzasadnionych i bezpiecznych dla środowiska technologii produkcji roślinnej – kolekcje odmian – u 12 rolników.**
- ✓ **Wdrażanie ekonomicznie uzasadnionych i bezpiecznych dla środowiska technologii produkcji roślinnej - demonstracje polowe - u 49 rolników.**
- ✓ **Poprawa opłacalności produkcji poprzez ograniczenie zakwaszenia gleb i racjonalne nawożenie oraz właściwy plodozmian, w tym rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych – u 43 rolników.**
- ✓ **Właściwa regulacja oraz prawidłowy dobór parametrów pracy maszyn i urządzeń rolniczych gwarantujący dobre wykonanie zabiegu agrotechnicznego – u 17 rolników.**
- ✓ **Nowoczesne technologie w uprawach drzew ziarnkowych – u 4 rolników.**
- ✓ **Nowoczesne technologie w uprawach drzew pestkowych – u 1 rolnika.**
- ✓ **Nowoczesne technologie w uprawach krzewów jagodowych i truskawek – u 28 rolników.**
- ✓ **Nowoczesne technologie w uprawach warzyw gruntowych – u 15 rolników.**
- ✓ **Produkcja owoców wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym – u 10 rolników.**
- ✓ **Produkcja warzyw wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym – u 6 rolników.**
- ✓ **Nowoczesne technologie w uprawach roślin ozdobnych – u 2 rolników.**

Z.7.B.2.:

- ✓ **Poprawa bazy paszowej w produkcji mleka – u 28 rolników.**
- ✓ **Obniżenie kosztów remontu stada poprzez prawidłowy odchów jałówek – u 12 rolników.**
- ✓ **Produkcja żywca wołowego wysokiej jakości – u 35 rolników.**
- ✓ **Prawidłowy odchów prosiąt – u 7 rolników.**
- ✓ **Poprawa efektów ekonomicznych w produkcji tuczników – u 7 rolników.**

Z.7.B.4.:

- ✓ **Budowa i modernizacja budynków inwentarskich zgodnie z obowiązującymi przepisami – u 7 rolników.**

Z.7.D.1.:

- ✓ **Poprawa efektów ekonomicznych gospodarstw rolnych poprzez zmianę systemu produkcji z konwencjonalnej na metody ekologiczne – u 5 rolników.**
- ✓ **Technologia uprawy wybranego gatunku roślin rolniczych w gospodarstwie ekologicznym – u 21 rolników.**
- ✓ **Technologia uprawy wybranego gatunku roślin ogrodniczych w gospodarstwie ekologicznym – u 15 rolników.**
- ✓

Z.7.H.1.:

- ✓ **Wspieranie organizowania się rolników w grupy/organizacje producentów oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji związanej z rejestracją i funkcjonowaniem grup producenckich – u 4 rolnika.**

Z.7.H.3.:

- ✓ Systemy jakości żywności i ich praktyczne zastosowanie – u 2 rolników.
- ✓ Przetwórstwo produktów roślinnych i zwierzęcych na poziomie gospodarstwa rolnego – u 2 rolników.

Z.7.M.2.:

- ✓ Wdrażanie zasad integrowanej ochrony roślin rolniczych – u 28 rolników.

Z.7.M.5.:

- ✓ Produkcja odnawialnych źródeł energii na poziomie gospodarstwa (rośliny energetyczne, kolektory słoneczne, bioelektrownie itp.) – u 4 rolników.

Z.7.M.8.:

- ✓ Upowszechnianie w gospodarstwie elementów agrotechniki wpływających na podniesienie żyzności gleby poprzez zwiększenie udziału motylkowatych w strukturze zasiewów – u 40 rolników.
- ✓ Racjonalizacja nawożenia w oparciu o analizę zasobności gleby oraz właściwy płodozmian - u 30 rolników.
- ✓ Wdrażanie zasad chroniących środowisko – u 16 rolników.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form – wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		14 184		16 708
2.	Doradztwo grupowe	7	35	6	52
3.	Pokaz			7	353
4.	Demonstracja	29		29	451
5.	Konkurs	3		2	269
7.	Targi/wystawy	5		5	

^{*)} w części opisowej należy opisać „pozostałe” formy realizacji.

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	2 127	2 115	1	1	5	7	2 132	2 122
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej		1 656		1		7		1 663
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej		438						438
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)		21						21
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	8 066	10 507					8 066	10 507
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej		3 418						3 418
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej		1 270						1 270
Z.7.B.3.	Normy i wymogi warunkowości		3 471						3 471
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych		190						190
Z.7.B.5.	BHP		945						945
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym		1 213						1 213
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	1 715	1 746	1	1	5	7	1 720	1 753
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		800		1		7		807
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych		239						239
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach WPR		707						707
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	179	177	2	2	10	23	189	200

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji		101		2		23		124
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności		55						55
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP		21						21
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2 097	2 163	3	2	15	15	2 112	2 178
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji		302						302
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin		1 028						1 028
Z.7.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa		189		2		15		204
Z.7.M.4.	Energetyka prosumencka		34						34
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym		71						71
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami		48						48
Z.7.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt		96						96
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa		395						395

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka	Liczba form											
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs*		Olimpiada*		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa**	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze		4							1	1		
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej		4							1	1		
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych		3	17	17					4	4		
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej		3	11	11					3	3		
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej			5	5					1	1		
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych			1	1								
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne			3	3	3	2						
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi			3	3	3	2						
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku			4	4								
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji			1	1								
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności			2	2								

Symbol	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs*		Olimpiada*		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa**		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP			1	1									
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska			5	5									
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji													
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin			1	1									
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym			1	1									
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa			3	3									

*) w części opisowej należy podać szczegółową tematykę

**) w części opisowej należy wymienić i opisać „Pozostałe” formy,

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego

W 2023 roku zadanie realizowane było poprzez porady, doradztwo grupowe, pokazy i demonstracje. Działalność doradcza polegała na udzielaniu porad, których zakres tematyczny obejmował promocję produktów lokalnych i regionalnych, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego, profilaktyki prozdrowotnej, racjonalnego żywienia rodziny, działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego, estetyzacji najbliższego otoczenia, rejestracji produktów tradycyjnych. Celem realizacji tego zadania było kultywowanie tradycji ludowych w społecznościach lokalnych, promocja rękodzieła i twórczości ludowej, dziedzictwa kulinarnego wsi oraz upowszechnianie informacji na temat produktów lokalnych, regionalnych i tradycyjnych. Ponadto ważnym aspektem w ramach realizacji tego zadania było zwrócenie uwagi na odpowiednie żywienie rodziny i świadomość konsumentką.

Porady (przykładowe):

Z.8.F. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumentka i racjonalne żywienie - czytanie etykiet; zasady prawidłowego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia człowieka, jak prawidłowo czytać etykiety produktów żywnościowych pod względem zawartości substancji odżywczych, czym jest etykieta produktu i co można z niej wyczytać, jakie informacje muszą znaleźć się na etykiecie produktu spożywczego; Właściwości prozdrowotne borówki; Nowoczesna zagroda wiejska - Podział funkcjonalno-przestrzenny zagrody; Planowanie ogrodu przydomowego; Estetyzacja posesji wiejskiej, przygotowanie ogrodu do okresu wiosennego; Przygotowanie rozsadnika, siewu warzyw i kwiatów; Całoroczny ogródek zielony - dobór roślin, metody uprawy; Zagospodarowanie posesji wiejskiej (ogród ozdobny, ogród użytkowy); Zagospodarowanie ogrodu przydomowego - byliny, trawy ozdobne; Kwiaty doniczkowe, kwitnące, jednoroczne, rodzaje, nawożenie, miejsce nasadzenia; Zapobieganie chorobom i szkodnikom w roślinach balkonowych, wiosenna pielęgnacja hortensji i azalii; Wysiew do gruntu roślin jednorocznych oraz sadzenie rozsady roślin balkonowych do donic i skrzynek balkonowych (pelargonie, begonie, petunie, lobelie, gazanie, niecierpki); Dobór roślin na rabatę zacienioną.

Z.8.J. Warunki sprzedaży produktów lokalnych, regionalnych; Produkty lokalne, regionalne wymogi uzyskania certyfikatu; Lubelskie produkty tradycyjne - W krainie lubelskich produktów tradycyjnych; Wniosek o wpis na listę produktów tradycyjnych. Odstępstwa dla wyrobów regionalnych i tradycyjnych; Wymagania weterynaryjne i higieniczno - sanitarne, podstawowe wymagania dotyczące produkcji żywności; Produkty regionalne i tradycyjne w promocji regionów; Produkt lokalny i tradycyjny szansą na rozwój przedsiębiorczości; Sprzedaż bezpośrednia produktów nieprzetworzonych z gospodarstwa; Sprzedaż kiszonek na targowiskach; Promocja sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych z gospodarstwa; Produkcja i sprzedaż bezpośrednia serów i nabiału; Rolniczy Handel Detaliczny w produkcji pszczelarskiej; Wymagania formalno - prawne przy uruchamianiu działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego; Nadzór nad bezpieczeństwem żywności produkowanej w ramach RHD; Rolniczy Handel Detaliczny - Limity sprzedaży i ograniczenia; Podstawowe wymagania odnośnie bezpieczeństwa żywności. Wymagania higieniczne - RHD.

Z.8.N. Ogrody przydomowe jako miejsce zachowania tradycyjnego krajobrazu wsi; Dziedzictwo kultury materialnej wsi jako element produktu turystycznego; Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego polskiej wsi do budowy produktu turystyki wiejskiej; Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi; Dorobek kultury materialnej wsi;
Konkursy Rękodzieło i projekty dla KGW;
Konkurs „Kobieta przedsiębiorcza” - warunki udziału, regulaminu, nagrody; Tradycje kulinarne - zapomniane przepisy, konkurs - Nasze kulinarne dziedzictwo.

Pokazy:

Z.8.F.1. Warsztaty kulinarne - „zdrowe żywienie” potrawy prozdrowotne (2); Kiszonki jako źródło zdrowia;

Z.8.J.1. Warsztaty kulinarne wykorzystanie produktów tradycyjnych i lokalnych do wykonania ozdób wykorzystanych do ozdabiania potraw.

Z.8.N.1. Warsztaty rękodzielnicze - stroiki okolicznościowe; Warsztaty rękodzielnicze - robienie palmy wielkanocnej (2).

Doradztwo grupowe:

Z.8.J.3. Systemy bezpieczeństwa żywności i ich funkcjonowanie w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego.

Targi/wystawy: XXIV Święto Jesieni w Kazimierzu Dolnym współorganizowane z Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym.

Tematyka demonstracji (zadań wdrożeniowo – upowszechnieniowych):

Z.8.F.2.:

✓ **Zagospodarowanie posesji wiejskiej (ogród ozdobny, ogród użytkowy, rabaty ogrodowe, miejsca wypoczynku, rekreacji) – u 44 rolników.**

Z.8.J.1.:

✓ **Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne – formy promocji i organizacji sprzedaży – u 9 rolników.**

Z.8.J.2.:

✓ **Krótkie łańcuchy dostaw „od pola do stołu” - u 1 rolnika.**

Z.8.J.3.:

✓ **Wymagania formalno - prawne przy uruchamianiu lub rozwijaniu działalności w ramach Rolniczego handlu detalicznego - u 3 rolników.**

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form - wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		1 257		1 263
2.	Doradztwo grupowe	1	5	1	5
3.	Pokaz	8		7	90
4.	Demonstracja	4		4	57
7.	Targi / wystawy	1		1	

^{*)} w części opisowej należy wymienić i opisać „Pozostałe” formy

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	705	691					705	691
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie		182						182
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody		509						509
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	402	395	1	1	5	5	407	400
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych		152						152
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona		97						97
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny		146		1		5		151
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	150	177					150	177
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi		51						51
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło		40						40
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne		86						86

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs*		Olimpiada*		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa**		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	4	3	1	1									
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	4	3											
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody			1	1									
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	1	1	3	3									
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	1	1	1	1									
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona			1	1									
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny			1	1									
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	3	3							1	1			
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi									1	1			
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	3	3											

^{*)} szczegółowa tematyka w części opisowej

^{**)} w części opisowej należy opisać „Pozostałe”,

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Realizacja tego zadania w 2023 roku odbywała się poprzez udzielanie porad indywidualnych, pokazy i demonstracje. Porady poświęcone były szerokiemu zakresowi tematycznemu, który dotyczył: rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, upowszechnianiu rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, zagród edukacyjnych, wymagań dotyczących zakładania gospodarstw opiekuńczych. Celem było zapoznanie rolników z wymogami oraz wytycznymi, które należy spełnić jeżeli rolnicy będą zakładali gospodarstwo opiekuńcze, jeżeli chcą zostać wpisani do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych i być zagrodą edukacyjną, która będzie przyjmowała grupy i realizowała przygotowane programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Zainteresowani tym tematem rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich uzyskali także niezbędną wiedzę z zakresu podniesienia jakości świadczonych usług poprzez zwiększenie promocji zagród edukacyjnych, obiektów agroturystyki oraz turystyki wiejskiej znajdujących się na terenie województwa lubelskiego. Beneficjenci korzystający z usług Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zainteresowani byli przede wszystkim informacjami na temat uwarunkowań prawnych prowadzenia i funkcjonowania gospodarstwa opiekuńczego, innych poszczególnych rodzajów działalności turystycznej oraz możliwości pozyskania na nią dofinansowania, w związku z czym większość udzielanych porad dotyczyła właśnie tych aspektów. W 2023 roku Ośrodek kontynuował przekazywanie wiedzy na temat idei zakładania gospodarstw opiekuńczych i zagród edukacyjnych.

Porady (przykładowe):

Z.9.E. Założenie działalności gospodarczej - wymagane dokumenty, wybór formy opodatkowania; Rejestracja działalności pozarolniczej, ubezpieczenie w KRUS i ZUS, stawki ubezpieczenia; Rejestracja pozarolniczej działalności gospodarczej; Aktualizacja biznesplanu na pozarolniczą działalność gospodarczą; Działalność pozarolnicza - turystyka wiejska; Zakładanie i rozwijanie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich, prowadzenie działalności pozarolniczej - zasady podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, podstawy składki zdrowotnej, płatności bezgotówkowe; Warunki przyznania dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej, kwota dofinansowania, zakres wsparcia;

Etapy postępowania związane z procedurą likwidacji stowarzyszenia zarejestrowanego w Krajowym Rejestrze Sądowym;

Zakładanie i funkcjonowanie spółdzielni socjalnych; Środki finansowe dla KGW oraz zasady prowadzenia uproszczonej księgowości;

Fundusze zewnętrzne dla KGW, wnioski aplikacyjny, planowanie działań w organizacji; Obowiązek rozliczenia pomocy finansowej udzielonej przez ARiMR dla KGW do końca stycznia 2023 r.;

Dokumentacja Stowarzyszenia i zmian w KRS; Kazimierski Festiwal Wina - karta zgłoszeniowa, klauzula informacyjna KNF, regulamin KNF; Program „Kultura-Interwencje 2023” organizowany przez Narodowe Centrum Kultury – zasady naboru;

III edycja Konkursu dla Kół Gospodyń Wiejskich o Nagrodę Małżonki Prezydenta - warunki uczestnictwa, termin naboru, etapy, nagrody, regulamin konkursu; Wnioski do Fundacji BGK dla KGW w ramach konkursu „Gospodynie do dzieła” na zakup sprzętu i wyposażenia - założenia konkursu, regulamin, kwoty dofinansowania, termin naboru, formularz wniosku; Konkurs dla KGW „Bitwa Regionów” – zasady zgłoszenia; Program Potańcówki Wiejskie organizowany przez Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi - termin naboru, kwota dofinansowania, regulamin.

Z.9.O. Możliwości założenia działalności agroturystycznej na bazie gospodarstwa dzierżawionego; Formalno - prawne aspekty działalności agroturystycznej; Turystyka i agroturystyka na obszarach wiejskich; Spływy kajakowe - jako uatrakcyjnienie oferty gospodarstw agroturystycznych; Zasady zakładania i prowadzenia zagrody edukacyjnej; Prowadzenie zagrody edukacyjnej i zgłoszenie do Sieci Zagród Edukacyjnych; Praca nad programem edukacyjnym, aspekty metodyczne; Gospodarstwa opiekuńcze, wymagania formalno – prawne; Gospodarstwa opiekuńcze dodatkowe źródło dochodu dla rolników.

Pokazy:

Z.9.E.4. - Obudzić swoją kreatywność - warsztaty np. wykonywanie ozdób wielkanocnych, bożonarodzeniowych, wycinkarskie itp.

Tematyka demonstracji (zadań wdrożeniowo – upowszechnieniowych):

Z.9.E.1.:

- ✓ **Zakładanie i rozwijanie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich** – u 25 rolników.
- ✓ **Marketing i sprzedaż produktów, usług mikro i małych przedsiębiorstw** - u 3 rolników.

Z.9.E.3.:

- ✓ **Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi - opracowanie i realizacja rocznego planu działania** – u 16 rolników.

Z.9.O.1.:

- ✓ **Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego (warunki formalno-prawne, podwyższenie jakości usług, promocja i reklama, kuchnia tradycyjna dla turystów, sieciowanie produktów turystycznych)** – u 6 rolników.

Z.9.O.2.:

- ✓ **Zakładanie "zagrody edukacyjnej" - wpisanie do Ogólnopolskiej Sieci Zagród** – u 2 rolników.
- ✓ **Tworzenie oferty edukacyjnej w gospodarstwie rolnym** – u 2 rolników.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form - wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	3	4
1.	Porada indywidualna		1 047		1 025
3.	Pokaz	4		4	68
4.	Demonstracja	6		6	55

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	797	787					797	787
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej		438						438
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej		26						26
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		166						166
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich		157						157
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	250	238					250	238
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy		94						94
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne		70						70
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		74						74

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs*		Olimpiada*		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa**		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	4	4	3	3									
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej			2	2									
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi			1	1									
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	4	4											
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku			3	3									
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy			1	1									
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne			2	2									

^{*)} szczegółowa tematyka w części opisowej

^{**)} w części opisowej należy opisać „Pozostałe”,

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Realizacja zadania polegała na udzielaniu porad indywidualnych rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie zagadnień wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń na obszarach rolniczych są: niewłaściwie przechowywane i stosowane nawozy mineralne oraz nawozy naturalne (odchody zwierząt gospodarskich: obornik, gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, pomiot ptasi), osady ściekowe, ścieki, kizsonki oraz nie zawsze właściwa gospodarka ściekami bytowo-gospodarczymi. Woda natomiast jest podstawowym surowcem w produkcji rolniczej, decyduje o wysokości i niezawodności plonowania, jest niezbędna w chowie i hodowli zwierząt stanowiąc podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego wsi. Dlatego należy popierać wszelkie działania, które chronią ilość i jakość zasobów wodnych. Doradcy udzielali m. in. porad nt. planów nawozowych, maksymalnych dawek nawożenia azotem, rejestrów nawożenia w celu ograniczenia emisji tego pierwiastka do gleby. Proponowano rolnikom działania w ramach ekoschematów i przedstawiano zalety tych działań w gospodarstwie w dalszej perspektywie.

W 2023 roku doradcy LODR świadczyli również doradztwo w zakresie szczegółowych warunków i przyznawania wypłaty płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W 2023 roku wprowadzone zostały nowe interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne. Udzielano porad na temat gatunków, odmian i ras, które są wpisane do zachowania zagrożonych zasobów genetycznych roślin i zwierząt. Informowano beneficjentów, które gatunki i odmiany sadownicze wpisują się do interwencji „Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych”. W zakresie nowej interwencji 7. „Bioróżnorodność na gruntach ornych” zapoznawano z listami roślin i wymogami jakie należy spełnić, żeby zrealizować zadanie i otrzymać środki finansowe.

W Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej wprowadzono w 2023 r. interwencje mające na celu zwiększanie różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich. Dużym, nowym prośrodowiskowym elementem płatności bezpośrednich były ekoschematy, które są dobrowolne dla rolnika. Ekoschematy są to roczne, płatne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, pod kątem realizacji celów środowiskowych i klimatycznych – ochrony zasobów gleby, wód, klimatu, dobrostanu zwierząt, różnorodności biologicznej w produkcji rolnej. O obu interwencjach informowano rolników w okresie składania wniosków.

Porady (przykładowe):

Z.10.P. Zasady i warunki realizacji dyrektywy azotanowej – maksymalne dawki, zasady prowadzenia zapisów w ewidencji stosowania nawozów azotowych; Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych; Zasady racjonalnego nawożenia w oparciu o opracowany plan nawozowy; Obowiązki rolnika wynikające z Programu ograniczenia azotanów w rolnictwie; Działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych; Nowe warunki stosowania nawozów na gruntach w pobliżu wód powierzchniowych - odległości, zakaz mycia maszyn do nawożenia i rozlewania popłuczyn w odległości do 20 m od wód powierzchniowych, zakaz urządzania wodopojów w ciekach wodnych; Zasady nawożenia na terenach o dużym nachyleniu w kierunku wód powierzchniowych czyli powyżej 10%; Plan nawozowy z produkcją zwierzęcą; Wylizywanie DJP była opasowego w celu opracowania planu nawozowego pod kątem spełniania

wymogów dyrektywy azotanowej; Terminy stosowania nawozów naturalnych wg Programu azotanowego; Zakup wozu asenizacyjnego w celu ochrony gleb i wód przez zanieczyszczeniami azotanami; Jak przygotować plan azotanowy; Wymagania prawa wodnego w zakresie ochrony wód - zakazy dotyczące wprowadzania ścieków do wód i ziemi, gromadzenie i składowanie ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, mycia pojazdów i opryskiwaczy rolniczych; Zasady i warunki przystąpienia do nowego PŚK - pakiety przyrodnicze; Analiza gospodarstwa pod kątem przystąpienia do programów rolnośrodowiskowych; Obowiązek prowadzenia rejestru działalności rolno-środowiskowej; Planowane podniesienie stawek płatności do pakietu zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt; Planowane nowe interwencje rolnośrodowiskowe (ogródki bioróżnorodności, pasy kwietne), okres trwania zobowiązań; Możliwość podjęcia zobowiązania PRSK, Ekoschematy - wybór najkorzystniejszych wariantów dla gospodarstwa; Interwencje rolnośrodowiskowe w ramach nowego Planu Strategicznego; Korzyści wynikające z realizacji programu rolnośrodowiskowego; Zasada łączenia Ekoschematów z płatnościami rolnośrodowiskowymi; Wieloletnie pasy kwietne - zasady realizacji interwencji, planowanie zasiewu pasów na działkach w gospodarstwie; Zasady przyznawania płatności rolnośrodowiskowych w 2023 roku - ochrona starych ras koni; Sposób deklarowania poplonów w 2023 roku z Działania rolno-środowiskowo - klimatycznego; Wyliczenie powierzchni poplonów do utrzymania zobowiązania w pakiecie międzyplony; Możliwość wyłączenia Tuz w zobowiązaniu 4.8; Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie - owce; Zasady gospodarowania na obszarach Natura 2000 wynikających z rozporządzeń oraz przepisów; Znaczenie i ochrona różnorodności biologicznej obszarów Natura 2000, podstawa programu Natura 2000 (dyrektywa Ptasia, dyrektywa Siedliskowa); Prawidłowa gospodarka na Tuz położonych na Natura 2000, ochrona bioróżnorodności.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy wg form – wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		3454		3821

*) należy wymienić pozostałe formy w opisie

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe formy *				Łączna liczba odbiorców (3+7+11) (4+8+12)	
				Liczba form		Liczba odbiorców		Liczba form		Liczba odbiorców			
				P	W	P	W	P	W	P	W		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Z.10.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	3 454	3 821									3 454	3 821
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	1 340	1 405									1 340	1 405
Z.10.P.2.	Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne (w tym RŚK)	2 007	2 311									2 007	2 311
Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	107	105									107	105

^{*)} „pozostałe ...” działania upowszechnieniowe należy wymienić i opisać w części opisowej.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

W ramach realizacji zadania prowadzone było doradztwo ekonomiczno-organizacyjne dla rolników oraz upowszechniano nowoczesne i skuteczne metody zarządzania gospodarstwem. Prowadzona była analiza sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych i badanie koniunktury w rolnictwie, upowszechniano zasady rachunku ekonomicznego w rolnictwie i informacje z zakresu rozliczania podatku VAT w rolnictwie. Zadanie miało na celu także popularyzację wśród rolników rachunkowości uproszczonej, czyli prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów, która pozwala na bieżąco oceniać efektywność ekonomiczną działań i inwestycji w gospodarstwie rolnym. Prezentowano korzyści pośrednie i bezpośrednie związane z prowadzeniem ewidencji, a także sposoby i możliwości prowadzenia rachunkowości.

Realizacja zadania miała na celu również wskazywanie rolnikom źródeł ryzyka w gospodarstwach, edukację w zakresie dobierania właściwych instrumentów zarządzania ryzykiem oraz prezentowanie krajowego wsparcia w zakresie zapobiegania ryzykom oraz łagodzenia jego skutków. Promowano wśród rolników zagadnienia dotyczące ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich, mogące mieć pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój gospodarstw oraz ich stabilizację poprzez zmniejszenie niepewności działania, utrzymanie płynności finansowej, a tym samym zapewnienie rentowności oraz stabilizacji dochodów.

Jednym ze sposobów prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych były kalkulacje opłacalności produkcji rolnej stanowiące narzędzie rachunku ekonomicznego mające na celu przewidywanie efektów różnych rozwiązań organizacyjnych i ekonomicznych. Kalkulacje rolnicze są uśrednionymi wyliczeniami, mającymi charakter poglądowy służyły jako materiał pomocniczy do sporządzania określonych wyliczeń, będących elementem analizy bieżącej produkcji, jak też planowania działalności rolniczej. Dane o kosztach i opłacalności produkcji wykorzystywane były jako wsparcie przy podejmowaniu decyzji bieżących i planowaniu produkcji rolniczej przez rolników. Kalkulacje poszczególnych działalności służyły rolnikom jako odpowiedź przy przeprowadzaniu własnych rachunków ekonomicznych. W ramach realizacji zadania badano koniunkturę w rolnictwie. Ankietę opracowuje Instytut Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Badanie odbywało się w cyklu kwartalnym, a dotyczyło aktualnej sytuacji ekonomicznej w gospodarstwie rolnym, planowanych inwestycji, kredytów i wykorzystaniu środków unijnych. Na podstawie zebranego materiału od rolników powstają „Zeszyty koniunktury w gospodarce polskiej” obejmujące zbiór informacji dotyczących aktywności ekonomicznej ankietowanych anonimowo respondentów. Publikacja wykorzystywana jest przez zainteresowane instytucje, media, prasę, a także służy do opracowania planów strategii państwa.

Porady (przykładowe):

Z.11.C. Zasady prowadzenia rachunkowości rolnej; Rodzaje zdarzeń gospodarczych, które powinno się ujmować w ewidencji przychodów i rozchodów; Prowadzenie uproszczonej rachunkowości rolnej; Jak prawidłowo opisywać faktury w ewidencji do RMG; Prawidłowe wpisy w ewidencji przychodów i rozchodów przy korzystaniu z działań PROW przez gospodarstwo rolne; Ewidencja przychodów i rozchodów w 2023 - zakończenie roku;

Podatek VAT na zasadach ogólnych; Zasady przejścia na VAT - korzyści wynikające z podjęcia decyzji;

Zapłata podatku VAT, mikrorachunek podatkowy; Nota korygująca; Odliczanie podatku VAT od wydatków na samochód osobowy w gospodarstwie rolnym; Odliczanie podatku VAT z faktury zaliczkowej; Zasady wystawiania oraz rozliczania faktur korygujących; Mechanizm podzielonej płatności przy zakupie paliwa powyżej 15 tys. zł.; Kolejność w numeracji faktur sprzedażowych; Zasady przejścia z ryczałtu na podatek na zasadach ogólnych; Powrót do statusu rolnika ryczałtowego;

procedura kontroli rolnika vatowca przez US; Zasady numerowania faktur korygujących; Nowe przepisy podatkowe, stawki podatku VAT; Zwrot podatku VAT przy zakupie środków trwałych z pomocą kredytu; Odliczanie podatku VAT z faktury za energię elektryczną (dwie stawki VAT); Zakup zboża od rolnika ryczałtowego, faktura VAT RR; Zasady zwrotu VAT – terminy, warunki; Stawka podatku VAT na zboże;

Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe; Majątkowe ubezpieczenia obowiązkowe w rolnictwie - OC rolników, ubezpieczenia budynków rolniczych; Kalkulacja wyliczenia składki ubezpieczenia OC ciągnika; Zasady obowiązujące przy zawieraniu umowy ubezpieczenia upraw rolnych; Wyliczenie wysokości składki na ubezpieczenie fasoli; Ubezpieczenia upraw dotowanych - zboża jare; Kalkulacja OC przyczepy; Kalkulacja stawki ubezpieczenia rzepaku; Terminy i warunki ubezpieczenia upraw w 2023 r.

Z.11.I. Kalkulacje opłacalności produkcji rolnej; Podstawowe zasady i metody wyliczania opłacalności uprawy; Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej; Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym.

Pozostałe formy:

- ✓ **Z.11.C.:** demonstracje – zadania wdrożeniowo-upowszechnieniowe – 2 u 28 rolników.
- ✓ **Z.11.I.:** ankiety badania koniunktury w rolnictwie – 121;
demonstracje – zadania wdrożeniowo-upowszechnieniowe – 3 u 68 rolników.

Tematyka demonstracji (zadań wdrożeniowo – upowszechnieniowych):

Z.11.C.2.:

- ✓ **Wdrożenie i prowadzenie zapisów księgowych pod potrzeby rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych – u 12 rolników.**
- ✓ **Analiza struktury kosztów działalności operacyjnej w gospodarstwie rolnym na podstawie rozliczeń podatku VAT – u 16 rolników.**

Z.11.I.2.:

- ✓ **Analiza przychodów oraz kosztów działalności produkcyjnej i sprzedażowej gospodarstwa w oparciu o zastosowanie kalkulacji kosztów:**
 - a) **doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji zwierzęcej – u 5 rolników.**
 - b) **doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji roślinnej – u 55 rolników.**

Z.11.I.3.:

- ✓ **Analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego (z ewentualnym uwzględnieniem działalności pozarolniczej) – u 8 rolników.**

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form – wykonanie

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
2.	Porada indywidualna		3 406		3 512
4.	Pozostałe formy *	2	207	6	217

*) należy opisać pozostałe formy

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów - / plan (P), wykonanie (W) /

Symbol tematu	Tematyka	Analiza gospodarska		Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe formy				Łączna liczba odbiorców (3+5+9+13) (4+6+10+14)	
						Liczba form		Liczba odbiorców		Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych			3 026	3 172					2	2	28	28	3 054	3 200
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna			1 845	1 832									1 845	1 832
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa			991	1 125					2	2	28	28	1 019	1 153
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe			190	215									190	215
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym			380	340						4	179	189	559	529
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym			109	130						1	9	8	118	138
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej			236	180						2	60	60	296	240
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie			35	30						1	110	121	145	151

*) w części opisowej należy wymienić i opisać „Pozostałe ...” formy.

Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67 t. j.) pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostali wpisani do składu komisji szacujących szkody łowieckie. Poszkodowani rolnicy często zwracają się do nas w kwestiach związanych z terminami szacowania, terminami powołania komisji, składami komisji, wysokością odszkodowania, sposobami ustalania wysokości odszkodowania za szkody w poszczególnych uprawach, zasadami stosowanymi przy zgłaszaniu i szacowaniu szkód łowieckich.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form – wykonanie

Lp.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)		66
2.	Informacja		17

Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zadanie nie było realizowane. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi zasad udzielania kredytów na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (linia KR) oraz zasad udzielania pożyczek na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej (symbol NP3) pomoc mogła zostać udzielana nie później niż do dnia 31.12.2021 r.

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form - wykonanie

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Informacja		
2.	Porada indywidualna		
2.	Pozostałe formy oceny planów restrukturyzacji		

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba	
			Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	245	251
1.a.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	5	11
1.b.	Inne /jakie VAT	Liczba odbiorców	240	240
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych. Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	Liczba atestacji/kalibracji	1077	2460
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	3320	6607
5.	Sporządzanie analiz i opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych	Liczba odbiorców		1
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	389	821
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	255	592
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	208	433
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	47	159

Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej

Lp.	Tytuły wydawnictw	Plan	Wykonanie
		Łączny nakład	Łączny nakład
1	2	3	4
1.	Lubelskie Aktualności Rolnicze	49 500 (4500 x 11)	48 000 (4200 x 2 4400 x 9)

Tab. 30. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuł szkoleń/kursów	Plan		Wykonanie	
		liczba form	liczba uczestników	liczba form	liczba uczestników
1	2	3	4	1	2
1.	doradztwo w zakresie ŚOR	3	50	4	58
2.	stosowanie ŚOR	151	3 693	284	7 822
3.	integrowana produkcja	2	60	24	673
4.	kursy operatorów kombajnów zbożowych	2	50	5	129

Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Dopłaty bezpośrednie	10542	
2.	Modernizacja gospodarstw rolnych	6	103
3.	Premie dla młodych rolników	19	66
4.	Dopłaty do materiału siewnego	56	314
5.	Restrukturyzacja małych gospodarstw	115	163
6.	Biznes plan	1	6
7.	Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanowymi - wniosek i plan	3	15
8.	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej - wniosek i plan	1	
9.	Inne usługi: wypełnianie rejestrów działalności rolnośrodowiskowej, Czyste Powietrze, regeneracja gleb (wapnowanie); dobrostan zwierząt, wymiana pokrycia dachowego, Rolnictwo 4.0, poprawa infrastruktury magazynowej	206	3251

Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Status realizacji ^{*)}	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3	4
1.	Międzynarodowe Sympozjum Pszczelarskie w Lublinie i Pszczelej Woli	<i>zadanie wykonane</i>	Sympozjum Pszczelarskie zorganizowane zostało w dniach 20-22 stycznia 2023 r. LODR w Końskowoli wspólnie z Zespołem Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli w dniach 21-22 stycznia 2023 r. był odpowiedzialny za organizację Sympozjum w Pszczelej Woli.

^{*)} *zadanie wykonane, zadanie niewykonane, zadanie podjęte dodatkowo*

Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	liczba odbiorców	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
2.	Sympozjum	1	200	1	255

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 poz. 652).
---	--

Pozostała działalność odpłatna

Prowadzenie działalności hotelarskiej i gastronomicznej	Plan	Wykonanie
konferencje, szkolenia	10	4
przygotowanie i wydanie posiłków	17 000	16 985
udzielenie noclegów dla gości	900	952

Wyszczególnienie	Charakterystyka/opis	Wykonanie (Sprzedaż)
Gospodarka Pasieczna		
Matki pszczele	Matki unasiennione sztucznie ze sprawdzonym czerwieniem - reprodukcyjne	21 szt.
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia - reprodukcyjne	39 szt.
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia – użytkowe	500 szt.
	Matka pszczela użytkowa nieunasienniona	1060 szt.
Miód	Miód wielokwiatowy	675 kg
Wyroby z wosku	Wyroby z wosku	60 kg
Plody rolne		
Zboża ozime i jare	Ziarno - pszenica ozima, pszenica jara. Jęczmień ozimy. Jęczmień jary, pszenżyto ozime, pszenżyto jare, owies, żyto ozime	37370 kg
Oleiste	Nasiona - rzepak ozimy, słonecznik	27443 kg
Bobowate	Nasiona - bobik, groch jadalny, groch pastewny, wyka, soja, łubin żółty, łubin wąskolistny, łubin biały	3940 kg
Kukurydza	Nasiona	6180 kg
Buraki cukrowe	Korzenie	77,28 T
Ziemniaki	Bulwa - odmiany jadalne i odmiany skrobiowe	10029 kg

Owoce ziarnkowe	Jabłka, gruszki	163349,40 kg
Owoce pestkowe	Wiśnie	19004 kg
Owoce jagodowe	Porzeczki czarne, aronia	5092 kg + czerwona 531 kg
Orzechy	Leszczyna wielkoowocowa, orzech włoski	1488 kg
Usługi sprzętem rolniczym		
Atestacja opryskiwaczy polowych i sadowniczych		751 szt.
Uprawa gleby agregatem		5 szt.
Orka		8 szt.
Głęboszowanie		2 szt.
Karczowanie karp karczownikiem		8 szt.
Siew zbóż, rzepaku, kukurydzy, buraków, wybranych warzyw		2 szt.
Koszenie i rozdrabnianie		1 szt.

Uwagi: Część plonów (jabłka i ziemniaki) uzyskiwanych z obiektów doświadczalno-wdrożeniowych przekazywana jest na potrzeby działalności usługowo-cateringowej prowadzonej przez CIS LODR oraz na działania promocyjne – nie są uwzględnione w zestawieniu.

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Zadania planowane do wykonania w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2023 roku w zakresie SIR są zbieżne z zapisami o których mowa, w art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz w § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie krajowej sieci obszarów wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) oraz realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2022–2023 na poziomie województwa.

Wykonywane zadania mają na celu ułatwienie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi upowszechnianie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Zaproponowane operacje własne do Planu operacyjnego KSOW na lata 2022-2023 w zakresie SIR miały upowszechnić innowacyjne rozwiązania w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz przetwórstwie, pokazać innowacyjne rozwiązania dotyczące produkcji miodu i produktów pszczelich, upowszechnić wiedzę oraz dobre praktyki w przetwórstwie i rolnictwie. Kontynuowano doradztwo w zakresie tworzenia grup operacyjnych oraz wsparcie organizacyjne grup już funkcjonujących w ramach działania „Współpraca” i upowszechnienie efektów pracy tych grup.

Tab. 34. Operacje własne zrealizowane w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	Nowoczesne rozwiązania w prowadzeniu pasieki hodowlanej	Głównym celem operacji jest zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie gospodarki pasiecznej oraz zwalczania chorób i szkodników pszczół. Przedmiotem operacji jest realizacja warsztatów, dotyczących tematyki innowacyjnych rozwiązań w pszczelarstwie oraz krajowego wyjazdu studyjnego. W trakcie wyjazdu uczestnicy zwiedzają kultowe dla pszczelarzy miejsca nauki i wiedzy,	Warsztaty – 1 Wyjazd studyjny - 1	11 11	03 – 04.08.2023 r.	6 334,44 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
		<i>gdzie wysłuchają wykładów z zakresu nowoczesnych technik utrzymania pszczół.</i>				
2	<i>Lubelskie Forum Innowacji Rolniczych</i>	<i>Celem operacji jest poszerzenie wiedzy i wymiana doświadczeń w zakresie innowacji w rolnictwie, upowszechnienie wiedzy dot. rolnictwa precyzyjnego oraz innowacyjnych technologii produkcji rolniczej. Organizacja konferencji połączonej z panelami dyskusyjnymi, ma również na celu tworzenie sieci kontaktów i współpracy pomiędzy partnerami, usprawniając transfer wiedzy między nauką a praktyką. Konferencja będzie okazją do poznania się, nawiązania współpracy oraz wymiany doświadczeń, które w przyszłości będą skutkowały utworzeniem grup operacyjnych w ramach działania „Współpraca”.</i>	<i>Konferencja - 1</i>	<i>150</i>	<i>29.09.2023 r.</i>	<i>44 761,08 zł</i>
3	<i>Woda w rolnictwie - dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi</i>	<i>Celem operacji jest upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, propagowanie nowoczesnych, sprzyjających środowisku metod gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także wymiana wiedzy, doświadczeń pomiędzy członkami Lokalnych Partnerstw ds. wody, ekspertami z dziedziny hydrologii w rolnictwie, meteorologii, inżynierii i ochrony środowiska, przedstawicielami doradztwa rolniczego, a także rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich zainteresowanymi ww. tematem. Przedmiotem operacji jest organizacja</i>	<i>Szkolenie - 0 Wyjazd studyjny - 1</i>	<i>0 25</i>	<i>14 - 16.06.2023 r.</i>	<i>55 000,00 zł</i>

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
		<p>szkoleń i wyjazdu studyjnego krajowego.</p> <p>Rezygnacja ze szkoleń, ze względu na brak informacji nt. kontynuacji LPW i brak źródeł finansowania inwestycji.</p>				
4	Wyspa Innowacji	<p>Celem operacji jest przekazanie informacji na temat innowacyjnych rozwiązań możliwych do wdrożenia w gospodarstwie rolnym warunkujących spełnienie wymogów Europejskiego Zielonego Ładu, wzrost dochodu rolniczego oraz wymiana wiedzy i doświadczeń w tym zakresie pomiędzy uczestnikami operacji. Przedmiotem operacji jest zorganizowanie stoiska wystawienniczego "Wyspa Innowacji" podczas Dnia Otwartych Drzwi organizowanego przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.</p> <p>Rezygnacja z pokazów, ze względu na brak możliwości przeprowadzenia na placu wystawowym.</p>	<p>Stoisko wystawiennicze - 1</p> <p>Pokazy polowe - 0</p>	<p>150</p> <p>0</p>	25.06.2023 r.	59 162,90 zł
5	Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny	<p>Celem operacji jest inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie serowarstwa. Przedmiotem operacji są: warsztaty i wyjazd studyjny obejmujące zagadnienia z przetwórstwo mleka, produkcji i sprzedaży żywności pochodzenia zwierzęcego w ramach RHD bądź MLO, ulepszone receptury serów, wytwarzanie serów w warunkach</p>	<p>Wyjazd studyjny - 1</p> <p>warsztaty - 1</p> <p>Szkolenia - 0</p>	<p>25</p> <p>15</p> <p>0</p>	<p>25 - 26.05.2023 r.</p> <p>23 - 25.08.2023 r.</p>	90 114,00 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
		<p>domowych oraz sprzedaż wytworzonych produktów bezpośrednio konsumentowi finalnemu, a więc promowanie krótkich łańcuchów dostaw.</p> <p>Rezygnacja ze szkoleń na rzecz organizacji dwudniowych warsztatów.</p>				
6	Mała przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	<p>Celem operacji jest ułatwianie transferu wiedzy w zakresie podejmowania nowych inicjatyw wspierających przedsiębiorczość na obszarach wiejskich w zakresie przetwórstwa i wytwarzania żywności, prowadzenia turystyki oraz lokalnych punktów usługowych. Przedmiotem operacji jest realizacja 4 filmów na temat nowych inicjatyw wspierających przedsiębiorczość na obszarach wiejskich w zakresie przetwórstwa żywności i krótkich łańcuchów dostaw; tworzenia i rozwijania turystyki wiejskiej; innowacyjnych form przedsiębiorczości.</p>	Film - 4	1500	Od 01.01.2023-31.12.2023	56 580,00 zł
7	Innowacyjne podejście do ziół uprawnych i dziko rosnących	<p>Celem operacji jest transfer wiedzy na temat innowacyjnych metod wytwarzania produktów z wykorzystaniem ziół, a także ich doboru pod kątem innowacyjnego zastosowania w różnych dziedzinach życia. Przedmiotem operacji jest organizacja warsztatów i dwóch szkoleń w zakresie uprawy, zbieractwa oraz wykorzystania i możliwości przetwarzania ziół uprawnych i dziko rosnących.</p>	Warsztaty – 1 Szkolenie - 2	20 40	19 – 20.06.2023 r. 14.03.2023 r. 03.04.2023 r.	47 729,82 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
8	Przetwórstwo szansą dla niewielkich producentów rolnych	Celem operacji jest rozpowszechnianie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego przetwórstwa owoców, warzyw i mięsa z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw. Przedmiotem operacji jest organizacja 3 warsztatów dla rolników i przetwórców, przy współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie.	Warsztaty - 3	61	28.03.2023 r. 11.09.2023 r. 29.11.2023 r.	62 462,73 zł

Tab. 35. Zadania zrealizowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1.	Nowoczesne rozwiązania w prowadzeniu pasieki hodowlanej	Pokaz (Warsztaty)	1	11
2.	Nowoczesne rozwiązania w prowadzeniu pasieki hodowlanej	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	11
3.	Lubelskie Forum Innowacji Rolniczych	Konferencja	1	150
4.	Woda w rolnictwie - dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi	Szkolenie	0	0
5.	Woda w rolnictwie - dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	25
6.	Wyspa Innowacji	Stoisko informacyjno-promocyjne (Stoisko wystawiennicze)	1	150

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
7.	<i>Wyspa Innowacji</i>	Pokazy polowe	0	0
8.	<i>Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny</i>	Szkolenie wyjazdowe <i>(Wyjazd studyjny)</i>	1	25
9.	<i>Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny</i>	Pokaz <i>(Warsztaty)</i>	1	15
10.	<i>Mała przedsiębiorczość na obszarach wiejskich</i>	Pozostała działalność informacyjna <i>(Film)</i>	4	1500
11.	<i>Innowacyjne podejście do ziół uprawnych i dziko rosnących</i>	Pokaz <i>(Warsztaty)</i>	1	20
12.	<i>Innowacyjne podejście do ziół uprawnych i dziko rosnących</i>	Szkolenie	2	40
13.	<i>Przetwórstwo szansą dla niewielkich producentów rolnych</i>	Pokaz <i>(Warsztaty)</i>	3	61

Ad.4 .W ramach operacji „Woda w rolnictwie - dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi” nie zostały zrealizowane wykazane w Programie Działalności ODR szkolenia. Rezygnacja ze szkoleń, ze względu na brak informacji nt. kontynuacji LPW i brak źródeł finansowania inwestycji.

Ad.7. W ramach operacji „Wyspa Innowacji” nie zostały zrealizowane wykazane w Programie Działalności ODR pokazy polowe. Rezygnacja z pokazów polowych, ze względu na brak możliwości przeprowadzenia na placu wystawowym.

Ad. 9. W ramach operacji „Lubelscy serowarzy - zespół tematyczny” nie zostały zrealizowane wykazane w Programie Działalności ODR szkolenia. Zorganizowano natomiast nieplanowane warsztaty.

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa, SIR

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Zbieranie danych rachunkowych PL FADN		883	01.01.2023 – 31.12.2023	2 818 403,55 zł	IERiGŻ w Warszawie PIB
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych - KUD			5355			
2a	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” – KUD – II Edycja	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami. Poprawianie wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także różnicowania produkcji rolnej. Realizacja dwuletnich programów doradczych dla 2504 rolników prowadzących gospodarstwa rolne w województwie lubelskim.	2504 umowy	2504 rolników	07.04.2021-30.06.2023	15 988 540,80 zł	EFRRROW – 63,63 % Krajowe środki publiczne - 36,37 %
2b	Wsparcie korzystania z usług doradczych” – KUD – III Edycja	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie	2851 umów	2851 rolników	20.12.2022-30.06.2025	19 658 642,85 zł	EFRRROW – 63,63 %

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
		<p>innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami. Poprawianie wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także różnicowania produkcji rolnej.</p> <p>Realizacja dwuletnich programów doradczych dla 2851 rolników prowadzących gospodarstwa rolne w województwie lubelskim.</p>					Krajowe środki publiczne - 36,37 %
3	„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” - „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”	<p>Celem projektu jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla 8700 ostatecznych odbiorców pn. „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne” w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.</p>	<p>348 szkoleń</p> <p>157 szkoleń w 2023 r.</p>	<p>8700 rolników</p> <p>3918 rolników w 2023 r.</p>	05.04.2022-30.06.2024	6 525 000,00 zł	EFROW – 63,63 %
	I.14.1. Doskonalenie zawodowe rolników - moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników (I.14.1.1) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	<p>Celem operacji jest wykonanie zakresu rzeczowego operacji poprzez organizację i przeprowadzenie szkoleń podstawowych dla ostatecznych odbiorców szkoleń na obszarze województwa lubelskiego. w ramach I.14.1.1</p> <p>Operacja prowadzi do zapewnienia przepływu wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez</p>	<p>przeszkolenie ostatecznych odbiorców szkoleń na poziomie odpowiadający m 100 % środków przyznanych na realizację operacji</p>	brak	19.09.2023 – 30.06.2029	11 855 016,08 zł	-ze środków EFROW w wysokości 42 500 787,70 zł jednak nie więcej niż 55,32 %, przyznanej pomocy na realizację operacji,

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
		realizację szkoleń podstawowych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.					- z krajowych środków publicznych, w wysokości 34 326 377,42 zł co stanowi, co najmniej 44,68 %, przyznanej pomocy na realizację operacji.
	I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 Kompleksowe programy doradcze w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027	<p>Celem operacji jest wykonanie zakresu rzeczowego poprzez świadczenie kompleksowych programów doradczych dla ostatecznych odbiorców programów doradczych na obszarze województwa lubelskiego w ramach I.14.2.1</p> <p>Operacja prowadzi do zapewnienia przepływu wiedzy i informacji w zakresie rozwoju gospodarstw rolnych poprzez realizację kompleksowych programów doradczych, co przyczynia się do realizacji celu przekrojowego XCO, polegającego na modernizacji sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania.</p>	100% środków przyznanych na realizację operacji	brak	19.09.2023 – 30.06.2029	76 827 165,12 zł	<p>-ze środków EFRROW w wysokości 42 500 787,70 zł jednak nie więcej niż 55,32 %, przyznanej pomocy na realizację operacji,</p> <p>- z krajowych środków publicznych, w wysokości 34 326 377,42 zł co stanowi, co najmniej 44,68 %, przyznanej pomocy na realizację operacji.</p>

Odniesienie do programu zgodnie z instrukcją

Tab. 37. Zadania zrealizowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Liczba książek	883	883
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych - KUD	Liczba umów	5355	
2a	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” – KUD – II Edycja	Liczba umów	2504	Świadczenie usługi doradczej dla 2504 rolników z woj. lubelskiego
2b	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” – KUD – III Edycja	Liczba umów	2851	Świadczenie usługi doradczej dla 2851 rolników z woj. lubelskiego
3	„Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne”	Liczba szkoleń	Łączna liczba - 348 <i>Szkoleń w 2023 r. - 157</i>	Łącznie 8700 ostatecznych odbiorców <i>W 2023 r – 3918 ostatecznych odbiorców</i>
4	I.14.1. Doskonalenie zawodowe rolników - moduł 1 Szkolenia podstawowe dla rolników (I.14.1.1) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	Liczba szkoleń	przeszkolenie ostatecznych odbiorców szkoleń na poziomie odpowiadającym 100 % środków przyznanych na realizację operacji	brak
5	I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze moduł 1 Kompleksowe programy doradcze w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027	Liczba szkoleń	100% środków przyznanych na realizację operacji	brak

Dodatkowo Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jako Partner Konsorcjum planuje do realizacji następujące projekty:

- 1) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej” – Liderem konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, członkami konsorcjum są również pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego oraz Wielkopolska Izba Rolnicza.** Celem projektu jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla 1950 ostatecznych odbiorców z województwa lubelskiego pn. „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej” w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Okres trwania 25.04.2022-30.03.2024. Budżet LODR w Końskowoli 1 404 000,00 zł. EFRROW – 63,63 %. Krajowe środki publiczne - 36,37 %. W 2023 r. LODR w Końskowoli zorganizował 52 szkolenia w których przeszkolono 1300 osób z województwa lubelskiego.
- 2) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” - „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” - Liderem konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Radomiu, członkami konsorcjum są również pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego oraz 7 Instytutów.** Celem projektu „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” jest założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach prowadzących produkcję w systemie rolnictwa ekologicznego (roślinnego lub zwierzęcego), prowadzących przetwórstwo surowców ekologicznych. Na obiektach zostaną przeprowadzone demonstracje dla 750 uczestników z woj. lubelskiego. W 2023 r. zostały założone 22 obiekty demonstracyjne w gospodarstwach ekologicznych w których przeszkolono łącznie 369 osób z województwa lubelskiego.
W ramach projektu zorganizowane zostaną również 3 seminaria dla 150 uczestników na których zostaną przedstawione i omówione obiekty demonstracyjne prowadzone w gospodarstwach ekologicznych. Okres trwania 20.06.2022-31.12.2024. Budżet LODR w Końskowoli 2 022 565,95 zł. EFRROW – 63,63 %. Krajowe środki publiczne - 36,37 %.
- 3) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” - „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” - Demonstracje z zakresu nowoczesnych technologii chowu i hodowli bydła ras mięsnych - Liderem konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, członkami konsorcjum są również pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Instytut Zootechniki oraz SGGW.** Celem projektu „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” jest założenie obiektów demonstracyjnych w gospodarstwach prowadzących produkcję bydła mięsnego. W województwie lubelskim zostały założone 3 obiekty demonstracyjne. Na obiektach zostaną przeprowadzone demonstracje dla 300 uczestników z woj. lubelskiego. Okres trwania 16.03.2023-30.04.2025. Budżet LODR w Końskowoli 807 770,00 zł, EFRROW – 63,63 %, Krajowe środki publiczne - 36,37 %. W 2023 roku przeprowadzono demonstracje dla 6 grup, łącznie przeszkolono 120 uczestników.

- 4) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” - „Dobre praktyki wodne” - Liderem konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, członkami konsorcjum są również pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego.** Celem projektu jest organizacja i przeprowadzenie szkoleń dla 720 ostatecznych odbiorców z województwa lubelskiego pn. „Dobre praktyki wodne” w ramach poddziałania „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (umowa nie została podpisana – przetarg nie został wygrany).
- 5) **Konkurs Agroliga 2022/2023 - etap wojewódzki - III edycja** - zgodnie z Umową nr KSOW/6/2022/030 z dnia 11.07.2022 r. zawartą pomiędzy CDR w Brwinowie a Podlaskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Celem projektu było przeprowadzenie konkursu Agroliga 2023 – etap wojewódzki III edycja. Liderem jest Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, partnerami są: LODR w Końskowoli oraz Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Uczestnikami projektu w województwie lubelskim było 4 gospodarstwa rolne oraz 4 firmy z działalnością okołorolniczą z których wyłoniono po 2 Mistrzów w kategorii Firma i Rolnik, 2 Vice Mistrzów w tych samych kategoriach oraz po 2 Laureatów konkursów w kategorii Rolnik i Firma .
- 6) **Projekt AgroFossilFree w ramach Programu Ramowego Horyzont 2020** – CERTH- Koordynator projektu, AU, AUA, IUNG, CEMA, REScoop, ECAF, L&F (SEGES), CONFAGRICOLTURA, AGENSO, DELPHY, TEAGASC, WIP, TTA, INI – uniwersytety, instytuty badawcze, jednostki doradztwa rolniczego, podmioty prywatne (Grecja, Dania, Hiszpania, Włochy, Niemcy, Irlandia, Belgia, Holandia). Projekt zakłada wymianę informacji dotyczących wykorzystania energii w rolnictwie, zastosowania OZE, innowacyjnych technologii związanych z ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych. Przeprowadzanie badań ankietowych wśród rolników. Organizację szkoleń dla rolników dotyczących strategii i technologii ograniczających negatywny wpływ rolnictwa na środowisko. Upowszechnianie informacji i efektów badań prowadzonych podczas projektu poprzez szkolenia, informacje na stronie internetowej, popularyzację platformy AgEnergy Platform. Udział w międzynarodowych warsztatach i spotkaniach brokerskich. Termin realizacji: 01.10.2020-30.09.2023.
Efekty współpracy: Przeprowadzenie 60 badań ankietowych wśród rolników (po 20 związanych z produkcją polową, zwierzęcą i pod osłonami); Przeprowadzenie wywiadów z 5 ekspertami z dziedziny OZE - doradcami, pracownikami CDR, uniwersytetów, oraz firm prywatnych; Organizacja 3 warsztatów dla rolników dotyczących wykorzystania energii w rolnictwie i praktyk energooszczędnych; Udział w Transnational Innovation Workshops (Grecja, Polska, Dania) i spotkaniu w Brukseli. W 2023 roku doradcy LODR uczestniczyli w Transnational Innovation Workshops w Barcelonie. Wykonano podsumowanie i rozliczenie projektu.
- 7) **„DEMONSTRACJE z zakresu Produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka roślinnego na cele paszowe” - Zamówienie realizowane jest w związku z wdrażaniem przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poddziałania 1.2. „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” w ramach działania „Transfer wiedzy i działalność informacyjna” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.** Liderem konsorcjum jest Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Radomiu, członkami konsorcjum są ośrodki COBORU, Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Instytut Zootechniki – PIB, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Operacja polega na założeniu i utrzymaniu w okresie realizacji operacji trzech typów obiektów

demonstracyjnych, zgodnie z instrukcją opracowaną przez opiekuna naukowego i wymogami określonymi w Opisie przedmiotu zamówienia

Typ A – wizyty ostatecznych odbiorców w obiektach demonstracyjnych prowadzących uprawę roślin białkowych w ramach PDO w szczególności w stacjach i zakładach doświadczalnych oceny odmian,

Typ B – wizyty ostatecznych odbiorców w obiektach demonstracyjnych wykorzystujących krajowe rośliny białkowe w żywieniu zwierząt,

Typ C – wizyty ostatecznych odbiorców w obiekcie demonstracyjnym – podmiocie wytwarzającym pasze dla zwierząt gospodarskich wykorzystaniem nasion roślin białkowych uprawianych w kraju.

W województwie lubelskim zaplanowano przeszkolenie 403 osób w terminie od 27.12.2023 do 31.08.2025.

- 8) W ramach działania „Współpraca” w 2023 roku LODR w Końskowoli uczestniczył jako konsorcjant projektu: **„Udoskonalenie technologii produkcji białkowych surowców roślinnych poprzez zastosowanie preparatu usprawniającego biologiczne wiązanie azotu atmosferycznego (BIOBIAŁKO)”** prowadzonego przez Grupę Operacyjną „Innowacyjne Technologie Rolnicze” (ITR). Liderem konsorcjum jest IUNG PIB w Puławach. Projekt obejmuje prowadzenie doświadczeń polowych z soją na obiektach LODR i będzie kontynuowany do końca 2024 roku.

D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PROW; konsultacje w zakresie sporządzania wniosków na dopłaty bezpośrednie i innych, np. pomoc de minimis (dopłata do zużytego materiału siewnego), pomoc publiczna.
2	Krajowy Ośrodek Wsparcie Rolnictwa	Konsultacje w zakresie działań dotyczących: wsparcia systemów jakości żywności, działań informacyjnych i promocyjnych. Informacja rynkowa – przekazywanie cen skupu i cen targowiskowych wybranych produktów rolnych, monitoring zbioru zbóż i rzepaku, przezimowanie roślin. Konsultacje w sprawach dotyczących nabywania gruntów, Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego – opinie w przedmiocie posiadanych predyspozycji do należytego prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Lp.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
3	KRUS, ZUS	Konsultacje w zakresie rent i emerytur, ubezpieczenia rolnicze; Organizacja konkursu „Bezpieczne gosp. rolne” (komisyjna lustracja zgłoszonych gosp.) oraz konkursów w zakresie BHP w rolnictwie. Wspólne szkolenia dla rolników; Współpraca dot. BHP w gospodarstwie rolnym.
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	Konsultacje w sprawie kredytów preferencyjnych i innych form wsparcia dla rolników, kredytów rolniczych, zasad sporządzania biznesplanów.
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	Wspólna organizacja szkoleń, wymiana informacji, konsultacje aktualnych problemów z zakresu rolnictwa, współpraca w obszarze szacowania strat poniesionych przez zwierzyńę leśną, współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	Konsultacje dotyczące ochrony środowiska i zasobów naturalnych, przepisy prawne, rozwiązywanie problemów związanych z wprowadzaniem nowego prawa wodnego.
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji rolniczych przez młodych rolników.
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	Konsultacje, wymiana doświadczeń, wspólne organizowanie szkoleń, współpraca z Lokalnymi Grupami Działania i Kołami Gospodyń Wiejskich, wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących możliwości rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
9	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie, Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB w Puławach, Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Nowych Syntez Chemicznych w Puławach, Biowet w Puławach, Instytut Ochrony Roślin PIB w Poznaniu, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie, InHort Instytut	Współpraca w zakresie: organizacji szkoleń, warsztatów i wymiany wiedzy; współpraca ze szkołami w zakresie edukacji ekologicznej, kształtowania postaw sprzyjających środowisku oraz wdrażania podstaw rolnictwa ekologicznego; współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w zakresie transferu innowacji od nauki do praktyki; ustalanie listy zalecanych odmian do uprawy na terenie woj. lubelskiego; sygnalizacja agrofagów; monitorowanie zaawansowania zbioru ziemniaków; współpraca w zakresie analizy laboratoryjnej gleby; szacowania szkód łowieckich; zbieranie danych ankietowych; rachunkowość rolna PL FADN.

Lp.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
	Ogrodnictwa - PIB w Skierniewicach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Puławski Park Naukowo - Technologiczny, szkoły podstawowe, szkoły średnie)	
	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	Współpraca z opiekunami naukowymi w ramach projektu „Wsparcie dla obiektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” dotycząca zakładania demonstracji w gospodarstwach ekologicznych w celu propagowania dobrych przykładów agrotechnicznych i żywieniowych. Współpraca w zakresie programu rolno-środowiskowo-klimatycznego tj. realizacji programu ochrony zasobów genetycznych owcy Uhruskiej. Udział pracowników LODR w szkoleniach dotyczących bezpiecznego i odpowiedzialnego stosowania środków ochrony roślin.
	Instytut Technologiczno - Przyrodniczy Państwowy Instytut Badawczy w Falentach	Konsultacje dotyczące budowy urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych. Pozyskiwanie materiałów informacyjnych do opracowań merytorycznych i wydawnictw.
	Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie	Ocena wartości użytkowej i hodowlanej pszczoł - Pasieka Hodowlana LODR w Pożogu.
	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej (COBORU)	Badania PDO w ziemniaku, pszenicy ozimej i bobiku.
	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach	W zakresie szkoleń, szacowania szkód łowieckich i w projekcie „Udoskonalenie technologii produkcji białkowych surowców roślinnych poprzez zastosowanie preparatu usprawniającego biologiczne wiązanie azotu atmosferycznego (BIOBIAŁKO)”, prowadzonego przez Grupę Operacyjną „Innowacyjne Technologie Rolnicze” (ITR).
	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Lublinie	Współpraca w zakresie oceny nowych metod badania zasobności gleby i jej odczynu oraz przy realizacji „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”.
10	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego	Promocja działalności LODR, upowszechnianie informacji o inicjatywach podejmowanych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, współpraca w zakresie wspierania inicjatyw mających na celu ochronę środowiska, udział w komisjach szacujących straty,

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
	(Urząd Wojewódzki w Lublinie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Starostwa Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Powiatowe Inspektoraty Weterynarii, Urzędy Skarbowe, Wojewódzki i Powiatowe Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego i ODR-y, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Lublinie)	udział w sesjach rad powiatów, rad gmin i sołtysów; dyżury gminne, udział w komisjach konkursowych; konsultacje oraz pomoc przy organizacji, przekazywanie ulotek informacyjnych oraz przeprowadzanie wykładów; konsultacje w sprawach rozliczania podatku VAT; zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji przez doradców, organizacja stoisk LODR na uroczystościach i dożynkach (Urząd Wojewódzki w Lublinie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Starostwa Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Powiatowe Inspektoraty Weterynarii, Urzędy Skarbowe, Wojewódzki i Powiatowe Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Lublinie).
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników.	Współpraca ze związkami hodowców poszczególnych gatunków zwierząt przy organizacji wystaw, konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PROW.
12	Środki masowego przekazu (TVP 1, TVP Lublin, Radio Lublin, Katolickie Radio Zamość, Dziennik Wschodni, Kurier Lubelski, Echo Katolickie, Agropolska)	Przekazywanie do mediów doraźnych i ważnych informacji, którymi zainteresowani są rolnicy, popularyzacja działalności LODR, udzielanie wywiadów propagujących nowe rozwiązania w produkcji rolniczej, przekazywanie aktualnych informacji dotyczących zbioru płodów rolnych, produkcji rolnej, dostępności środków pomocowych.
13	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Współpraca w ramach koordynacji działań z zakresu szacowania szkód łowieckich zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie.
14	Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich	Współpraca w ramach komisji szacujących szkody łowieckie.

Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym, organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Grecja i inne kraje europejskie (Dania, Hiszpania, Włochy, Niemcy, Irlandia, Belgia, Holandia)	CERTH- Koordynator projektu, AUA, IUNG, CEMA, REScoop, ECAF, L&F (SEGES), CONFAGRICOLTURA, AGENSO, DELPHY, TEAGASC, WIP, TTA, INI – uniwersytety, instytuty badawcze, jednostki doradztwa rolniczego, podmioty prywatne.	Wspólna realizacja projektu AgroFossilFree w ramach Programu Ramowego Horyzont 2020.	Wymiana informacji dotyczących wykorzystania energii w rolnictwie, zastosowania OZE, innowacyjnych technologii związanych z ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych. Przeprowadzanie badań ankietowych wśród rolników. Organizacja szkoleń dla rolników dotyczących strategii i technologii ograniczających negatywny wpływ rolnictwa na środowisko. Upowszechnianie informacji i efektów badań prowadzonych podczas projektu poprzez szkolenia, informacje na stronie internetowej, popularyzację platformy AgEnergy Platform. Udział w międzynarodowych warsztatach i spotkaniach brokerskich.	01.10.2020-30.09.2023	<ol style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie 60 badań ankietowych wśród rolników (po 20 związanych z produkcją polową, zwierzęcą i pod osłonami) Przeprowadzenie wywiadów z 5 ekspertami z dziedziny OZE-doradcami, pracownikami CDR, uniwersytetów, oraz firm prywatnych Organizacja 3 warsztatów dla rolników dotyczących wykorzystania energii w rolnictwie i praktyk energooszczędnych Udział w Transnational Innovation Workshops (Grecja, Polska, Dania) i spotkaniu w Brukseli 	

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym, organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
						5. Udział w Transnational Innovation Workshops w Barcelonie 6. Podsumowanie i rozliczenie projektu.	

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator	Stan realizacji*
1	2	3	4	5	6
1	Dzień Otwartych Drzwi	25.06.2023	Końskowola	LODR w Końskowoli	zrealizowane
2	Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych	30.06.-02.07.2023	Sitno	LODR w Końskowoli	zrealizowane
3	Międzynarodowe Sympozjum Pszczelarskie w Pszczelej Woli	21-22.01.2023 r.	Pszczela Wola	Zespół Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli/ LODR w Końskowoli	zrealizowane
4	Kiermasz Roślin Ozdobnych	07.05.2023	Końskowola	LODR w Końskowoli	zrealizowane
5	Kiermasz Kwiatów i Krzewów	30.04.2023	Sitno	LODR w Końskowoli	zrealizowane
6	Jesienny Kiermasz Materiału Szkółkarskiego Owocowego i Ozdobnego	08.10.2023	Końskowola	LODR w Końskowoli	zrealizowane

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator	Stan realizacji*
1	2	3	4	5	6
7	Święto Jesieni	24.09.2023	Kazimierz Dolny	Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym/ LODR w Końskowoli	zrealizowane
8	Dzień Ziemniaka	10.09.2023	Pole Doświadczalno- Wdrożeniowe LODR w Końskowoli Pożóg II	LODR w Końskowoli	zrealizowane – <i>nie planowane, zrealizowano ponieważ wynikało to z bieżących potrzeb</i>

*zrealizowane, odwołane

F. Działalność wydawnicza

Tab. 41. Działalność wydawnicza w 2023 r.

Lp.	Tytuł	Forma	Nakład	
			plan	wykonanie
1	2	3	4	5
1	Lubelskie Aktualności Rolnicze	miesięcznik	4500 egz. x 11	4200 x 2 4400 x 9
2	Zaproszenie Dzień Otwartych Drzwi	Zaproszenie A4 składane do A5	800 szt.	250 szt.
3	Plakat B2 Dzień Otwartych Drzwi w LODR w Końskowoli	Plakat B2	250 szt.	100 szt.
4	Plakat A3 Dzień Otwartych Drzwi	Plakat A3	300 szt.	150 szt.
5	Zaproszenie Wystawa w Sitnie	Zaproszenie A4 składane do A5	500 szt.	500 szt.
6	Plakat B2 Wystawa w Sitnie	Plakat B2	500 szt.	100 szt.
7	Plakat A3 Wystawa w Sitnie	Plakat A3	500 szt.	200 szt.
8	Ulotki Działowe DL	Ulotka DL	5000 szt.	7000 szt.
9	Ulotka LODR w Końskowoli DL	Ulotka DL	3000 szt.	-

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Plan	Wykonanie
		liczba uczestników	
1	2	3	4
G.1.	Szkolenia wewnętrzne	416	340
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	98	58
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	169	124
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	48	82
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	96	63
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	5	13
G.1.6.	Inne*		0
G.2.	Szkolenia zewnętrzne**	495	1622
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	110	501
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	172	488
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	108	289
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	67	18
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	36	90
G.2.6.	Inne*	2	236

*) w opisie wskazać, jakie,

**) w opisie informacja o głównych organizatorach szkoleń zewnętrznych.

Inne: z zakresu kadr i organizacji pracy, teleinformatyki, promocji (WPD mobbing w środowisku zawodowym, Budowanie strategii marki Państwowe Doradztwo Rolnicze, Skuteczny transfer wiedzy i innowacji za pośrednictwem narzędzi internetowych, e-doręczenia w EZD).

H. PODSUMOWANIE

Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanych w 2023 r. z części C1

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6	7
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie w tym szkolenie zdalne	705	12 461	887	22 557
		Szkolenie wyjazdowe			4	94
		Konferencja w tym konferencja zdalna	15	535	15	901
		Razem	720	12 996	906	23 552
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		37 797		97 504
		Doradztwo grupowe	8	40	7	57
		Pozostała działalność doradcza				14 277
		Razem	8	37 837	7	111 838
3	Działalność informacyjna	Informacja		31 094		44 326
		Broszura				
		Ulotka				
		Info na www.	31		111	
		Art. w miesięczniku ODR	264		262	
		Inne wydawnictwa				
		Stoisko informacyjno-promocyjne	19		34	
		Pozostała działalność informacyjna	950		1 152	
		Razem	1 264	31 094	1 559	44 326
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	12		18	511
		Demonstracja	39		39	563
		Konkurs	3		2	269
		Olimpiada				
		Targi/wystawy	6		6	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	14	207	21	217
		Razem	74	207	86	1 560

Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników zrealizowanych w 2023 r. z części C2

L.P.	Rodzaj działalności	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1	Działalność szkoleniowa	158	3 853	317	8 682
2	Działalność doradcza		12 915		8 042
3	Działalność informacyjna	3 320		6 607	
4	Działalność upowszechnieniowa			1	255

Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanych w 2023 r. z części C3 i C4

L.P.	Rodzaj działalności	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1	Działalność szkoleniowa	360	9 065	163	4 169
2	Działalność doradcza		6 238		6 238
3	Działalność informacyjna	1		5	
4	Działalność upowszechnieniowa	9		6	107

Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanej w 2023 r.

L.P.	Rodzaj działalności	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1	Działalność szkoleniowa	1 238	25 914	1 386	36 403
2	Działalność doradcza	8	56 990	7	126 118
3	Działalność informacyjna	4 585	31 094	8 171	44 326
4	Działalność upowszechnieniowa	83	207	93	1 922

Konkluzje

Założenia Programu działalności LODR w Końskowoli w roku 2023 poprzez działalność doradczą, szkoleniową, informacyjną i upowszechnieniową zostały zrealizowane. Przeprowadzono ogółem 906 form szkoleniowych, w których wzięło udział 23 552 osób. Część usług szkoleniowych tj. 166 przeprowadzono w formie webinarów i wideokonferencji. Udzielano również wielu informacji i porad w formie on-line.

Zrealizowane działania uwzględniały wskazane w Programie działalności LODR w Końskowoli na rok 2023 priorytety Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz priorytety regionalne wskazane w strategiach regionalnych. Szczególne znaczenie odegrały w tym roku zagadnienia ekoschematów - nowego elementu w płatnościach bezpośrednich.

W realizacji zadań w dalszym ciągu bardzo ważną rolę odgrywa transfer wiedzy z nauki do praktyki rolniczej. Stąd też w roku 2023 kontynuowaliśmy współpracę z instytutami naukowymi, uczelniami wyższymi, szkołami rolniczymi z naszego województwa, instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa realizując wspólne projekty i przedsięwzięcia. Podkreślić należy wzmocnienie współpracy z Państwowym Instytutem Weterynaryjnych PIB w Puławach i podjęcie wspólnych działań jako partner w aplikowaniu nowych projektów m.in. w ramach działania „Współpraca”, Programu Horyzont Europa. Inicjatywa wdrażania innowacji w rolnictwie, transfer nowych technologii, wdrażanie rolnictwa 4.0, sztuczna inteligencja w rolnictwie, internet rzeczy - to zagadnienia, które w działalności w roku 2023 występowały wielokrotnie. Dzięki współpracy z SIR-em rolnicy mieli możliwość uczestnictwa w projektach (operacjach własnych SIR), które ukierunkowane były na wsparcie powstawania grup operacyjnych, a także oparte na praktycznym transferze wiedzy – zarówno dzięki prezentowanym dobrym praktykom krajowym jak i zagranicznym.

W dniu 30.09.2023 roku zakończyliśmy realizację jako partner projektu międzynarodowego „AgroFossilFree” - Strategie i technologie dla rolnictwa europejskiego wolnego od paliw kopalnych w ramach „Programu Horyzont 2020 – badania i innowacje na rzecz rozwoju rolnictwa i biogospodarki”. Nabyte w trakcie realizacji rozpoczętego w roku 2020 projektu doświadczenia będą z całą pewnością bardzo przydatne przy aplikowaniu o kolejne środki finansowe w ogłaszanych konkursach.

Przedstawiciele LODR w Końskowoli w roku 2023 kontynuowali prace w Zespole analizującym szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich w województwie lubelskim nad Aktualizacją Wojewódzkiej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030. Spotkanie regionalne omawiające wypracowaną Aktualizację Strategii w ramach konsultacji społecznych, którego organizatorem było MRiRW, LODR w Końskowoli, Lubelski Urząd Wojewódzki odbyło się w dniu 12.09.2023 roku w siedzibie Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W 2023 r. w ramach środków z dotacji celowej oraz środków własnych prowadzona była modernizacja budynku biurowego siedziby LODR w Końskowoli. Inwestycja kontynuowana w roku 2024 polega na przebudowie i modernizacji pomieszczeń biurowo-socjalnych oraz wewnętrznej klatki schodowej w celu dostosowania do wymogów przeciwpożarowych. Dodatkowo zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne poprzez montaż platformy schodowej. Instalacje centralnego ogrzewania, wodno-kanalizacyjne, elektryczna i teletechniczna zostaną dostosowane do zmian funkcjonalnych przebudowanych pomieszczeń.

I. Załącznik elektroniczny

lubelski_RSD_2023.xlsm